लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

गल्कोट नगरपालिका, बाग्लुङ

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

CS CamScanner

लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

गल्कोट नगरपालिका, बाग्लुङ

आर्थिक वर्ष २०८१/८२

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं, नेपाल

CamScanner

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्धन गर्ने विश्वसनीय सार्वजनिक संस्था

(Be a Credible Public Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

स्वतन्त्र एवम् गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide Independent and Quality Audit Service)

मूल्य मान्यता (Core Values)

स्वतन्त्रता	*(Independence)*
निष्ठा	*(Integrity)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*

CamScanner

महालेखापरीक्षकको भनाइ

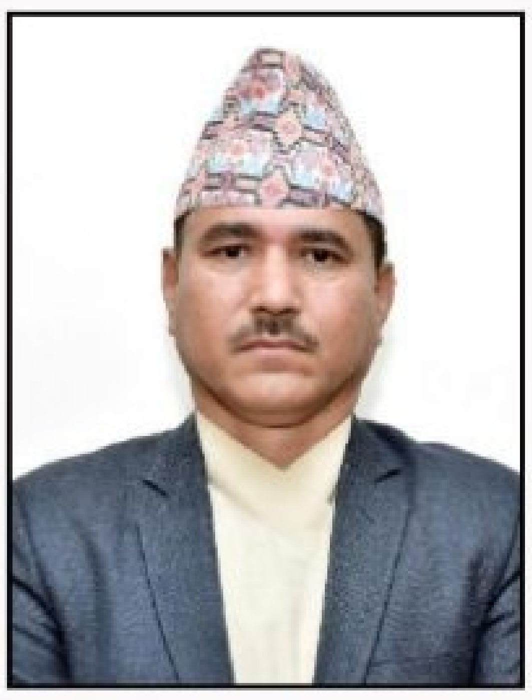

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। लेखापरीक्षण गर्दा लेखापरीक्षण ऐन, २०७५, नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिइएको छ। सोहीबमोजिम स्थानीय तहको २०८१।८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्दा देखिएका बेहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत सम्बोधन गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, राजस्व प्रक्षेपण तथा बजेट निर्माण, योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन तथा विकास निर्माण, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ।

सबै स्थानीय तहको स्थलगतरूपमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षणको क्रममा देखिएका बेहोरा उपर स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग छलफलसमेत गरिएको छ।

यस वर्ष सामान्यतया स्थानीय तहमा कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक कानुन निर्माण पूर्ण रूपमा नभएको, विद्यमान कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, करदाताको अभिलेख व्यवस्थित नभएको, आन्तरिक आयलाई व्यवस्थित गर्न नसकिएको, प्रशासनिक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, योजनालाई खण्डीकृत गरी कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, आयोजनाको प्राथमिकीकरण गरेर बजेट विनियोजन नभएको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारीसमेत करारमा नियुक्ति गरेको, सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख तथा संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रूपमा हुन नसकेकोले आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन एवं बेरुजु फर्स्यौटमा सुधार गर्नुपर्ने लगायतका बेहोरा देखिएका छन्।

लेखापरीक्षणबाट उल्लेख गरेका बेहोराको समयमा नै फर्स्यौट तथा सुझावहरूको कार्यान्वयनबाट वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित सुधार गरेर स्थानीयतहबाट हुने विकास निर्माण तथा समग्र कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने पदाधिकारी तथा कर्मचारी लगायत सबै सरोकारवाला प्रति आभार व्यक्त गर्दछु। साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूमा समेत विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

(तोयम राया)

२०८३ वैशाख **महालेखापरीक्षक**

CamScanner

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

Office of the Auditor General

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, गण्डकी प्रदेश

काठमाडौं

प.सं.:2082/83

च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/162

मिति : २०८३-१-३०

श्रीमान् प्रमुखज्यू,

गल्कोट नगरपालिका,

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, बाग्लुङ।

विषय - लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सम्बन्धमा ।

लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा (२) बमोजिम त्यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी तयार गरिएको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन यसैसाथ संलग्न गरी पठाइएको बेहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ।

(श्याम प्रसाद भण्डारी)

नायब महालेखापरीक्षक

CamScanner

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

Office of the Auditor General

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय, गण्डकी प्रदेश

काठमाडौं

प.सं.:2082/83 मिति : २०८३-१-३०

च.न :APPROVED/FAR/2081-82/LOC/162

स्थानीय तहको रायसहितको प्रतिवेदन

श्री प्रमुखज्यू ,

गल्कोट नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,

बाग्लुङ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।

१. कैफियत सहितको राय

हामीले त्यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन, बजेट तुलनात्मक विवरण, स्थानीय संचित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण र त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरू समावेश भएको एकीकृत वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण गरी रायसहितको प्रतिवेदन पेस गरेका छौं।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक,पालिकाबाटपेस भएको २०८२ आषाढ मसान्तसम्मको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत एवं वार्षिक प्रतिवेदन, बजेटको तुलनात्मक विवरण, स्थानीय सञ्चित कोषको वार्षिक आर्थिक विवरण त्यससँग सम्बन्धित लेखानीति तथा टिप्पणीहरूसमावेश भएको स्थानीय तहको एकीकृत वित्तीय विवरणले नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन तथा प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूत रूपमा सही र यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

२.१. महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचामा वित्तीय विवरण तयार गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाले तयार गरेको वित्तीय विवरणमा अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतको कारोबार समावेश गरेको छैन।

२.२. नगरपालिकाको रु.१ अर्ब ६८ करोड ९७ लाख ९० हजारको लेखापरीक्षण गरिएकोमा रु.३२ लाख ४९ हजार (०.१९ प्रतिशत) बेरुजु देखिएको छ। सो सम्बन्धमा रु.२२ लाख २४ हजारको प्रतिक्रियाबाट फस्र्योट भई बाँकी बेरुजुमा नियमित गर्नुपर्ने रु.४ लाख ९५ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रु.१ लाख ३० हजार र पेस्की बाँकी रु.४ लाख रहेको छ। गत वर्षसम्म रु.३ करोड १४ लाख ५८ हजार बेरुजु बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजु रु.२ करोड २० लाख १२ हजार रहेको छ। बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको बेहोरा यसैसाथ संलग्न छ।

२.३. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले नगरपालिकाको पेस्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन। हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गरिएको छ। वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

३. अन्य बेहोरा- लेखापरीक्षणबाट ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, स्थानीय वित्त व्यवस्थापन,सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, शासकीय प्रवन्ध, स्रोत सुनिश्चितता र बजेट व्यवस्थापन र विकास प्रशासन र सोको कार्यान्वयन, अनुदान वितरण तथा अनुगमन, सेवा प्रवाह, स्थानीय प्रशासन, जवाफदेहिता र सुशासन लगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

CamScanner

४. वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानबमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय प्रतिवेदन सारभूतरूपमा गलत आँकडारहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय सरकारमा रहेको छ। नगर कार्यपालिका, प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नगरपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

५. वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षणउपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा त्रुटिका कारण सारभूत रूपमा गलत आकडा रहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ। लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेको नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरिएको छ। यसरी लेखापरीक्षण गरिएको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तर्निहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका जालसाजी वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका जालसाजी वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूत रूपमा गलत आकडा मानिएको छ।

(श्याम प्रसाद भण्डारी)
नायब महालेखापरीक्षक

CamScanner

बेरुजु वर्गीकरण

चालु वर्षको बेरुजु

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट सम्परीक्षण			प्रतिक्रियाबाट थप बेरुजु रकम	बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
										असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम		दफा संख्या		रकम	असुल गर्नुपर्ने	अनियमित भएका	प्रमाण कागजात पेश नभएका	जिम्मेवारी नसारेका	सोधभर्ना नलिएका	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती			सैद्धान्तिक	लगती								
१२१	१०६	३२,४८,६२५	१	९८	२२,२३,७०५	०	१२०	८	१०,२४,९२०	०	४,९५,०००	१,२९,९२०	०	०	६,२४,९२०	४,००,०००

अद्यावधिक बेरुजू स्थिति

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष सम्परीक्षण	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
बाग्लुङ	३,१४,५८,१४४		१,०४,७१,३६७	२,०९,८६,७७७	०	१०,२४,९२०	२,२०,११,६९७

बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र.सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपरको प्रतिक्रियाबाट सम्परीक्षण			
१	२०८१/८२	सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण तर्फ	३,४०,९२७
२	२०८१/८२	शिक्षातर्फः	१६,०५,६०३
३	२०८१/८२	पेश्की विवरणः	२,०७,१७५
४	२०८१/८२	ठेक्का नं. GM/NCB/W/01/2081-82 Upgrading of Sunpani Laingure सम्बन्धमाः	५,०००

CamScanner

५	२०८१/८२	ठेक्का नं. Construction of Additional RCC Block for Malma Health post Galkote :	३०,०००
६	२०८१/८२	Upgrading of Nagar Hospital Harichaur सम्बन्धमाः	५,०००
७	२०८१/८२	Construction of Additional RCC Block for Dhudilabhati Health post, Galkot - 1	३०,०००
		जम्मा	२२,२३,७०५
गत विगत आर्थिक वर्षहरुको सम्परीक्षण			
८	२०८०/८१	विविध कार्यक्रम तर्फः	८,००,०००
९	२०८०/८१	कृषि तथा पशुतर्फः	३,३६,११५
१०	२०७९/८०	स्थानीय भत्ता	४२,२४०
११	२०७९/८०	सडक वत्तिको महसुल भुक्तानी	१,२९,०००
१२	२०७९/८०	पेश्की बाँकी	७,०००
१३	२०७९/८०	पारिश्रमिक कर कम कट्टी भएको	१६,१९४
१४	२०७९/८०	नर्म्सको प्रयोग	२१,७६,९५३
१५	२०७९/८०	खर्चको आधार पेश नभएको	१,००,०००
१६	२०७९/८०	क्षेत्राधिकार बाहिरको अनुदान	९,८२,५००
१७	२०७९/८०	कोभिड १९ अनुगमन भत्ता	५१,२००
१८	२०७९/८०	ओखर खेती	२०,००,०००
१९	२०७९/८०	उपभोक्ताको विलभरपाई	४९,३८३
२०	२०७९/८०	असम्वन्धित कार्यमा खर्च	१,००,०००
२१	२०७७/७८	सोझै खरिद	११,५८,८३३
२२	२०७७/७८	नौले केराबारी	११,४३४
		जम्मा	७९,६०,८५२
NAMS प्रणालीमा समावेश नभएका बेरूजुको सम्परीक्षण			
२३	२०७६/७७	कृषि सामाग्री खरिद	१,१४,४७०
२४	२०७५/७६	सामाजिक सुरक्षा कर	४,३२०

CamScanner

२५	२०७५/७६	जिन्सी दाखिला प्रमाण पेश	६,५०,०००
२६	२०७४/७५	दलित उत्थान कार्यक्रम	१०,४००
२७	२०७४/७५	पुँजीगत शीर्षकबाट चालु प्रकृतिको खर्च	१६,२६,५२५
२८	२०७४/७५	वडाध्यक्षलाई सुविधा	१,०४,८००
		जम्मा	२५,१०,५१५
		कुल जम्मा	१,२६,९५,०७२

CamScanner

गल्कोट नगरपालिका, बाग्लुङ

(८०४४५४०१३००)

गल्कोट नगरपलिका , बाग्लुङ

परिचय

१ **परिचय**

(क) कार्यालय परिचय :- स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यास संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न यस पालिकाको स्थापना भएको हो। स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वय प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस पालिकाको उद्वेश्य रहेको छ। यस पालिकामा १४ वडा रहेको छ भने क्षेत्रफल ९८.०१ वर्ग किलोमिटर ५८१०२ जनसंख्या तथा १५९९४ परिवार संख्या र १२९४२ घरधुरी रहेको छ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य :- लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्वेश्य हो। यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानुनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्वेश्य रहेको छ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :- यस कार्यालयको विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, वित्तीय व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ। स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८२।०८।११ देखि २०८२।०८।२० सम्म रहेको छ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ। लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमुना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ। आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन्। सारभूत रुपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- यस वर्ष पालिकाको आय व्ययतर्फ रु.१ अर्व ६८ करोड ९७ लाख ९० हजारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ। सो को विस्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ।

CamScanner

(छ) लेखापरीक्षणमा परीक्षण गरिएका मुख्य विषयहरु :- लेखापरीक्षण योजना अनुसार परीक्षण गरिएका विषयहरु अनुसूची - २ मा संलग्न छन् ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **वित्तीय विवरण परीक्षणः**

२.१ **वित्तीय प्रतिवेदनः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ४ बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका कार्यालयलाई नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएको अनुदान, राजस्व बाँडफाँट अन्तर्गत प्राप्त रकम, आन्तरिक आय, ऋण तथा अनुदान र व्ययको विवरण देखिने गरी महालेखापरीक्षकले तोकेको ढाँचामा एकीकृत विवरण तयार गरी सम्बन्धित प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा पठाउनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले तयार गरेको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को आर्थिक कारोबारको एकीकृत वित्तीय विवरण देहाय अनुसार रहेको छ भने स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (SUTRA) बाट तयार भएको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७०) यस दफा सँग सम्बन्धित अनूसूचीमा सम्लग्न गरिएको छ ।

CamScanner

प्राप्ति		भुक्तानी	
विवरण	**रकम**	**विवरण**	**रकम**
सुरुमौज्दात		**चालु खर्च**	
१.संचित कोष	२००५१९३६.२०	१. पालिका तर्फ	१२६४०४४६१.८४
२.धरौटी	५७५३८७८.६३	२.संघीय सशर्त	३३६२७०११३.८८
३.कार्यसञ्चालनकोष		३.संघीय विशेष	०.००
प्रकोष व्यवस्थापन कोष	१८०६७२२.५९	४.प्रदेश सशर्त	०.००
विविध खर्च खाता	२६६१४२५.४५	५.प्रदेश विशेष	०.००
कर्मचारी कल्याण कोष	३७०००००.००	**पुँजीगत खर्च**	
४. अन्यकोष(विभाज्य)	२८५०.००	१.पालिका तर्फ	१०९९४५६८८.५३
यसवर्षको आय		२.संघीय सशर्त	१२६२१५०.००
१.आन्तरिकआय	२०३४४३०८.११	३.संघीय विशेष	८५७४१०६.००
२.वित्तीय हस्तान्तरण (संघ)		४.संघीय समपुरक	०.००
क)समानीकरण अनुदान	१०५२४८७२०.००	५.प्रदेश सशर्त	०.००
ख)राजस्व बाँडफाँट	१०३७७५२१७.३०	६.प्रदेश विशेष	३०८५४००.००
ग)सशर्त अनुदान	३५९४८२४००.००	७.प्रदेश समपुरक	४४७१०००.००
घ)समपुरक अनुदान	०.००	**अन्तर सरकारी अख्तियारी (संघ)**	
ङ)विशेष अनुदान	८५७४१०६.००	क) सामाजिक सुरक्षा	२०२४७६६२४.००
च) रोयल्टी	०.००	ख) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना	२०२०००.००
छ) अन्य	०.००	ग) स्थानीय तह प्रशासकीय भवन पर्वाधार कार्यक्रम	५०५१०००.००
३.वित्तीय हस्तान्तरण (प्रदेश)		घ) स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कायक्रम -दिर्घ रोगीको	१७१६८६९.००
क)समानीकरण अनुदान	१५०२९०००.००	अन्तर सरकारी अख्तियारी (प्रदेश)	०.००
ख)राजस्व बाँडफाँट	९९६५१६१.१९	ऋण फिर्ता(साँवा)	०.००
ग)सशर्त अनुदान	०.००	ऋणको ब्याज भुक्तानी	०.००
घ)समपुरक अनुदान	४४७१०००.००	**धरौटी फिर्ता तथा सदर स्याहा**	२५३८१०७.००
ङ)विशेष अनुदान	३०८५४००.००	**कार्यसञ्चालन कोषबाट भएको खर्च**	
च)रोयल्टी	०.००	प्रकोष व्यवस्थापन कोष	२५३६४४२.००
छ) अन्य	०.००	विविध खर्च खाता	४६०६४६३.००
४.अन्तर सरकारी अख्तियारी (संघ)		विभाज्य कोषबाट भएको खर्च	२८५०.००
क)सामाजिक सुरक्षा	२०२४७६६२४.००	गैरसरकारी संस्थाबाटसञ्चालित योजना	०.००
ख)विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना	२०२०००.००	अन्य सहयोगमा सञ्चालितयोजना(सडक बोर्ड)	३७५१५८०.००

CS CamScanner

ग) स्थानीय तह प्रशासकीय भवन पर्वाधार कार्यक्रम	५०५१०००.००	अन्य खर्च भएमा	०.००
घ) स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कायक्रम -दिर्घ रोगीको	१७१६८६९.००	**अनुदान फिर्ता**	
५. अन्तर सरकारी अख्तियारी (प्रदेश)	०.००	**१.संघ तर्फ**	
६. ऋण/वित्तीय व्यवस्था	०.००	क) सशर्त अनुदान	२१९५०१३६.१२
७. धरौटी आय	१८६९००९.४५	ख) विशेष अनुदान	०.००
८.कार्यसञ्चालन कोष आय		ग) समपुरक अनुदान	०.००
प्रकोप व्यवस्थापन कोष	१०२८४५०.००	**२.प्रदेश तर्फ**	
विविध खर्च खाता	४०४२९९९.८३	क) सशर्त अनुदान	०.००
९. अन्यकोषको आय	०.००	ख) विशेष अनुदान	०.००
१०. गैरसरकारी संस्थाबाट सञ्चालित योजना	०.००	ग) समपुरक अनुदान	०.००
११. अन्य सहयोगमा प्राप्त सञ्चालितयोजना(सडक बोर्ड)	३७५१५८०.००	**अन्तिम मौज्दात**	
१२. अन्यआय भएमा(घरजग्गा रजिष्ट्रेशन)	३१३१६४२.००	१. संचित कोषको मौज्दात	४२८९५८३४.४७
13.जनसहभागिता	१७०००००.००	२. धरौटी	५०८४७८१.०८
		३. कार्यसञ्चालन कोष	
		प्रकोष व्यवस्थापन कोष	२९८७३०.५९
		विविध खर्च खाता	२०९७९६२.२८
		कर्मचारी कल्याण कोष	३७०००००.००
		४. अन्य कोष	०.००
जम्मा	**८८८९२२२९९.७५**	**जम्मा**	**८८८९२२२९९.७५**

उल्लिखित वित्तीय प्रतिवेदनमा प्रकोप व्यवस्थापन कोष रु.१० लाख २८ हजार, विविध खर्च खाता रु.४० लाख ४२ हजार, सडक बोर्डबाट प्राप्त रु.३७ लाख ५१ हजार, कार्यसञ्चालन कोष रु.१ करोड ६ लाख ९२ हजार र धरौटी रु.१८ लाख ६९ हजार गरी रु.१ करोड ६ लाख ९२ हजार वित्तीय प्रतिवेदनमा समावेश छैन।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २.१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

२.२ **वित्तीय विवरणको यथार्थताः** पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ। आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवदेन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७०) तयार गर्नुपर्छ।

CamScanner

सि.नं.	बजेट उप शिर्षक	अख्तियारी	निकासा खर्च	बाकी
१	३१४०१०१२३-सामाजिक सुरक्षा तथा सरक्षण	२०२९७२२००	२०२४७६६२४	४९५५७५.९६
२	३५००११०१३-विद्यालय शिक्षाक्षेत्र योजना	६७००००	२०२०००	४६८०००
3	३४७०२१०७४-स्थानीय तह प्रशासकीय भवन पुर्वाधार कार्यक्रम	१६००००००	५०५१०००	१०९४९०००
4	३७००११४३-स्वास्थ्य क्षेत्रसुधार कायक्रम -दीर्घ रोगीको	२५८४०००	१७१६८६९	८६७१३१
	जम्मा	२२२२२६२००	२०९४४६४९३	१२७७९७०६.९६

पालिकाले ज्येष्ठ नागरिक सम्मान र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको रु. २० करोड २४ लाख ७६ हजार, स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रमको रु. १७ लाख १६ हजार, स्थानीय तह प्रशासकीय भवन पूर्वाधार कार्यक्रमको रु. ५० लाख ५१ हजार र विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना रु. २ लाख २ हजार समेत जम्मा रु. २० करोड ९४ लाख ४६ हजार सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन। जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरण समेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन।

२.३ **फरक हिसाबः** यस पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७०) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहायअनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी रु. ८१ लाख ७० हजार, यस वर्षको प्राप्ति रु. २ अर्ब २८ करोड ३३ लाख ६ हजार, यस वर्षको भुक्तानी रु. २२ करोड २३ लाख ७९ हजार फरक परेको छ। सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं.२७० ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

विवरण	गतवर्षको जिम्मेवारी	यसवर्षको प्राप्ति	यसवर्षको भुक्तानी	बैङ्क मौज्दात
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७०)	३३९७६८१३	६१२८५६८१९	५९००१२९२०	५४०७७३०८
एकीकृत आर्थिक विवरणअनुसार	३३९७६८१३	८४११६३१९९	८१२३९२००६	५४०७७००८
फरक	०	२२८३३०६३८०	२२२३७९०८६	०

२.४ **फरक जिम्मेवारीः** पालिकाले आफ्नो कारोबारको जिम्मेवारी भिडान गरी हिसाब यकिन गर्नुपर्दछ। नगरपालिकाको गतवर्षको प्रतिवेदन अनुसार रु.३ करोड ३९ लाख ७६ हजार मौज्दात रहेकोमा यो वर्ष एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार रु.३ करोड ३९ लाख ७६ हजार जिम्मेवारी सारेको छ। जस अनुसार प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको र एकीकृत आर्थिक विवरणमा सारेको जिम्मेवारी बराबर रहेको छ।

२.५ **बैङ्क हिसाब विवरणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरण अनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं.२१२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ। पालिकाले बैङ्क हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण स्रेस्ता र बैङ्क मौज्दातको अवस्था देहायअनुसार रहेको छ:

CamScanner

खाता	स्रेस्ताअनुसार मौज्दात रु.	बैङ्क स्टेटमेन्टअनुसार वर्षान्तको मौज्दात रु.	फरक रु.
स्थानीय तहसञ्चित कोष खाता	४२८९५८३४.४७	४२८९५८३४.४७	0
विविधखर्च खाता	५७९७९६२.२८	५७९७९६२.२८	0
विपद व्यवस्थापन खाता	२९८७३०.५९	२९८७३०.५९	0
बैङ्क	५४०७७३०८.४२	५४०७७३०८.४२	0
जम्मा			0

पालिकाले म.ले.फा.नं. २१२ तयार गरी स्रेस्ता र बैङ्कबीच फरक नदेखिएकाले समयमा नै हिसाब मिलान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिनु पर्दछ।

३ **योजना तथा बजेट कार्यान्वयन :**

यसवर्ष पालिकामा योजना तथा बजेटमा देखिएका प्रमुख व्यहोराहरु तपशिल बमोजिम रहेका छन।

• अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाले सो बमोजिमको मध्यमकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन।

• स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय, क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालिन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छैन।

• स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाब्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन।

• नगरपालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको छैन। साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यिवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति विवरण तयार गरेको पाईएन।

• पालिकाले यस वर्ष धेरैजसो योजनाहरुको अनुगमन प्रतिवेदन नराखी भुक्तानी गरेको छ।

• पालिकाले योजना तर्जुमा गर्दा स-साना योजनाहरु धेरै बनाएको देखिन्छ।

• पालिकाले दिगो विकासका अन्तराष्ट्रिय लक्ष्यहरुलाई आन्तरिकीकरण गर्न प्रयास गरेको देखिएन।

४ **बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन :**

४.१ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारीः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ म स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस स्थानीय तहमा उपप्रमुख श्री फमलाल निउरेले मिति २०८१/०३/०९ गते ६९ करोड ११ लाख ४२ हजार ६ सय बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा ६९ करोड ११ लाख ४२ हजारको बजेट मिति २०८१।०३।०९ मा पारित भएको छ। यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०८१।०३।१४ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ। कानूनले तोकेको समयमा आय र व्ययको अनुमान पेश गरी पारित गर्ने र अख्तियारी दिने कार्यलाई निरन्तरता दिनुपर्दछ।

CS CamScanner

४.२ **योजनाको प्राथमिकीकरणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ। स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिबी निवारण, उत्पादनमूलक रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दिगो वातावरण संरक्षण एवम् भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा निम्नअनुसार २६५ वडागत र ५८ पालिकास्तरका कुल ३२३ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ।

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	योजना सङ्ख्या	रु.२० लाखमाथिका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाखदेखि २० लाख सम्मका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाखभन्दा कमका योजना सङ्ख्या
१.	पालिकास्तरीय	५८	१०	१३	३५
२.	वडास्तरीय	२६५	-	१२	२५३
	जम्मा	**३२३**	**१०**	**२५**	**२८८**

उपर्युक्त विवरणअनुसार पालिकाले २८८ साना र वितरणमुखी योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ।जसले गर्दा सञ्चालित योजनाबाट दीर्घकालिन प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृतिका खर्चमा वृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ। त्यसैगरी यो वर्ष सभाले पारित गरेको उल्लिखित योजना मध्ये ३०५ योजनामात्र कार्यान्वयन भई १८ योजना कार्यान्वयन हुन सकेको देखिएन। तसर्थ पालिकाले योजना वस्तुनिष्ठ तवरले प्राथिमिकीकरण र छनौट गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

४.३ **अबण्डा बजेट;** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा बजेट नराखी आय-व्ययको अनुमान पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यस वर्ष विशेष कोषमा रु. ९० लाख अबण्डा बजेट व्यवस्था गरी २५ बाटो मर्मत, अपुग बजेट थप योजनामा रु. ५९ लाख खर्च गरेको छ। बजेट अबण्डामा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने गरेको देखिन्छ। जसले गर्दा वित्तीय अनुशासन र पारदर्शिता कायम भएको छैन। तसर्थ बजेट खर्चलाई पारदर्शिता र पद्धतीमा आधारित बनाउनुपर्दछ। पालिकाको छलफलको क्रममा जटिल भूगोल भएको हुँदा बाटो सफा गर्नुपर्ने, योजनालाई अपुग रकम दिने र भैपरी आउने कार्य गर्ने जनाएको छ।

४.४ **क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा खर्च विश्लेषणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार अनुगमन गर्नुपर्दछ। पालिकाले यस वर्ष देहाय बमोजिम क्षेत्रगत विनियोजन तथा खर्च गरेको छ ।

CamScanner

मुख्यक्षेत्र	वार्षिकवजेट	खर्चरकम	कुलखर्चमध्येप्रतिशत
आर्थिक विकास	२७९८३०००	२१८६३११५	३.७१
सामाजिक क्षेत्र	४३०३३५६००	३९४६०१६९६.८८	६६.८८
पूर्वाधार विकास क्षेत्र	१३५६४५०००	९४७९०२२८.५३	१६.०७
वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	३६४००००	२३६०५५१	०.४
संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह	६३३००००	२५७१६१३.६	०.४४
वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन	५०००००	०	०.०
कार्यसञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च	८६७०९०००	७३८२५७१५.२४	१२.५१
जम्मा	**६९११४२६००**	**५९००१२९२०**	**१००.**

माथि उल्लिखित तालिका अनुसार सामाजिक विकास क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी ६६.८८ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन विकासमा सबैभन्दा न्यून ० प्रतिशत खर्च भएको देखिन्छ। पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा १६.०७ प्रतिशत, आर्थिक विकासमा ३.७१ प्रतिशत, कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक क्षेत्रमा १२.५१ प्रतिशत, संस्थागत विकास र सेवा प्रवाहमा ०.४४ प्रतिशत र वातावरण तथा विपद व्यवस्थापनमा ०.४ प्रतिशत देखिन्छ। पूर्वाधार विकास क्षेत्रको बजेट लगायत पूँजीगत काममा विनियोजित बजेटबाट चेतनामूलक तालिम कार्यक्रमजस्ता कार्यक्रम भएको देखिन्छ। पालिकाले उल्लिखित बजेट क्षेत्र अनुसार विनियोजित बजेटलाई सम्बन्धित क्षेत्रमा मात्र खर्च नगरेकोले उल्लिखित खर्च प्रतिशत वास्तविक भएको भनी विश्वस्त हुन सकिएन। पालिकाले आवश्यकता विश्लेषण गरी बजेट विनियोजन गर्ने र सोही अनुसार मात्र खर्च गर्ने गर्नुपर्दछ।

४.५ **रकमान्तरः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७९ मा कार्यपालिकाको निर्णयवाट कुनै शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट पुँजिगत शीर्षकमा बढीमा २५% सम्म रकमान्तर गर्न सकिने व्यवस्था छ। साथै पालिकाको विनियोजन ऐन, २०८१ को दफा ३ मा कार्यपालिकाले एक शीर्षकबाट अर्को शीर्षकमा बढीमा २५% सम्म रकमान्तर गर्न सक्ने तर पुँजिगत शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट चालु खर्चमा रकमान्तर गर्न नसकिने व्यवस्था छ। पालिकाले यस वर्ष विभिन्न ६१ शीर्षकबाट १ करोड ९७ लाख ७७ हजार २२२ घटाएको तथा ५१ शीर्षकबाट १ करोड ९७ लाख ७७ हजार २२२ बजेट थप गरिएको देखिन्छ। यसरी बजेट रकमान्तर गरिएको अंक सुरुवाती बजेटको तुलनामा १७.४७% हुने देखिन्छ। रकम थप गरिएका योजनाहरुमा कतिपय चालु प्रकृतिका खर्चहरु रहेको देखिन्छ । कानूनले तोकेको भन्दा बढी मात्रामा रकमान्तर गर्दा बजेट उपशीर्षकअनुसार खर्च नभएको तथा बजेट खर्च लेख्दा तोकीएको खर्च शीर्षकभन्दा अन्य खर्च शीर्षकबाट भुक्तानी लेखिएको देखिन्छ। ठुलो मात्रामा रकमान्तर गर्दा आर्थिक अनुशासन कमजोर हुन सक्ने हुँदा बजेट बनाउदा नै कार्यन्वयनयोग्य योजनाको छनौट गरी सोही अनुसार बजेट व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।

४.६ **खर्च विश्लेषणः** पालिकाले यसबर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु. १ करोड ४२ लाख ७४ हजार अल्या, बैंक मौज्दात रु. २ करोड ५१ हजार, अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान रु.१७ लाख, राजस्व बाँडफाँट रु. ११ करोड ६८ लाख ३१ हजार, संघीय अनुदानबाट रु. ४५ करोड १३ लाख ५५ हजार र प्रादेशिक अनुदानबाट रु.२ करोड २५ लाख ८५ हजार समेत रु. ६२ करोड ६७ लाख ९८ हजार आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु. ४६ करोड २६ लाख ७४ हजार र पूँजीगत तर्फ रु. १२ करोड ७३ लाख ३८ हजार समेत रु. ५९ करोड १२ हजार खर्च भएको छ। खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा ३१ प्रतिशत बढी रहेको छ। यसवर्ष पदाधिकारी सुविधामा रु. १ करोड ८८ लाख ३२ हजार खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको तुलनामा ३१ प्रतिशत बढी रहेको छ। पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान रु. ४७ करोड ३९ लाख ४० हजार र राजस्व बाँडफाँटको रु.११ करोड ६८ लाख ३१ हजार रकमबाट ७८ प्रतिशत चालु र २२ प्रतिशत मात्र पुँजिगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ। यसबाट पालिकाहरुले बिकास निर्माण कार्यक्रम संचालनमा न्युन खर्च गरी

CamScanner

प्रशासनिक कार्यमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ। प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँटको रकम अधिकरुपमा विकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ।

४.७ **त्रैमासिक पुँजिगत खर्चः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायीत्व नियमावली, २०७७ को नियम २३ बमोजिम स्वीकृत भएको कार्यक्रममा नियम २५ बमोजिम त्रैमासिक प्रगति विवरण वनाई पेश गर्नुपर्ने र त्रैमासिक कार्यलक्ष्य तथा कर्यक्रम बमोजिम कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ।

क्र.सं.	बजेट उपशीर्षक	कुल खर्च	त्रैमासिक खर्च				
			प्रथम	दोस्रो	तेस्रो	चौथो	आषाढ महिना
1	गलकोट नगर कार्यपालिका	१०९९४५	३३५५	९३८१	३३८६९	६३३३८	३८१४१
2	संघिय सरकारबाट हस्तान्तरिक कार्यक्रम	९८३६	०	३९६७	१८२	५६८७	१३१९
3	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	७५५६	०	०	३५००	४०५६	११६६
	जम्मा	१२७३३७	३३५५	१३३४८	३७५५१	७३०८१	४०६२६
	खर्च प्रतिशत	**१००.००**	**२.६३**	**१०.४८**	**२९.४९**	**५७.३९**	**३१.९०**

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार वार्षिक खर्च भएको कुल रकममध्ये प्रथम त्रैमासिकमा २.६६ प्रतिशत, दोश्रो त्रैमासिकमा १०.४८ प्रतिशत, तेश्रो त्रैमासिकमा २९.४९ प्रतिशत र चौथो त्रैमासिकमा ५७.३९ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ। यसरी नै असार महिनामा मात्र ३१.९ प्रतिशत खर्च देखिनुले असारमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च ब्यवस्थापन भएको देखिएन। स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार त्रैमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ। खर्चको प्रवृत्ति हेर्दा पालिकाको पहिलो त्रैमासिकमा २.६३ खर्च भएको देखियो। यो रकममा गत विगत वर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको भुक्तानी पनि दिएको देखिन्छ। असार महिनामा मात्र ३१.९ प्रतिशत खर्च भएको देखिएकोले वर्षान्तको अन्तमा खर्च गर्ने परिपाटीमा सुधार भएको देखिदैन। खर्च गर्ने अख्तियारी समयमा नै प्राप्त हुँदा समेत वर्षको अन्त्यमा मात्र खर्च गर्ने परिपाटीलाई सुधार गर्नुपर्दछ।

४.८ **गत वर्षको भुक्तानीः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ९.२(घ) मा बहुवर्षीय खरिद र विशेष परिस्थितिबाट सृजित दायित्वमध्ये आगामी वर्ष भुक्तानी गर्नुपर्ने बाँकी रकम समावेश गरेर बजेट बनाउने व्यवस्था भएको छ। पालिकाले गतवर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको खाता तथा कच्चावारी (म.ले.प.फा.नं. २२१) प्रमाणित तथा यस वर्षको बजेटमा समेत गत वर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको व्यवस्था गरी विविध खर्च खातामा नपुग भएको रकम विभिन्न उपभोक्ता समितिको, सडक बोर्ड नेपाल, इन्धन, जनप्रतिनिधिको बिमा, सामुदायिक रेडियो, मेशिनरी तथा औजार, विपद व्यवस्थापन लगायतमा रु.२९ लाख ५७ हजार र नगर अस्पताल जग्गा प्राप्तिको लागि रु. ५२ लाख ५० हजार सहित रु. ८२ लाख ८ हजार भुक्तानी दिएको छ। यस्ता भुक्तानी दिँदा खाता तथा कच्चावारी सहित भुक्तानी गर्नुपर्दछ।

५ सेवा प्रवाहको विवरणः

५.१ **सेवाप्रवाहको स्थितिः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ११ मा स्थानीय तहको एकल काम कर्तव्य र अधिकार २२ वटा, संघ र प्रदेशको सहकार्यमा प्रयोग हुने साझा अधिकार ११ वटा र स्थानीय तहको अन्य काम कर्तव्य र अधिकार २ वटा समेत ३५ कार्य सूचि तोकिएको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहको कार्यालयले सबै सेवा प्रवाहलाई अभिलेखीकरण गरी चुस्त दुरुस्त बनाउनुपर्ने देखिन्छ।

CamScanner

१	पञ्जिकरणतर्फ	जम्मा	२	पूर्वाधार विकास सडक निर्माण	जम्मा
क	जन्मदर्ता	७७७	क	कालोपत्रे सडक निर्माण/ढलान सहित	३.१७ कि.मि.
ख	मृत्युदर्ता	३१०	ख	शौचालय मर्मत	१० वटा
ग	बसाईसराई दर्ता	१६१	ग	खानेपानी धारा निर्माण/रिजर्भ टंकी	५ वटा
घ	विवाह दर्ता	४६३	घ	विद्यालय भवन मर्मत	२८ वटा
ङ	सम्बन्धविच्छेद दर्ता	५८	३	नयाँ घर निर्माणको नक्सा पास	३० वटा

५.२ **सार्वजनिक परीक्षणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो बनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन। पालिकाले ३/३ महिनामा वडास्तरीय सार्वजनिक सुनुवाई गरेको देखिन्छ। तोकिए बमोजिम सार्वजनिक परीक्षण गरी पालिकाबाट हुने आर्थिक कारोबारमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्नु पर्दछ।

६ **फोहोरमैला व्यवस्थापनः**

फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ अनुसार स्थानीय तहहरुले स्रोतमै फोहोरमैलाको वर्गीकरण गर्न लगाई सोही अनुसार सङ्कलन र व्यवस्थापन गर्ने कार्यको शुरुवात गर्न नसकेको कारण फोहोरमैला व्यवस्थापनमा जटिलता देखिएको छ। जिल्लाको बीचमा पर्ने शहरीकरण बढ्दो रुपमा भएको पालिका भएको हुँदा मानवीय घनत्व पनि बढी नै हुन्छ। यस कार्यलाई अघि बढाउन नगरपालिकाले ट्र्याक्टर १, कर्मचारी ४ जना, डम्पिङ्ग साइड वडा नं. ३ मा १२ रोपनी जग्गामा ५ वटा टोल विकास संस्थाबाट शुरु गरी ११ वटामा विस्तार भएको छ। नगरपालिकाले फोहोर व्यवस्थापन कार्यविधि बनाई फोहोर व्यस्थापन गरिएको छ। फोहोरको लागि फोहोर निष्काशन कर्ता अनुसार रु. ५०-४५० सम्म सेवा शुल्क तोकि उठाउने जिम्मा टोल विकास संस्थालाई दिएको छ। फोहोर उठाउने संस्थालाई २० प्रतिशत र पालिकालाई ८० प्रतिशत रकम बाँडफाँट हुने गरी व्यवस्थापन गरिएको छ। यस आ.व. मा रु.६१९६५०.० संकलन गरेको छ। पालिकाले किनेको Recycling machine सञ्चालनमा ल्याउन सकेको छैन।फोहोरमैलाको उत्सर्जन हुने स्रोतमा नै वर्गीकरण गरी कुहिने, नकुहिने, सिसाजन्य, अस्पतालबाट उत्पादित र इ-वेष्ट लगायतका फोहोर वर्गीकरण गरी पर्याप्त व्यवस्थापन गरेको देखिएन। फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी पालिकाको पर्यावरणलाई स्वच्छ राख्नुपर्दछ।

७ **कार्यक्रमको लक्ष्य र प्रगतिः**

पालिकाले त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा पालिकाले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रीय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन। कुल कार्यक्रममध्ये शुन्य प्रगति १८ वटा रहेका छन्। बजेट खर्च गर्ने तथा खर्चको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति तयार नगर्ने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ।

कार्यक्रम/ योजना	कुल कार्यक्रम	वार्षिक प्रगति स्थिति			
		शून्य प्रगति	२५%सम्म प्रगति	५०% सम्म प्रगति	७५% सम्म प्रगति
कार्यक्रम संख्या	५५३	१८	१६	२४	३२

८ **आवधिक योजना तथा खरिद योजनाः**

८.१ **वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजनाः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजन र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद

CamScanner

गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ। यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु. १२७३३८३४५ पूँजीगत खर्च/ खरिद निर्माण कार्य गरेको छ। पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली बनाएको भएता पनि सोही अनुसार खरिद योजना बनाएको भएता पनि गुरुयोजना बनाएको पाइएन। अतः पालिकाले नियमावली बमोजिम खरिद गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ।

८.२ **आवधिक योजनाः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विकासका लागि आवधिक योजना बनाई लागू गर्नेमा यस पालिकाले आवधिक योजना तयार गरेको छैन। आवधिक योजना नहुँदा पालिकाले वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्दा आवधिक योजनाका दीर्घकालीन विषयलाई भन्दा सालवसाली विषयहरुलाई समावेश गरेको देखिन्छ। स्थानीय तहको समग्र विकासका लागि आवधिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ।

९ आन्तरिक लेखापरीक्षणः

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले कानून बमोजिम आफ्नो आय र व्ययको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकामा आन्तरिक लेखापरिक्षणको शाखा भएता पनि पदमा व्यक्ति भएको पाइएन। पालिकामा आन्तरिक लेखापरीक्षण गर्ने जनशक्ति उपलब्ध नभएको अवस्थामा सम्बन्धित जिल्लाको कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा अनुरोध गरी आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनुपर्नेमा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई अनुरोध गरेको देखिएन। सीमित समय र जनशक्तिको आधारमा अन्तिम लेखापरीक्षणबाट सबै कारोबारको परीक्षण गर्न सम्भव हुने स्थिति छैन। कतिपय कारोबार आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई आधार लिई अन्तिम लेखापरीक्षणमा परीक्षण नगरिने मान्यता र प्रचलन समेत रहेको छ। यस्तो अवस्थामा पालिकाले आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउने प्रयास समेत नगरेको उपयुक्त देखिएन। अन्तिम लेखापरीक्षण गर्दा पालिकाको कार्यालयको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको देखिएको छ। यस्तो अवस्थामा आन्तरिक लेखापरीक्षण नगराउनेलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ।

१० बेरुजुको लगतः

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ८८ मा बेरुजुको लगत राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । बेरुजु लगतका लागि मलेप फाराम ८०१ देखि ८०५ सम्म व्यवस्था गरिएको छ । पालिकाले बेरुजुको, कार्यालयगत प्रतिवेदन, सम्परीक्षण गोश्वारा अभिलेख देहाय बमोजिम रहेको छ।

क स	विवरण	रकम रु	कैफियत
१	प्रमाण पेश गर्ने मध्ये पेश्की रु.	९५००	
२	प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु.	१०३१७०९१	
३	नियमित गर्नु पर्ने रु.	१३१९१५७१	
४	असुल गर्नु पर्ने रु.	१२८२५४०२	
	कुल जम्मा बेरुजु रु.	**३६३४३५६४**	

साथै पालिकाले बेरुजु सम्परीक्षण गर्नेतर्फ पुर्ण ध्यान दिएको देखिएन। बेरुजु र बेरुजु फछ्र्यौटको लगत अद्यावधिक राख्नुपर्ने तथा महालेखापरीक्षको प्रतिवेदनमा औंल्याइएका बेरुजुको समयमै सम्परीक्षण गराउनुपर्दछ।

११ सम्पत्तिको प्राप्ति, उपयोग र संरक्षणः

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ अनुसार घर जग्गा तथा सम्पत्तिको लगत राख्नुपर्ने, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८.२ अनुसार मितव्ययी तरिकाले खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा नेपाल सरकार र मातहतका निकायमा सार्वजनिक सम्पत्तिको प्राप्ति उपयोग तथा संरक्षणको अवस्था घर जग्गा क्षेत्रफल र संख्याको प्राप्ति मिति मुल्य र संख्याको विवरण पेश

CS CamScanner

नभएको, अतिक्रमणमा परेको जग्गा यकिन नभएको, अतिक्रमण हटाउन गरेको प्रयास, भोग चलनमा ल्याएको विवरण प्राप्त हुन सकेन। ऐन नियम कार्यविधिको व्यवस्था अनुसार सम्पत्तिको प्राप्ति उपयोग र संरक्षण गर्नु पर्दछ।

१२ **अनुदान प्राप्ति, उपयोग र फिर्ताः**

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ४५ मा संघीय संचित कोषबाट स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको अनुदान मध्ये सशर्त अनुदान, समपुरक अनुदान र विशेष अनुदानको रकम सोही आर्थिक वर्षभित्र संघीय संचित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने उल्लेख छ। संघीय सरकारलाई फिर्ता गर्नुपर्ने देहायको रकम फिर्ता गरेको छ। खर्च हुन नसकेका अनुदान रकम रु. २१९५०१३६.० समयमा नै फिर्ता गरेको पाइयो। यस्तो कार्यलाई निरन्तरता दिनुपर्दछ।

अनुदान प्रदान गर्ने निकाय	अनुदानको प्रकार	प्राप्त रकम	खर्च रकम	बाँकी रकम
संघीय सरकार	शसर्त	३५९४८२४००	३३७५३२२६४	२१९५०१३६
	विशेष	८५७४१०६	८५७४१०६	०
प्रदेश सरकार	विशेष	३०८५४००	३०८५४००	०
	समपुरक	४४७१०००	४४७१०००	०
	जम्मा	**३७५६१२९०६**	**३५३६६२७७०**	**२१९५०१३६**

यस्तै गण्डकी प्रदेशको आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७९ को नियम ४० अनुसार प्रदेश सरकारबाट पालिकालाई हस्तान्तरण भएका उल्लिखित अनुदानहरु मध्ये खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम प्रदेश संचित कोषमा फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यसवर्ष प्रदेश सरकारबाट प्राप्त रकम पूर्ण रुपमा खर्च गरेको छ।

१३ **अनुदानको अनुगमनः**

सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको यकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ। तर पालिकाले देहाय अनुसार पशु विकास तथा कृषि क्षेत्रतर्फ अनुदान वितरण गरेको छ। तर पालिकाबाट वितरण भएको अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलब्धी मापन गरेको छैन। साथै अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय अनुदान नीति तय गरेका समेत छैन।

क. पशु विकास तर्फः

क्रम	अनुदानको किसिम	व्यक्ती संख्या	रकम रु हजारमा
१	प्रजनन योग्य पाडी वितरण	४९	१३००
२	प्रजननको लागी राँगो वितरण	४	२००
३	तालिम,औषधि,घाँसको बिउ वितरण	१४०	४६०
४	च्याफकटर वितरण	११	२२०
५	हलगोरु पालन प्रोत्साहन	९५	९५०
६	व्यावसायिक फर्म प्रवर्द्धन	१०	५००
७	उत्पादनमा आधिरत अनुदान दुध	१४	३३५
	जम्मा	३२३	३९५५

ख. कृषि क्षेत्र तर्फः

CamScanner

क्र.स.	अनुदानको किसिम	व्यक्तिसंख्या	रकम रु.हजारमा
१	व्यावसायिक फर्म विकास तथा विस्तारमा अनुदान	१६	७००
२	मौरी विकास कार्यक्रम	५५	३५०
३	उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम	२३	५००
४	ओखरखेती कार्यक्रम	१६१	६००
५	साना सिंचाई कार्यक्रम	४६	६००
६	पकेट विकास निरन्तरता कार्यक्रम	३५	३००
७	नयाँ पकेट विकास कार्यक्रम	२१	३००
	जम्मा	**३५७**	**३३५०**

१४ संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापनः

१४.१ **प्रशासकीय संगठन र जनशक्ति व्यवस्थापनः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ। पालिकामा कृषि पशु स्वास्थ्य सहित १२६ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ८४ जना स्थायी पदपूर्ती भएको देखिन्छ।

क्र.सं.	विवरण	दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त पद	कैफियत
१	पालिका	५१	३२	१९	
२	कृषि	४	२	२	
३	पशु	८	८	० (२ जना करार नियुक्ति)	
४	स्वास्थ्य	६३	४२	२१	
	जम्मा	**१२६**	**८४**	**४२**	

लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका प्रशासकीय अधिकृत, इन्जिनियर, जनस्वास्थ्य अधिकृत अन्य सहायकस्तरका कर्मचारी सहित ४२ पदहरु रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

१४.२ **तलबी प्रतिवेदनः** निजामती सेवा ऐन, २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ। पालिकाले यो वर्ष तलबी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ ३७ स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीको रु. २८२०५००० र पालिकाका २८ कर्मचारीको रु. १७४९६००० समेत रु. ४५७०१००० खर्च लेखेको छ। तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्न पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ।

१५ अवकास कोषः

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने

CS CamScanner

व्यवस्था छ। पालिकाको कोषमा रु.३७००००० रहेको छ। तर उक्त कोषको सञ्चालन सम्बन्धी पालिकाबाट कुनै ऐन कानुनको व्यवस्था भएको देखिएन। यसरी कानूनको व्यवस्था नगरी पालिका कर्मचारी अवकास कोषबनाएता पनि उक्त कोषलाई संचालन गर्न नसकेको पालिकाले जनाएको छ।यसको पुर्ण उपयोग गर्नु पर्दछ।

१६ **आर्थिक सहायताः**

पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले मापदण्ड र कार्यविधि तयार गरी विभिन्न ५ संघसंस्था र ६५ व्यक्तिहरुलाई रु. ७०६९८४ आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ। दीर्घ रोगी, आगलागी, किरियापुत्री, बेवारिसे लास, मानवसेवा आश्रम उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु. १४२७४६५३ को ५ प्रतिशत हुन आउँछ। निश्चित विधि र मापदण्ड अनुसार आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।

१७ **सामुदायिक वनको आयः**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६२(ख) बमोजिम सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले वन पैदावार विक्रि तथा उपयोग सम्बन्धमा वार्षिक कार्ययोजना बनाई पालिकाबाट स्वीकृत गराउनुपर्ने र वार्षिक कार्ययोजना बमोजिमको वन पैदावारको विक्रि वापतको प्राप्त हुने रकमको १० प्रतिशत सम्बन्धित पालिकाको सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।

वडानं.	सामुदायिक वन संख्या	क्षेत्रफ	काठ	दाउरा	जडिबुटी	घरधुरी
		हेक्टर	घनफिट	भारी	केजी	
१	९	६८२	३१३३	२३३९	२७५२	१०४४
२	१०	३४९	१५०५	२३०५	३९	९६२
३	६	२८१	२२९५	३४८५	१९९३	१४५३
४	४	७३	६०१	६१८	१०२३	६७१
५	५	२५९	६३६०	२२२१	३३३३३	८५४
६	५	१३१	२२३६	११५४	३१७	६८१
७	७	४१८	४१३३	९२१	९६३१	१८२६
८	९	२६०	१३९९	७८०	१४४०	९९७
९	५	१८६	१५८३	६५९	२८०१	८१९
१०	१७	१४१३	३६७२	१४६३	३६०५	१५५५
११	११	३६४	३९०	१०४	२०	१२१२
जम्मा	**८८**	**४४१३**	**२७३०६**	**१६०४९**	**५६९५४**	**१२०७४**

पालिकाले सामुदायिक वन परिचालन सम्बन्धि एक दिने अभिमुखीकरण तालिम संचालन गरेको छ। हाल सबै सामुदायिक वनले आम्दानीको १० प्रतिशत जम्मा गर्ने प्रतिवद्धता जाहेर गरेका छन्। सामुदायिक वनमा आवद्ध घरधुरी १२०७४ रहेको छ। पालिकाले ८८ वटा सामुदायिक वनको क्षेत्रफल ४४१३ हेक्टरमा फैलिएको काठ रुख २७३०६ क्यू. कि. दाउरा १६०४९ भारी र जडीबुटी ५६९५४ के.जि. प्रयोग गर्न सक्ने भएता पनि उपयोगको विवरण प्राप्त गर्न सकिएन। वनलाई नागरिक दैनिक जीवन तथा रोजगारीसँग जोडी उपभोक्ता समितिबाट वन पैदावारको प्राप्त हुने। सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिबाट वन पैदावारको प्राप्त हुने रकमको दश प्रतिशत रकम वन कार्यालयसँग समन्वय गरी पालिकाको सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्दछ।

१८ **पुरातात्विक महत्वका मन्दिरको मर्मत सम्भारः**

प्राचीन स्मारक र पुरातत्व सम्बन्धी ऐतिहासिक वा कलात्मक वस्तुहरुको संरक्षणको निमित्त बनेको प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३ र नियमावली, २०४६ बमोजिम प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र भएका पुरातात्विक महत्वका मठमन्दिर, सत्तल, ढुङ्गेधारा, इनार आदिको पुनर्निर्माण, जीर्णोद्धार, स्तरोन्नति मर्मत गर्दा पुरातत्व विभागको स्वीकृत लिनुपर्ने तथा यस्तो मर्मत, जिर्णोद्धार गर्दा मौलिक

CamScanner

स्वरुपमा परम्परागत निर्माण सामग्रीको प्रयोग गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यस वर्षका मन्दिरको पुनर्निर्माण, पर्यटनको विकास र सम्पदा निर्माण गर्न रु.१९५०००० खर्च गरेको छ। यस्ता पौराणिक महत्वका मन्दिर स्तरोन्नति, छटघाट ढलान, मन्दिर कोठा निर्माण, मन्दिर जिर्णोद्धार कार्यको लागि परीक्षण गरेका भौचरमा संलग्न लागत अनुमान, प्राविधिक नापी तथा उपभोक्ता समितिले पेश गरेका बिल विजकहरुमा सिमेन्ट प्रयोग हुने आरसिसि, पिसिसि, प्लाष्टर लगायतका कंक्रिटजन्य संरचना निर्माणको लागि भुक्तानी गरेको देखियो। कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम धार्मिक तथा पौराणिक महत्वका सम्पदाहरुको संरक्षण तथा मर्मत गर्दा पौराणिक महत्व झल्कने तथा मौलिक स्वरुपमा परम्परागत निर्माण सामग्री प्रयोग भएको छ भन्ने प्रमाण श्रेस्तासँग संलग्न राखेको छैन। यसबाट धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वका सम्पदाहरुको मौलिकता संरक्षित हुन नसकी मौलिकता परिवर्तन हुने देखिन्छ। यस कार्यमा सुधार गरी कानूनमा भएको व्यवस्था बमोजिम कार्य गराउन पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

१९ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले त्यस्तो प्रणाली तयार गरी लागू गरेको पाईएन। महालेखा परीक्षकको कार्यालयले प्रतिवेदन जारी गर्दा प्रत्येक वर्ष सुझाव प्रदान गर्दछ। आ.व. २०८०।८१ मा दिईएको सुझावको कार्यान्वयन अवस्था तालिकाद्वारा देखाईएको छ। अधिकांश सुझावहरु पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरेको नदेखिँदा पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन। आन्तरिक नियन्त्रण बलियो बनाउने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ। यस सम्बन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहायबमोजिम रहेका छन्ः

CamScanner

क्र.सं.	शीर्षक	छ	छैन	आंशिक	कैफियत
१	**बजेट व्यवस्थापन तर्फः**				
	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेखाङ्कन र व्यवस्थापन नगरेको,स्थानीय तहले एक आर्थिक वर्ष भित्र भएको आर्थिक कारोवारको अनुसुची ११ बमोजिमको ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको		ü		
	अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालिन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सो बमोजिमको मध्यमकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको		ü		
	दीगो विकास लक्ष्य पुरा गर्न वातावरण संरक्षण लगायत आन्तरिकिकरणको लागि एकीकृत दीर्घकालिन योजना तयार गरेको		ü		
	स्थानीय तहले सञ्चालन गर्नेकार्यक्रमहरु जस्तैः बैठक, तालिम, गोष्ठी, अभिमुखिकरण आदी लाई व्यवस्थापन गर्न कार्य सञ्चालन निर्देशिका स्वीकृति गरी सोको कार्यान्वियन गरेको			ü	
	स्थानीय तहबाट यस वर्ष सञ्चालन कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको			ü	
२	**भ्रमण खर्च व्यवस्थापन तर्फः**				
	भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ अनुसार कार्यालयले भ्रमण काजमा खटाउँदा भ्रमण अभिलेख राख्ने गरेको		ü		
	नियमावलीमा उल्लेख भएबमोजिम भ्रमण पश्चात् सबै खालका भ्रमणको प्रतिवेदन लिने गरेको			ü	
३	**खरिद व्यवस्थापन तर्फः**				
	स्थानीय तहले सार्वजनिक खरिद नियमावली तर्जुमा गरेको		ü		
	सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गरेको विवरण पेश गरेको		ü		
	सञ्चालित योजनाहरुमा उपभोक्ताको योगदान र कार्य सम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षण गरेको			ü	
	स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा			ü	

CamScanner

	निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको				
	स्थानीय तहले विगतमा परामर्शदाताबाट विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरेकोमा सोको कार्यान्वयन र अभिलेख राख्ने गरेको			ü	
४	**शिक्षातर्फः**				
	स्थानीय तहले स्थानीय तह भित्रका विद्यालय अनुगमन गर्न अनुगमन मापदण्ड तयार गरेको तथा अनुगमन गरेको प्रतिवेदन पेश गरेको		ü		
	शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS):- कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका मा IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग भिडान गराइ शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरुलाई अनुदान निकासा दिनुपर्ने कक्षागत विद्यार्थीहरुको यथार्थ तथ्याङ्कसँग भिडान गर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन भएको			ü	
	शिक्षा नियमावली, २०५९ को परिच्छेद ३ नियम १६ (झ) मा शिक्षा सेवा आयोगबाट नियुक्ति वा बढुवाको लागी सिफारिस भई आएका शिक्षकलाई नियुक्त गर्ने, सामुदायिक तथा सरकारी विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकको नोकरी तथा अन्य विवरण अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेमा नियमावलीको व्यवस्था अनुसारका उक्त अभिलेखहरु तयार गरेको			ü	
५	**विविधतर्फ**				
	मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ क अनुसार ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई समयमै जानकारी दिएको		ü		
	कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरी निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख राखेको		ü		
	पुर्वाधार निर्माण योजनाहरुमा प्रयोग भएको सामाग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण अनिवार्य गरेको			ü	
	कार्यालयको आधिकारिक वेबसाईटमा सूचना, जानकारी, तथ्याङ्क तथा फोटोहरु अद्यावधिक गरेको			ü	
	कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्ने गरेको		ü		
	मन्त्रालयको मिति २०७३।१२।२५ को आर्थिक कारोबार तथा खाता सञ्चालन सम्बन्धमा थप स्पष्ट पारिएको परिपत्रको दफा १७ बमोजिम यस स्थानीय तह तथा स्थानीय तहमा समाहित भएका साविक गाउँविकास समितिको नाममा रहेको पेश्की तथा बेरुजु अभिलेख समायोजन भएको स्थानीय तहमा कायम गरी			ü	

CamScanner

	नियमानुसार पेश्की फस्यौंट तथा बेरुजु सम्परीक्षण कार्य गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको				

२० **कानूनी तथा न्यायिक पक्षः**

२०.१ **कानून निर्माणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउनु पर्नेमा पालिकाले हालसम्म देहाय बमोजिम कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

सि.नं.	विवरण	संख्या
१	ऐन	३९
२	नियमावली	९
३	कार्यविधि तथा निर्देशिका	५०
जम्मा		९८

पालिकाले आर्थिक वर्ष २०८१।८२ सम्म ३९ ऐन, ९ नियमावली र ५० कार्यविधि तथा निर्देशिका गरी जम्मा ९८ वटा कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। केही डिजिटल राजपत्रमा प्रकाशन गरेको पाईयो। केही कानूनहरु राजपत्रमा प्रकाशन गरेको छैन। तसर्थ उक्त कानूनहरु राजपत्रमा प्रकाशन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ। कतिपय स्थानीय कानूनहरु संघीय र प्रदेश कानूनसँग प्रतिकूल समेत देखिएकाले स्थानीय कानून तर्जुमा गर्दा संघीय र प्रदेश कानुनसँग अनुकूल गर्ने/गराउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

२०.२ **न्यायिक समितिः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ। समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ। यसैगरी ऐनको ३३(२) मा उजुरीको जाँझबुझ गरि ३० दिन भित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले अनुमति दिन सक्ने तथा ऐनको दफा ३७ मा नगर प्रमुखसँग उजुरी दिन सक्ने प्रकृति अनुसार यथाशीघ्र निर्देशन व्यवस्था रहेको छ।

निणर्यकर्ता	**गत वर्षसम्मको विवाद**	**फछ्यौंट विवादको संख्या**	**यस वर्ष दर्ता भएको**	**जम्मा**	**यस वर्ष फछ्यौंट भएका विवाद**	**यस वर्ष सम्म फछ्यौंट हुन बाँकी विवाद**
न्यायिक समिति	३७	२२	११	२६	७	२१

लेखापरीक्षणको क्रममा न्यायिक समितिको ७ वटा मुद्दा दर्ता र फछ्यौंट कारबाही भएको देखियो। त्यसैले न्यायसम्पादन प्रक्रियालाई अभिलेख व्यवस्थित गरी छिटो र प्रभावकारी बनाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फछ्यौंट वा कारबाहीको टुङ्गो लगाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

२०.३ **मुद्दा दर्ता र फैसलाः** पालिकाले पेश गरेको विवरण अनुसार पालिकालाई पक्ष विपक्ष भई अदालतमा रहेका मुद्दाको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

CamScanner

अदालत	गत वर्षका मुद्दाहरु	यस आर्थिक वर्षमा थप संख्या	जम्मा संख्या	यस वर्ष फैसला भएका मुद्दा संख्या	विचाराधीन बाँकी मुद्दा संख्या
उच्च अदालत	०	१	१	०	१
जिल्ला अदालत	३	१	१	०	१
जम्मा	३	२	२	०	२

उपरोक्त विवरण अनुसार नगरपालिकामा गत वर्षबाट ३ वटा मुद्दाको जिम्मेवारी सरी आएकोमा यस वर्ष २ वटा थप भई जम्मा ५ वटा मुद्दा पुगेका छन्। उक्त मुद्दाहरु मध्ये यस वर्ष ३ वटाको फैसला भई २ वटा मुद्दाहरु विचाराधीन रहेका छन्। त्यसैले विभिन्न अदालत लगायत अन्य न्यायिक निकायमा विचाराधीन रहेका मुद्दाहरु उपर विषयगत विज्ञता सहित कानूनी प्रतिरक्षा प्रणालीलाई थप प्रभावकारी र विश्वसनीय बनाउने तर्फ थप ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।

२१ सहकारी क्षेत्रको व्यवस्थापनः

२१.१ **सहकारी नियमनः** सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ र नगरपालिका सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७४ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को बुदाँ ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र ५१ वटा सहकारी संस्था रहेका छन्। पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट ३१ वटाले विवरण दाखिला गरेको पाइयो। त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन समेत लेखापरीक्षणका क्रममा ३९ वटा मात्र पेश भएको थियो। जसले गर्दा सहकारीको सञ्चालन अवस्था बारे अध्ययन गर्न सकिएन। तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ।

क्र स	सहकारी	दर्ता भएका	कोपोमिसमा आवद्ध	बा.ले.प.पेश
१	बचत तथा ऋण सहकारी	२०	११	१५
२	कृषी सहकारी	१७	१०	१३
३	बहुउदेश्यीय	११	९	८
४	अन्य	३	०	३
	जम्मा	**५१**	**३१**	**३९**

२१.२ **सहकारी संस्थाको अनुगमनः** नगरपालिका सहकारी ऐन, २०७५ को परिच्छेद १७ दफा ७१ र ७२ अनुसार पालिकाभित्र संचालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरुको निरीक्षण तथा अनुगमन सम्बन्धी विशेष व्यवस्था गरिएको छ। पालिकामा ५१ सहकारी संचालनमा रहेकोमा सहकारी ऐनमा तोकिए बमोजिम कुनै पनि सहकारी संस्थाको अनुगमन गरेको देखिएन। त्यसैले सहकारी संस्थाको नियमनकारी निकायको रुपमा रहेको नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेका सहकारी संस्थाहरुको नियमित अनुगमन गरी त्यस्ता संस्थामा रहेका शेयर सदस्यहरुको बचत रकम र संस्थाहरुको ऋण लगानीको सुरक्षाको सुनिश्चितता प्रत्याभुत गर्ने तर्फ विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।

२१.३

CamScanner

सहकारी बचत तथा कर्जा सुरक्षण कोषः सहकारी ऐन, २०७४ को परिच्छेद १७ दफा १०१ मा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहले सहकारी संस्थाहरुको सहभागितामा संस्था हरुले परिचालन गर्ने बचत र प्रदान गर्ने कर्जा सुरक्षण व्यवस्थाको लागि एक सहकारी बचत तथा कर्जा सुरक्षण कोष खडा गर्नुपर्ने व्यावस्था रहेको छ। पालिकाभित्रका सहकारीहरुको सहभागितामा सहकारी बचत तथा कर्जा सुरक्षण कोष खडा गरी नागरिकहरुको बचत र कर्जा प्रवाहलाई प्रभावकारी हुने गरि कार्य गरेको पाईएन। तसर्थ कानुनले निर्देशन गरेको व्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्दछ।

२१.४ **वार्षिक प्रतिवेदनः** नगरपालिकाले सहकारी ऐन, २०७५ दफा ७५ मा आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले तीन महिनाभित्र संस्थाको निरीक्षण गरि वार्षिक प्रतिवेदन नगरपालिकामा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। नगरपालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस गल्कोट नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालनमा रहेका सहकारी संस्थाको शेयर पुँजी, बचत, ऋृण लगानी, कुल सम्पत्तीको विवरण पूर्ण प्राप्त गर्न सकिएन।त्यसै गरि आर्थिक वर्ष २०८१।८२ सम्म जम्मा ५१ वटा सहकारी संस्था मध्ये केही सहकारी संस्थाको विवरण प्राप्त भएको छ। प्राप्त विवरण अनुसार सहकारी संस्थामा ७७८६ जना शेयर सदस्य रहेका छन्। उक्त सहकारी संस्थाहरुको शेयर पुँजी रु. १२४३२९५०० रहेको छ भने बचत रु. ६६०११६१५२.५० रहेको छ। सम्पुर्ण निकायको विवरण प्राप्त नहुदाँ पुर्ण रुपमा विश्लेषण गर्न सकिएन। नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका सवै सहकारीबाट नियमित रुपमा वित्तीय विवरण माग गर्ने अनुगमन गर्ने कार्य गरी प्रतिवेदन तयार गरेको नदेखिएकोले नगरपालिकाको सहकारी ऐन बमोजिम वित्तीय प्रतिवेदन माग गर्ने, अनुगमन गर्ने लगायत तोकिएका कार्य गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्दछ। तसर्थ कानुनी व्यवस्था पुर्ण पालना गर्नु पर्दछ।

२२ पेश्की विवरणः

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ५२ मा पेश्की रकमको विवरण तयार गरी म्याद नाघेको र म्याद ननाघेको छुट्टाछुट्टै अभिलेख राखी एकीकृत लगत तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले पेश्की सम्बन्धी विवरण तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। म्याद नाघेको तथा ननाघेको पेश्कीको हिसाब आर्थिक वर्षको अन्तसम्म अभिलेख व्यवस्थित गर्नुका साथै तोकिए बमोजिमको कार्यहरु यथाशीघ्र सम्पन्न गरी फस्योंट गर्नुपर्दछ।

शीर्षक	**चालु आ.व.**			**गत आ.व.**		
	म्याद ननाघेको	**म्याद नाघेको**	**जम्मा**	**म्याद ननाघेको**	**म्याद नाघेको**	**जम्मा**
मुसीकोट नगरपालिका	०	०	०	०	४०००००.०	४०००००.०

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्योंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-११** को निर्णयले रू **२०४,६७५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्योंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **२,५००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

पेश्की	४,००,०००

२३ कार्यसञ्चालन तथा अन्य कोषः

नेपाल सरकारले कुनै आयोजना वा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा विनियोजन बजेट भित्रबाट गर्ने, विभिन्न कोषमा रकम मौज्दात राख्ने, उक्त कोषबाट खर्च गर्ने पद्धत्तिमा नियन्त्रण गर्ने बेहोरा उल्लेख गरेपनि यो कार्यालयले यो वर्ष प्रकोप व्यवस्थापन, कर्मचारी कल्याण कोष, विविध खर्च खाता गरी ३ वटा कोषमा गत वर्षबाट जिम्मेवारी सारेको रु. ८१६८१४८.०४ सहित रु. ५०७१४४९.८३ आय र रु. ७१४९९०५ खर्च गरी रु. ६०९६३९२.८७ मौज्दात देखाएको छ।

CS CamScanner

कोषको नाम	शुरु मौज्दात	यो वर्ष थप	यो वर्षको खर्च	बाँकी
प्रकोष व्यवस्थापन कोष	१८०६७२२.५९	१०२८४५०.००	२५३६४४२.००	२९८७३०.५९
कर्मचारी कल्याण कोष	३७०००००.००	०.००	०.००	३७०००००.००
विविध खर्च खाता	२६६१४२५.४५	४०४२९९९.८३	४६०६४६३.००	२०९७६६२.२८
जम्मा	**८१६८१४८.०४**	**५०७१४४९.८३**	**७१४२९०५.००**	**६०९६३९२.८७**

यसरी कोषमा रकम राखेर खर्च गरी खर्चमा दोहोरा पना आउने, खर्चमा मितव्ययिता कायम नहुने हुँदा अत्यावश्यक बाहेकमा यसरी कोषमा रकम राख्ने, ट्रान्सफर गरेर खर्च गर्ने पद्धतिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

२४ **आन्तरिक आय तर्फ :**

२४.१ **राजश्व दाखिला :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा २८(१) मा जिम्मेवार व्यक्तिले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगदीको हकमा सोही दिन वा त्यसको भोलिपल्ट यथास्थानमा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिका अन्तर्गत विभिन्न वडा कार्यालयहरुले आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगदी उल्लिखित व्यवस्था अनुरुप तोकिएको समयमा नियमित दाखिला गरेको पाईएन । पालिकाले वडा कार्यालयहरुलाई आफ्नो जिम्मामा आएको सरकारी नगदी सोही दिन वा त्यसको भोलिपल्ट बैंक दाखिला गराउने तर्फ आवश्यक व्यवस्था गराउनु पर्दछ । अन्यथा दफा २८(२) मा व्यवस्था भए बमोजिमका कारबाही तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

२४.२ **निरीक्षण नभएको :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ६१ मा कार्यालय प्रमुखले प्रत्येक महिना राजश्व उठन छुट भए वा नभएको र राजश्व लेखा तथा दाखिलाको निरीक्षण गरी राजश्व हिनामिना भए वा नभएको र नियम ५९ बमोजिम लगती राजश्व तथा हसवली राजश्वको लेखा रहे नरहेको निरीक्षण गरी सो को अभिलेख अध्यावधिक गर्न लगाउनुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन । कार्यालयमा प्राप्त हुनुपर्ने सबै राजश्व प्राप्ति भई कानूनी प्रकृया पूरा गरी समयमै दाखिला भएको पहिचान गर्ने गरी प्रकृयामा सुधार गर्नुपर्दछ ।

२४.३ **कर संकलन :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाको यस वर्ष आन्तरिक आयको अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

(रु हजारमा)

CamScanner

आय शीर्षक	अनुमान	असुली	असुली प्रतिशत
सम्पत्ति कर	२६०९	२६७४	१०२.४९
भूमिकर मालपोत	१६६६	१८६४	१११.८८
वहालकर	१३९७	१९४१	१३८.९४
सिफारिस दस्तुर	४४३१	४४८३	१०१.१७
व्यवसायकर	३३००	२२९५	६९.५४
दहत्तर वहत्तर	२४००	४०००	१६६.६६
कृषि तथा पशुजन्य वस्तुको व्यवसायिक कारोबारमा लाग्ने कर	०	४०६	०
न्यायिक दस्तुर	०	१	०
अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	१५०१	१५७९	१०६.३९
नक्सा पास दस्तुर	२७९	२३४	८३.८७
व्यवसायिक घटना दर्ता दस्तुर	६५०	६७७	१०४.१५
नाता प्रमाणित दस्तुर	१९५	१९९	१०२.०५
अन्य कर	१५०१	१७	१.१३
अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्रि(प्रदूषण नियन्त्रण शुल्क)	५००	९२८	१८५.६
व्यवसायिक रजिष्ट्रेशन दस्तुर	३३००	३१४८	९५.३९
जलस्रोत सम्बन्धी अन्य दस्तुर	०	७	०
मनोरञ्जन कर	०	२	०
अन्य दस्तुर	१७६	९७	५५.११

CamScanner

अन्य राजश्व	२६०	१५	५.७६
बेरुजु	०	२	०
जम्मा	२४१६५	२४५६९	१०१.६७

उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाले यस वर्ष अनुमानको तुलनामा १०१.६७ प्रतिशत आन्तरिक आय संकलन गरेको देखिन्छ। साथै सम्पत्ति करमा असुली १०२.४९ प्रतिशत, भूमिकरमा १११.८८ प्रतिशत, वहालकरमा लक्ष्यको तुलनामा १३८.९४ प्रतिशत, व्यवसाय करमा ६९.५४ प्रतिशत र दहत्तर वहत्तर करमा १६६.६६ प्रतिशत असुली भएको देखिन्छ। अतः पालिकाले संघीय र प्रदेश सरकार प्रतिको निर्भरता घटाउँदै आन्तरिक आयको हिस्सा बढाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ। आन्तरिक आय अनुमान गर्दा यथार्थपरक हुने गरी तर्जुमा गर्नुपर्दछ।

२४.४ **राजश्व परामर्श समिति :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६५ मा राजश्व परामर्शको लागि एक स्थानीय राजश्व परामर्श समिति सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ ।उक्त समितिको काम कर्तव्य तथा अधिकार अन्तर्गत राजश्व सम्बन्धी आवश्यक कानूनको तर्जुमा संशोधन परिमार्जन र सो को परिपालनाका सम्वन्धमा आवश्यक परामर्श दिने राजश्वको स्रोत, दायरा तथा दर समेतको विश्लेषण गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुन सक्ने राजश्वको विश्लेषण गरी सो सम्बन्धमा अनुमान गरी राजश्वका दर र क्षेत्र तोक्ने लगायतका कार्यहरु उल्लेख छ । यस वर्ष पालिकाको राजश्व परामर्श समितिको ३ वटा बैठक बसी नीतिगत छलफल भएतापनि तथ्यगत विश्लेषण सहित राजश्वको अनुमान गरेको पाईएन ।कानूनत: भएको व्यबस्था अनुसार आफ्नो कार्य प्रभावकारी रुपमा पूरा गर्नुपर्दछ ।

२४.५ **राजस्व लक्ष्य तथा असुली :** पालिकाको आर्थिक ऐन,२०८१ तथा पालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा राजस्व प्रणालीलाई सुचनामैत्री, सुद्बढ वनाउने, करको दर तथा दायरा वृद्धि तथा नीतिमा पुनरावलोकन, आन्तरिक आयलाई वैज्ञानिक वनाउने उल्लेख गरेको छ । पालिकाको विगत ३ वर्षको राजस्व लक्ष्य तथा असुली अवस्था देहायअनुसार रहेको छ । (रु. हजारमा)

आर्थिक वर्ष २०७९।०८०		**आर्थिक वर्ष २०८०।०८१**		**आर्थिक वर्ष २०८१।०८२**	
लक्ष्य	असुली	लक्ष्य	असुली	लक्ष्य	असुली
५८०१४	१७०३७	३६५००	१७८५३	३८८८२	२०३९०

उपरोक्तानुसार आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा लक्ष्यको तुलनामा २९.३६ प्रतिशत, २०८०।८१ मा ४८.९१ प्रतिशत र आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा ५२.४४ प्रतिशत असुली भएको अवस्था छ। यो वर्षको राजस्व असुलीमा ५२.४४ प्रतिशत प्रगति देखिएको छ। वार्षिक वजेट, नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएका विषयलाई सम्बोधन गरी वस्तुनिष्ठ राजस्व प्रक्षेपण तथा असुलीमा जोड दिनुपर्दछ।

२४.६ **सम्पत्ति कर :** पालिकाले तर्जुमा गरेको आर्थिक ऐन,२०८१ मा पालिका क्षेत्र भित्र सम्पत्ति कर लगाईने उल्लेख छ। यसवर्ष पालिकाभित्र सम्पति कर तिर्ने करदाता के कति रहेको छन् विवरण प्राप्त हुन सकेन। पालिकाले रु.२६ लाख ९ हजार असुल गर्ने लक्ष्य राखेकोमा रु.२६ लाख ७४ हजार असुली भई १०२.४९ प्रतिशत रहेको छ। सम्पत्ति कर स्थानीय तहको प्रमुख आर्थिक स्रोत हो तर सम्पत्ति करमा पालिकाले कर तिर्ने करदाताको म्यापिङ(Mapping) गरेको देखिएन। साथै कति करदाताले कर दाखिला गरे नगरेको समेत एकिकृत लगत सिस्टमवाट देखिदैन। सम्पत्ति करलाई करको दायरामा ल्याई राजस्वको दायरा विस्तार गर्नुपर्दछ।

२४.७

CamScanner

घरभाडा आम्दानी : पालिकाले तर्जुमा गरेको आर्थिक ऐन,२०८१ मा कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन,घर, पसल, ग्यारेज,वर्कसप, गोदाम भाडामा लगाएमा कर लगाईने उल्लेख छ। यस वर्ष सम्म पालिका भित्र के कति घरधनी दर्ता भएको छन एकीकृत लगत विवरण उपलव्ध हुन सकेन। घरभाडा वापत पालिकाले रु.१३ लाख ९७ हजार असुल गर्ने लक्ष्य राखेकोमा रु.१९ लाख ४१ हजार असुली भएको छ। लक्ष्य अनुसार राजस्व असुल भएतापनि घरवहाल कर स्थानीय तहको प्रमुख आर्थिक स्रोत हो तर घरवहाल करमा पालिकाले घरभाडा कर तिर्ने करदाताको Mapping गरेको देखिएन। साथै कति करदाताले घरभाडा कर दाखिला गरे नगरेको समेत एकिकृत लगत सिस्टमवाट देखिदैन।घरवहाल करलाई करको दायरामा ल्याई राजस्वको दायरा विस्तार गर्नुपर्दछ।

२४.८ **आन्तरिक र खर्च आयको विश्लेषणः** पालिकाको यस आर्थिक वर्षको आन्तरिक आय र खर्चको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.स.	आर्थिक वर्ष	आन्तरिक आय रु	पालिकाको जम्मा खर्च रु	आयको तुलनामा खर्चको प्रतिशत
१	०८१।८२	२०३८७१५८	५९००१२९२०	३.४५

पालिकाको यस आर्थिक वर्षको जम्मा खर्च रु. ५९ करोड १२ हजार रहेको छ भने राजश्व संकलन २ करोड ३ लाख ८७ हजार भएको छ। पालिकाको आन्तरिक आय कूल खर्चको ३.४५ प्रतिशत हुन आउँछ जुन खर्चको तुलनामा आन्तरिक आय न्यून रहेको देखिन्छ ।

२४.९ **व्यवसायकर :** पालिकाले तर्जुमा गरेको आर्थिक ऐन,२०८१ मा पालिका क्षेत्र भित्र व्यवसाय कर लगाईने उल्लेख छ। यस पालिकाको कार्यक्षेत्रभित्र कति करदाता व्यवसायकरमा दर्ता भएको छन् कुनै स्पष्ट रेकर्ड नै नभएकोले विश्लेषण गर्न सकिएन। व्यवसाय करमार्फत यसवर्ष रु.३३ लाख राजस्व असुल गर्ने लक्ष्य राखेकोमा २ लाख २९ हजार असुली भएको छ। कम असुली हुनुको कारण पहिचान गरी राजस्वको दायरामा वढोत्तरी गर्नुपर्दछ।

२५ स्वास्थ्य कार्यक्रम तर्फः

२५.१ **कार्यक्रम कार्यान्वयनः** स्थानीय तहमा स्वास्थ्य तर्फको सशर्त अनुदान कार्यान्वियन हुने कार्यक्रमसँग सम्वन्धित कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिका अनुसार हुनेगरी स्वास्थ्य तर्फको रु.५ करोड १३ लाख ४३ हजार बजेटका कार्यक्रममा रु. ४ करोड ९२ लाख २८ हजार ८२७ खर्च गरेको देखिन्छ। स्वास्थ्य तर्फ २६ कार्यक्रम रहेकोमा ९६ प्रतिशत वित्तीय प्रगति सहित कार्यक्रम संचालन भएको छ। २६ वटा क्रियाकलापहरुमा निशर्त पालिकाले विनियोजन गरेको रु११४४४६०० र रु९१०३४९६ खर्च गरी ८० प्रतिशत वित्तीय प्रगति भएको छ। तलबी प्रतिवेदन बेगर तलव भत्ता खर्च, किशोर किशोरी स्वास्थ्य, पोषण विशेष, डेँगु नियन्त्रण, नातृ तथा नवजात शिशु कार्यक्रम, स्वयम सेविका प्रोत्साहन, आमा सुरक्षा, मृगौला प्रत्यारोपण, औषधि खरिद, क्षयरोग नियन्त्रण, आधारभुत स्वास्थ्य सेवाका लागि औषधि खरिद, लगायतका कार्यक्रम संचालन गरेको छ। कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिकाको नम्स अनुसार कार्यक्रम संचालन गरेको विवरण पेश गरेपनि कार्यक्रमसँग असम्वन्धित पदाधिकारीहरुलाई समेत अनुगमन भत्ता र अन्य उपस्थित भत्ता प्रदान गरेको देखिन्छ। एकै किसिमका कार्यक्रममा एकै व्यानर राखी विभिन्न कार्यक्रमको फरक फरक व्यानर खर्च लिएको, विविध खर्चमा आवश्यक अनावश्यक आंकलन नगरेको कारण यथार्थ खर्चको अवस्था आंकलन गर्न सकिएन। पालिकाले कार्यक्रम कार्यान्वियन पुस्तिकाका नम्स अनुसार कार्य संचालन गर्नुपर्दछ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्न लिखित रहेका छन्।

२५.२ **औषधि तथा औषधिजन्य उपकरणको मौज्दात व्यवस्थापनः** औषधिजन्य मालसामान खरिद तथा आपुर्ति व्यवस्थापन सहजीकरण पुस्तिका, २०७४ को परिच्छेद २ मा आपुर्ति व्यवस्थापन सम्वन्धी व्यवस्था गुणस्तर, वितरण, भण्डारण, अभिलेख तथा प्रतिवेदन र विद्युतीय आपुर्ति व्यवस्थापन सुचना प्रणाली प्रयोग, स्वास्थ्य सामाग्रीको विवेशपुर्ण उपयोग लगायत विषय समावेश रहेको छ। पालिकाको स्वास्थ्य माहाशाखामा रहेको जिन्सी अभिलेख अनुसार ६ आइटमको मौज्दात र वितरण अवस्था निम्नानुसार रहेको छ।

CamScanner

		आ.व.०८०/ ०८१				आ.व.०८१/ ०८२			
क्र.स.	औषधीको नाम	अ.ल्या.	खरिद	खर्च	बाँकी	अ. ल्या.	खरिद	खर्च	बाँकी
१	Tab paracetamol 500 mg	३१४५०	१६७०००	११८५००	४८५००	४८५००	९००००	११७५००	१९०००
२	Cap Amoxicillin 500 mg	२३४००	११५०००	७२६००	४२४००	४२४००	७००००	८६८००	१४६००
३	Tab Ranitidine 150 mg	०	१७४२००	१११८५०	६२३५०	६२३५०	१०००००	१३२३५०	३००००
४	Tab cetrizine 5 mg	३१८५	७४०००	५११००	२२९००	२२९००	६५०००	७६९००	११०००
५	Tab amlodipine 5 mg	५००	९३०००	७४७५०	१८२५०	१८२५०	५००००	२४६५०	४३६००
६	Vitamin B complex 500 mg	०	१०००००	६८२००	३१८००	३१८००	४००००	६६८००	५०००

Cap Amoxicillin 500 mg औषधि आर्थिक वर्ष २०८०।८१ मा ७२६०० क्याप्सुल मातहतका स्वास्थ्य संस्थामा हस्तान्तरण भएकोमा आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा ८६८०० क्यापसुल हस्तान्तरण भई केही बढि वितरण भएको छ। त्यस्तै Tab cetrizine 5 mg को समेत करिब सोही अनुपातमा वृद्धि भएको छ।Tab amlodipine 5 mg घटदो रुपमा वितरण भएको छ। विद्युतीय आपूर्ति व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको प्रयोग पूर्ण रुपमा लागु नभएकोले पालिका स्वास्थ्य शाखाको मौज्दात प्रतिवेदन प्रणालीमा हस्तान्तरण भएको परिमाणसँग मातहतका स्वास्थ्य संस्थामा शाखागत तथा संस्थागत खर्च तथा मौज्दात भिडान हुने अवस्था रहेको छैन। सहजीकरण पुस्तिकामा उल्लिखित भए अनुसार गुणस्तरीय औषधि तथा औषधिजन्य मालसामान खरिद, आपूर्ति र जिन्सी व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ। साथै औषधिमा उत्पादन मिति, म्याद समाप्त मिति, ब्याच नं, उत्पादन कम्पनी, नेपालीमा निशुल्क वितरणका लागि मात्र भनेर उल्लेख गरी अनिवार्य रुपमा स्टोर दाखिला हुनुपर्ने देखिन्छ। पालिकाले अवस्था यकिन गरेरमात्र खरिद कार्य गर्नुपर्दछ।

२५.३ **औषधि खरिदः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा पच्चिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचारपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ। उपभोक्तालाई सहज सेवा,औषधि तथा सामानको पहिचान, सोको छनौट र प्रक्षेपण तथा खरिद र जिन्सी व्यवस्थापन समेत विषय समेटेर तिनै तहले कार्यान्वियन गर्न सक्ने गरी संघीय स्वास्थ्य सेवा विभाग, आपूर्ति व्यवस्था महाशाखाले औषधिजन्य मालसामान खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन सहजीकरण पुस्तिका,२०७४ जारी गरेको छ। यस वर्ष आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको लागि औषधि खरिद तर्फ पालिकाको स्रोतबाट रु. ३० लाख (सर्जिकल सामाग्री खरिद) र संघीय सशर्त तर्फ रु. १६ लाख समेत कुल ४६ लाख विनियोजन गरेकोमा रु. १४६६५९०.१२ खर्च गरेको छ।

क्र.स.	खरिद विधि	मिति	आईटम संख्या	बजेट	खर्च	आपूर्तिकर्ता
१	बोलपत्र E-Bid	२०८१।८।२१	११४	४६०००००	१४६६५९०.१२	मुक्तिनाथ मेडिकोफर्मा

पालिकाले बोलपत्र ईविड अनुसार ११४ आईटम खरिद गरेको छ। औषधि खरिद गर्दा स्वास्थ्य मन्त्रालय, औषधि व्यवस्था विभाग तथा विश्वस्वास्थ्य संगठन र आयुर्वेद विभागले निर्धारण गरेका गुणस्तरका मापदण्ड आवश्यक हुने व्यहोरालाई समावेश गरी आवश्यक औषधि, मेडिकल उपकरण तथा औषधि प्रतिष्पर्धात्मक तवरले खरिद गर्नु पर्दछ।

पालिकाले औषधि खरिद गर्दा आवश्यकता पहिचान गरेको छैन भने पुल सिस्टमको आधारमा आपुर्ति समेत गरेको देखिएन। आपुर्ति हुने औषधि तथा औषधिजन्य सामाग्रीमा प्रयोग र मौज्दात समेत यकिन भएन। अत: पालिकाले औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनु पर्दछ।

२५.४ **ब्याच नं, उत्पादन मिति, म्याद समाप्त मिति र निशुल्क वितरणको छाप बिना औषधी खरिदः** प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा पुनर्जागरण महाशाखाको कार्यक्रम निर्देशिका बमोजिम कार्यालयले खरिद गरेका औषधिमा ब्याच नं. तथा कम्तीमा १८ महिना म्याद भएका हुनुपर्ने

CS CamScanner

उल्लेख छ। नमुना छनौटका आधारमा गरिएको परिक्षणमा कुनैपनि खरिदमा ब्याच नं, उत्पादन मिति र अवधि उल्लेख नभएको, निशुल्क वितरण गर्ने भन्ने छाप नलगाईएको देखिन्छ। तोकिएको प्रकृया पुर्याई ब्याच नं, उत्पादन मिति, अवधि उल्लेख भएको, निशुल्क वितरण समेत खुलाई औषधि खरिद खरिद गर्नुपर्ने र ४६ लाख भन्दा बढी विनियोजन भएकोमा औषधि पुर्ण रुपमा बोलपत्र मार्फत गर्नुपर्नेमा आंशिक मात्र बोलपत्र गरेको देखिएकोले पालिकाले औषधि खरिद खुला बोलपत्र गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।

२५.५ **न्यानो झोला कार्यक्रमः** स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा सशर्त अनुदान तर्फ स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शनमा प्रसुतिका आधारमा अनुमान गरी न्यानो झोलाको लागि अस्पतालहरुले सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार खरिद गरी सो अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारीक तहबाट गुणस्तर परीक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। यस पालिका अन्तर्गतका विभिन्न ९ बर्थिङ सेन्टरमा गत वर्ष ४०० थान र यस वर्ष २०० थान को रु. १७८६०० खरिद गरेकोमा गत वर्ष २२९ र यस वर्ष २२७ गरी ४५६ महिला प्रसुति भएको अभिलेखबाट देखिन्छ। पालिका र वर्थिङ्ग सेन्टरमा खरिद गरिएका विगतको समेत कति थान न्यानो झोला मौज्दातमा रहेका छन् स्पष्ट थाहा पाउन सकिएन। खरिद भएका त्यस्ता झोलाहरु तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट परीक्षण गरेको देखियन। तसर्थ माग र आवश्यकताको वस्तुनिष्ठ आङ्कलन गरी गुणस्तरीय झोला खरिद गर्नुपर्दछ। लामो समय भण्डारण गर्दा सोको गुणस्तरमा ह्रास आउने हुनाले त्यसतर्फ समेत पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

२५.६ **पालिकामा देखिएका प्रमुख स्वास्थ्य समस्याहरुः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११(२)(झ)(१) मा आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई तथा पोषण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा नियमन गर्नु स्थानीय तहको काम, कर्तव्य र अधिकार रहने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले तयार पारेको तथ्याङ्क अनुसार यसवर्ष देखा परेका प्रमुख १० स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्याहरु देहाय अनुसार रहेका छन्। पालिकाले औषधि तथा स्वास्थ्य उपकरणहरु खरिद गर्दा सोही समस्याहरुलाई समाधान गर्ने गरी प्राथमिकताको आधारमा खरिद गर्नु पर्दछ।

SN	Top 10 Disease	Total Female in number	Total Male in number	Percentage of Female	Percentage of Male	Total Number
१	APD	३२००	२०३०	६१.१९	३८.८१	५२३०
२	URTI	१९६१	१७९५	५२.२१	४७.७९	३७५६
३	Cut injury	१११४	२०१८	३५.५७	६४.४३	३१३२
४	Muskuloskeletal Pain	१३५९	१०५२	५६.३७	४३.६३	२४११
५	LRTI/ARI	१२६२	११२४	५२.८९	४७.११	२३८६
६	Rhinitis	११०९	९४३	५४.०४	४५.९६	२०५२
७	Hypertension	९४८	१०९९	४६.३१	५३.६९	२०४७
८	Acute Tonsilitis	१०१९	६३९	६१.४६	३८.५४	१६५८
९	Dermatitis/Eczema	७६३	५८४	५६.६४	४३.३६	१३४७
१०	Arthritis	७५०	५२६	५८.७८	४१.२२	१२७६

२६ **कृषि तथा पशुपन्छी विकास कार्यक्रमः**

गल्कोट नगरपालिकाले यसवर्ष कृषि तथा पशुसेवा कार्यक्रम तर्फ रु.१ करोड ८२ लाख ५३ हजार विनियोजन गरेकोमा रु.१ करोड ४६ लाख ९६ हजार खर्च गरेको छ। यस सम्बन्धमा देखिएको बेहोराहरु देहाय अनुसार रहेका छन्।

२६.१

CamScanner

पकेट विकास कार्यक्रम: प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यान्वियन म्यानुअल, २०७७ को ४.१ मा साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले यसवर्ष नयाँ गाई/भैंसी पकेट विकास कार्यक्रमको लागि विनियोजित रु.२५०००००.० मध्ये रु. २४३००००.० खर्च गरेको छ। यस कार्यक्रमबाट ५६ कृषक लाभान्वित भएका छन् भने ५२ प्रजनन योग्य पाडी र ४ वयस्क राँगो खरिदमा सहयोग गरिएको छ। पालिकाले विगतका वर्षहरुमा विभिन्न कार्यक्रमहरु मार्फत लाभ प्राप्त गरेका लाभग्राहीहरुको अभिलेख नराखेको साथै लाभग्राही छनौट गर्दा स्पष्ट मापदण्डका आधारमा नगरेको कारण अघिल्ला आर्थिक वर्षहरुमा अनुदान पाएका लाभग्राही दोहोरिन गए नगएको यकिन गर्न सकिएन। पालिकाले लाभग्राही छनौट कार्ययोजना, लाभग्राही छनौटको आधार, गत वर्षहरुमा अनुदान पाउनेहरुको अभिलेख व्यवस्थित गर्नु पर्ने देखिन्छ। कार्यक्रम कार्यान्वियन म्यानुअल प्रभावकारी कार्यान्वियन गर्दै नयाँ गाई/भैंसी पकेट कार्यक्रम सफल बनाउन पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

२६.२ **कृषि उपज सङ्कलन केन्द्रः** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४(२) सरकारी रकम खर्च गर्दा उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर समेत कायम हुने गरी मितव्ययी तरिकाले गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले यसवर्ष सयपत्री बहुउद्धेश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेडलाई कृषि उपज सङ्कलन केन्द्र निर्माण सहयोग बापत लागि भौचर नं. २१-२०८२।३।२४ बाट रु.९६३७३६.० खर्च लेखेको पाइयो। लेखापरीक्षण अवधिसम्म पनि उक्त सङ्कलन केन्द्र प्रयोगमा आएको देखिएन। सरकारी खर्चबाट निर्माण भएको पूर्वाधारहरुको यथाशीघ्र उच्चतम प्रतिफलयुक्त उपयोगको सुनिश्चिततामा पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।

२६.३ **उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रमः** गल्कोट नगरपालिकाको उत्दनमा आधारित अनुदानमा आधारित अनुदान कार्यक्रमसञ्चालन कार्यविधि, २०८१ को बुँदा ५(२) मा अनुदान प्राप्त गर्नको लागि न्यूनतम क्षेत्रफल सँगै मासिक निश्चित किलोग्राम उत्पादन गरेको हुनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले भौचर नं. ३७२-२०८२।३।१२ बाट उत्पादनमा आधारित अनुदान कार्यक्रम (तरकारी) शीर्षकबाट रु.४९५०००.० अनुदान वितरण खर्च लेखेको पाइयो। संलग्न कागजातमा मासिक निश्चित किलोग्राम तरकारी उत्पादन गरेको खुल्ने प्रमाण रहेको पाइएन। कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिम प्रक्रिया पूरा नगरी अनुदान वितरण भएको कार्यलाई नियम्सम्मत् मान्न सकिएन।

अनियमित भएको	४,९५,०००

२७ **चालु खर्च परीक्षण :**

२७.१ **विविध खर्च :** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकमको खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक बिल, भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यस वर्ष विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार शीर्षकबाट रु.१२,१९,२९० खर्च लेखेको छ ।विविध खर्च तथा अतिथि सत्कार गर्दा पालिकाको आन्तरिक स्रोतको अवस्था हेरी मितव्ययिता कायम गरी खर्च लेख्नुपर्दछ ।

२७.२ **ईन्धन खर्च:** नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयद्वारा जारी सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्वन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०७७ मा सवारी साधनको इन्धन, मर्मत खर्चमा एकरुपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले यस वर्ष रु.१७७८६२३ इन्धन शीर्षकमा खर्च लेखेको छ । पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार मोटर साइकल २७ थान, पिक अप १ थान र स्कार्पियो १ थान रहेकोमा सवारी साधन अनुसार वार्षिक इन्धन खर्च र उपयोगको विवरण खुल्ने गरी स्पष्ट अभिलेख राखेको छैन । इन्धन खर्चलाई मितव्ययी बनाउन स्पष्ट मापदण्ड बनाई खर्च लेख्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ । त्यसैगरी इन्धन खपतको विवरण सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्राणाली (PAMS) मा प्रविष्ट गरी इन्धन खर्चलाई पारदर्शी बनाउनु पर्दछ ।

CamScanner

२७.३ **भ्रमण खर्च :** भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम १६(१) मा भ्रमणमा खटिने पदाधिकारीले दैनिक भत्ता तथा भ्रमण खर्चको बिलसँग भ्रमण प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । त्यसैगरी सोही नियमावलीको नियम २१ मा भ्रमणमा खटिने कर्मचारीले भ्रमण प्रारम्भ गरेपछि सम्बन्धित कार्यालयले भ्रमण अभिलेख राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष पदाधिकारी तथा कर्मचारीको लागि रु.१०७५१६४ भ्रमण खर्च लेखेकोमा नियमावलीमा भएको व्यवस्थाको पालना गरी पूर्ण रुपमा भ्रमण अभिलेख राखेर मात्र भ्रमण खर्च लेख्ने तर्फ पालिकाले ध्यान पुरयाउनु पर्दछ ।

२७.४ **वडा संचालन खर्च :** पालिकाले वडा कार्यालयको लागि बजेट विनियोजन गरी कार्यालय संचालन सम्बन्धी खर्च समेतको लागी यो वर्ष रु.४४००००० खर्च लेखेको छ ।तर प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट वडा सचिवलाई खर्चको अख्तियारी दिएको छैन ।यस्तो अवस्थामा पालिका कार्यालयबाटै खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ । सरकारी सम्पत्तिको अभिलेख राख्ने प्रयोजनको लागि महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयले सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (PAMS) तयार गरी २०७८/७९ देखि अनिवार्य रुपमा प्रयोग गर्ने गरी लागु गरेकोले आर्थिक वर्ष २०७८/७९ देखि जिन्सी अभिलेख म्यानुअल (रजिष्टर) मा राख्न मिल्दैन । पालिकाले यो वर्ष वडा सञ्चालन खर्चको लागि वडा कार्यालयहरुबाट खरिद गरिएका खर्च भएर जाने सामाग्री तथा विविध खर्च गरी जम्मा रु.४२८४२०० म्यानुअल नै दाखिला गरेको देखियो । सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणालीको पूर्ण रुपमा कार्यान्वियन हुनुपर्दछ ।

२७.५ **पत्रपत्रिका, छपाई तथा सुचना प्रकाशन खर्च :** गोरखापत्र संस्थान धर्मपथ काठ्माडौंले सरकारी विज्ञापन प्रकाशन गर्दा २५% छुट दिने नीतिगत व्यवस्था गरेको कार्यालयको मिति २०७०/०४/२३ को पत्रमा उल्लेख छ। गोरखापत्र वाहेक अन्य प्रकाशन संस्थाले समेत सरकारी सुचना विज्ञापनमा २५% देखि ३५% सम्म छुट दिने नीतिगत निर्णय गरेको देखिन्छ। पालिकाले यस वर्ष पत्रपत्रिका, छपाई तथा सुचना प्रकाशन खर्च शिर्षकमा रु.९००००० बजेट विनियोजन गरी रु. ८९९००० खर्च गरेकोमा विभिन्न सुचना एजेन्सीहरुलाई सुचना प्रकाशन वापत भुक्तानी दिदा नियमानुसार छुट लिएको भएता पनि सूचना प्रकाशन लागि फर्मलाई आवश्यक कार्यादेश दिएको देखिएन। यसरी कामको आदेश दिदा अनिवार्य रुपमा कार्यादिश दिने तर्फ सम्बन्धित निकायको ध्यान जानुपर्दछ।

२७.६ **अनुत्पादक खर्च :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले उपयोगिता सिर्जना हुने गरी अधिकतम प्रतिफल दिने कार्यक्रम छनौट गरी कार्यान्वियन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सार्वजनिक श्रोतको उपयोग गर्दा अधिकतम प्रतिफल सुनिश्चित हुने गरी खर्च गर्नुपर्नेमा यस पालिकाले देहायका अनुत्पादक प्रयोजनमा खर्च गरेकोले वितरणमुखी खर्चलाई नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।उदाहरण -

भौ. न / मिति	खर्चको विवरण	भुक्तानी रकम
३४।०८१।५।२४	तिज गित प्रतियोगिता	१२९०००
३१०।०८२।२।२१	लाखे नाच	६५०००
२३५।०८१।१२।२७	बाजा खरिद वडा नं ८	९९८००
३९८।०८२।३।१७	तिज विशेष कार्यक्रम वडा नं ६	३५०००
२६२।०८२।१।१७	मादल,डम्फु,कपडा लगायतका सामान खरिद	१३५५००
४३२।०८२।३।२०	सति घाटु नाच कार्यक्रम	१५०००
३५२।०८२।३।११	हनुमान नाच	२००००

२७.७ **सवारी भाडा :** पालिकाले उपलब्ध गराएको जिन्सि प्रतिवेदन अनुसार पालिकामा १ वटा साना सवारी साधन चालु अवस्था रहेको छ । पालिकाले यस वर्ष योजना अनुगमन र विभिन्न सरकारी कार्यको लागि सवारी भाडामा रु.४२१३५५ खर्च गरेको देखियो । नमुना छनौटको आधारमा केही श्रेस्ता परीक्षणगर्दा योजनाको अनुगमन, विषयगत शाखाको कार्यक्रम तथा शिविर संचालन र सरकारी कामको

CamScanner

सिलशिलामा जिल्ला सदरमुकाम र प्रदेश राजधानी पोखरा पालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको लागि सवारी भाडामा लिएको जनाई खर्च लेखेको देखियो । पालिकामा २ साना सवारी तथा २७ वटा मोटरसाइकल रहेको र सोही बमोजिम इन्धन, मर्मत लगायतमा खर्च भएको देखिएकोले भाडामा सवारी लिने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

२७.८ **पदाधिकारी सुविधा :** नेपालको संविधानको धारा २२७ मा गाउँसभा तथा नगरसभाका सदस्यले पाउने सुविधाका सम्बन्धमा प्रदेश कानून बमोजिम हुने व्यवस्था अनुसार पालिकाले यस आर्थिक बर्षमा पदाधिकारी सुविधा शीर्षकमा रु.१३८३२५०० खर्च गरेको देखिन्छ । जुन आन्तरिक आय रु.२०३४४३०८ को ६७.९९ प्रतिशत देखिन्छ । अतः पालिकाले आन्तरिक आय बृद्धि गरी आन्तरिक आयको पर्याप्तता पश्चात मात्र पदाधिकारी सुविधामा थप खर्च गर्नुपर्दछ र कानून बमोजिमको रकम दोहोरो नपर्ने गरि भुक्तानी हुने व्यबस्था मिलाउनुपर्दछ ।

२८ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तर्फः

प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ अनुसार बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई १०० दिनसम्मको रोजगारी प्रदान गर्ने तथा सामान्य प्रकृतिका निर्माण तथा मर्मत, कृषि कार्य लगायतका कामहरु गर्ने उद्देश्यले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ। पालिकाले यस वर्ष प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा विनियोजन रु. ५०११२०० भएकोमा रु. ४९७६०५२ खर्च गरेको छ। यस सम्बन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु निम्न छन्।

२८.१ **कार्यक्रमबाट रोजगारी:** पालिकामा सुचिकृत १२४१ जना रहेकोमा ७२ जनालाई औसत ९९.३० दिन गरी जम्मा ७१५० दिन रोजगारी दिएको देखिन्छ।यस कार्यक्रम मार्फत पालिकाको क्षेत्रभित्रमा सञ्चालन भएका ५ वटा मोटर बाटो सोलिङ, पदमार्ग निर्माण, पदमार्ग निर्माण लगायतका कार्यहरु गरिएका छन्।सञ्चालन गरिएका कार्यक्रम मार्फत धेरै बेरोजगार व्यक्तिहरुले अल्पकालीन रोजगारी प्राप्त भएता पनि दीर्घकालीन रोजगारी दिने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको पाइएन।यस कार्यक्रम मार्फत स्थानीयस्तरमा दीर्घकालीनम रोजगारी सिर्जना हुने गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्छ।

२८.२ **उपलब्धीको समीक्षा:** प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ को दफा ७३(४) मा यस कार्यक्रमबाट भएको उपलब्धिको चौमासिक तथा वार्षिक समीक्षा गरी सो को प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट भएको उपलब्धिको प्रगति समीक्षा गरेको देखिएन। निर्देशिकामा भएको व्यवस्था बमोजिम सार्वजनिक सुनुवाईको प्रबन्ध मिलाउनु पर्दछ।

२८.३ **सार्वजनिक सुनुवाई:** प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका,२०७५ को दफा ७८ अनुसार वर्षको कम्तिमा एकपटक सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्नेमा सो गरेको देखिएन। निर्देशिकामा भएको व्यवस्था बमोजिम सार्वजनिक सुनुवाईको प्रबन्ध मिलाउनु पर्दछ। तर पालिकाले समग्रमा ३/३ महिना सबै विषय समेटी गरेको जनाएको छ।

२९ सुरक्षित आप्रवासन (सामी) तर्फः

नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय तथा प्रदेश सरकारबाट जारी गरेको कार्यक्रम सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम मार्गदर्शन, २०७९ बमोजिम पालिकामा वैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन नेपाल सरकारद्धारा सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेकोमा उक्त कार्यक्रममा रहेको कुल बजेट रु. १४१२४९०/- मा १३५४९९० खर्च भएको छ।स्थानीय तहमा वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गर्दै वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित बनाउदै थप उपलब्धीमुलक बनाउने यो कार्यक्रमको मूल उद्देश्य रहेको छ। उक्त कार्यक्रममा २ जना कर्मचारीहरुलाई रु. ४५१४९० पारिश्रमिक खर्च र अभिमुखिकरण, क्षमता विकास तथा बैठक लगायतका शीर्षकमा रु. ९०३५०० खर्च गरेको देखियो। श्रेष्ता परीक्षण गर्दा वित्तीय साक्षरता र मनोपरामर्शको कार्यक्रम भएता पनि हालसम्म पार्श्व चित्र तयार भएको छैन। नगरपालिकाले यसको प्रभावकारीताका लागि थप कदम चाल्न आवश्यक देखिन्छ।

३० गरिबी निवारणको लागि लघु उद्यम कार्यक्रमः

CamScanner

गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा गरिबी निवारण निर्देशिका,२०७७ पालना गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम कार्यक्रमका लागि यस वर्ष रु. २५०००००/- विनियोज भएकोमा रु. २००५८७३/- खर्च भएको देखिन्छ। यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोराहरु निम्न छन्।

३०.१ **कार्यक्रम बाँडफाँट-** गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका,२०७७ को बजेट तर्जुमा दायरा तालिका १ मा भएअनुसार बजेट बाँडफाँट गरी सोही निर्देशिकाको अनुसूची-३ अनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।पालिकाले निर्देशिका अनुसार नै बजेट बाँडफाँट गरेको भएतापनि कार्यक्रम कार्यन्वयन गर्दा अनुसूची ३ ले तोकेको ढाँचामा कार्यक्रम सञ्चालन गरेको छैन। निर्देशिकाले लघु उद्यममा सामाजिक परिचालन, उद्यमशीलता विकास तालिम, प्राविधिक सीप विकास तालिम तथा प्रविधि हस्तान्तरण लगायतका विविध विषयहरु क्रमश: सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले बजेट व्यवस्थापन गरेतापनि सामाजिक परिचालन, उद्यमशिलता विकास तालिम, प्राविधिक सीप विकास तालिम र प्रविधि हस्तान्तरण गरी चार शीर्षकको कार्यक्रमा खर्च गरेको देखिन्छ।

३०.२ **तालिममा उत्पादित सामाग्रीको बिक्रि वितरण:** गरिबी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ को बुढा नं. ३९ मा तालिमबाट उत्पादित सामान वा वस्तुहरुको व्यवस्थित अभिलेख राखी यस्ता उत्पादनहरु परल मूल्यको पचास प्रतिशत छुट मूल्यमा सहभागीहरुलाई बिक्रि गर्न तथा यसरी बिक्रि हुन नसकेमा सम्भव भएसम्म बिक्रि वितरण तथा वा प्रचार प्रसारको लागि कोसेली घर, सौगात गृह, बिक्रि केन्द्र वा प्रदर्शनी स्थलमा पठाउने र पठाउँदा पनि बिक्रि नभएमा विवरण सहित कार्यालयमा बुझाई सात दिनभित्र स्टोर दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। यसरी बिक्रि पश्चात प्राप्त रकम कार्यालयले तोकेको राजश्व खातामा दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ।पालिकाबाट सञ्चालित उद्यमशिलता सीप विकास तालिम अन्तर्गत बुटिक चप्पल उत्पादन सीप विकास तालिम, सिलाई कटाई एडभान्स तालिम ब्यूटिपार्लर सम्बन्धी सीप विकास तालिम, अचार तथा पलम जाम सम्बन्धी सीप विकास तालिम विभिन्न उद्यमीहरुलाई प्रदान गरेका छन्। विकास तालिमबाट उत्पादित सामान वा वस्तुहरुको अभिलेख नराखेको हुँदा सो सम्बन्धमा कुनै जानकारी प्राप्त हुन आएन। आगामी दिनहरुमा पालिकाबाट सञ्चालिन हुने यस्ता तालिम कार्यक्रमहरुबाट उत्पादन हुने सामान तथा वस्तुहरुको अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाइनु पर्दछ।

३०.३ **प्रविधि हस्तान्तरण:** गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ को दफा ४१(३) मा दफा ४० बमोजिम प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा कार्यक्रमको लागि विनियोजित रकमको परिधिभित्र रही आवश्यकता विश्लेषण गरी शाखाको सिफारिसको आधारमा कुल रकममा कार्यालयले आपूर्तिकर्ताले कबोल गरेको अङ्कको २० प्रतिशत जम्मा गर्न लगाई बढीमा ८० प्रतिशत रकममा कार्यालयले प्रविधि प्राप्त गर्ने उद्यमीबाट आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्नुपर्ने व्यवस्था छ।नगरपालिकाले देहायबमोजिमका लघु उद्यमी समूहहरुलाई रु. ३६१८५० मा विभिन्न सामानहरु खरिद गरी हस्तान्तरण गर्दा २० प्रतिशतले हुन आउने रु. ७२३८० योगदान गराएको पाइयो।उपलब्ध प्रविधिलाई उच्चतम सदुपयोग गर्दै निरन्तर प्रतिफलमुखी सञ्चालनको सुनिश्चितता तर्फ पालिकाले विशेष ध्यान दिनु पर्दछ।

CS CamScanner

क्र.सं.	समूहको नाम	उपकरणको नाम
१	रमुवा आलु चिप्स लघु उद्यमी समूह, गल्कोट-१०	Chips cutter, Cutting machine, कार्यकारी स्टान्डर्ड तराजु, potato cutting machine, packaging sealer machines, Fruit vegetable dehydrator machine
२	नरेठाँटी होजियारी लघु उद्यमी समूह, गल्कोट-२	सिलाई मेशिन, Heat press machine, Computer, Printer
३	घुम्टे चप्पल लघु उद्यमी समूह, गल्कोट-५	Industrial serving machine
४	पाण्डवखानी ढाका लघु उद्यम समूह, गल्कोट-१०	कपडा बुन्ने मेशिन
५	कालिलेक अचार लघु उद्यमी समूह, गल्कोट-६	एअर ड्रायर

३०.४ **कार्यक्रमको प्रक्रिया तथा रेकर्ड व्यवस्थापनः** लघु उद्यम कार्यक्रमबाट लाभान्वित भएका व्यक्तिहरु तथा सञ्चालित कार्यक्रमको अभिलेख राख्न उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ती मन्त्रालयले gesimis.moics.gov.np प्रणाली प्रयोगमा ल्याएको छ।यस प्रणालीमा लघु उद्यमी तालिम तथा विकास सम्बन्धी चरण चरणका विवरणहरु अद्यावधिक गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले लघु उद्यम सम्बन्धी कार्यक्रमका विभिन्न चरणमा सहभागी भएका लाभग्राहीहरुको अभिलेख यस सिस्टममा अद्यावधिक गरेको छैन।अभिलेख अद्यावधिक नभएका कारण विभिन्न चरणका तालिममा छुट्टाछुट्टै सहभागी हुन सक्ने पहिलो चरणको तालिम नलिएको व्यक्ति पछिल्लो चरणको तालिममा सहभागी हुन सक्ने सम्भावना रहन्छ। साथै हस्तान्तरित प्रविधि सदुपयोग भएको नहुन सक्ने समेत सम्भावना रहन्छ। तसर्थ gesimis.moics.gov.np को पुर्ण रुपमा प्रयोग गर्नुपर्दछ।

३१ **खरिद अभिलेख व्यवस्थापनः**

३१.१ **क्रमागत योजना अभिलेख र कार्यान्वयन स्थितिः** सार्वजनिक निकायले हरेक योजनाको म.ले.प. बाट स्वीकृत फारमका आधारमा अभिलेख व्यवस्थित गरी राख्नु पर्दछ। कार्यालयले यस आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गरेका केही योजनाहरु गत बिगतमा केही भुक्तानी भएका र केही अधुरा समेत रहेका छन। एकैपल्ट नगरी क्रमागत रुपमा गर्ने भएकोले सम्बन्धित आर्थिक वर्षसम्म कुन अवस्थासम्म कार्य भयो सो को अभिलेख नराख्नाले पुनःक्रमागत बजेटमार्फत योजना सञ्चालन गर्दा पहिले भुक्तानी भएका परिमाण दोहोरिन सक्ने सम्भावना देखिन्छ। परिमाण सहितको क्रमागत योजनागत अभिलेख नराखिँदा दोहोरो भुक्तानी हुने, बढि परिमाणको ओभरल्याप भुक्तानी हुने जोखिम देखिन्छ। कार्यालयले तर्जुमा गरेको योजना कार्यान्वयन सम्झौता तथा कार्यान्वयन नभएका योजना, भुक्तानी गर्न बाँकी रनिङ बिल लगायतको विवरण अद्याबधिक राखी तथा यकिन गरि अभिलेख व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ। कार्यालयले यस वर्ष निर्माण कार्यको म.ले.फा.नं. ५०१ देखी ५१४ सम्मका फारमहरु व्यवस्थापन गरेर नराखेका कारण यथार्थ अवस्था यकिन गर्न सकिएन। निर्माण कार्यको अभिलेख व्यवस्थित गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

३१.२ **कार्य स्वीकार/कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११७ मा सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्यको अन्तिम भुक्तानी गर्दा निर्माण व्यवसायीवाट कार्य स्वीकार प्रतिवेदन लिनु पर्ने र नियम १२५ अनुसार ३० दिन भित्र एज विल्ट नक्सा लिनु पर्ने र नियम ११५(१क) अनुसार त्रुटि सच्याउने दायित्वको अवधि समाप्त भएपछि स्वीकृत ड्रइङ्ग, डिजाइन, स्पेसिफिकेशन बमोजिम भए नभएको जाँचबुझ गरी कार्यसम्पन प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले निर्माण कार्यको त्रुटि सच्याउने दायित्व नखुलाई कार्य सम्पन्न भएपछि कार्यस्वीकार प्रतिवेदन तयार गरेको छ। नियमानुसार कार्यस्वीकार प्रतिवेदन तथा एज विल्ट नक्सा लिने एवं निर्माण व्यवसायीबाट त्रुटि सच्याउने दायित्वको अवधि भित्र त्रुटि सच्याउने दायित्व नरहेको सुनिश्चित हुने अभिलेख तयार गरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन जारी हुनु पर्दछ।

CamScanner

३१.३ **ठेक्का अभिलेखः** सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने हरेक निकायले ठेक्का अभिलेख म.ले.प.फा.न.५०७ को ढाँचामा अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखांकनको लागि प्रयोग गरिने ठेक्का सम्बन्धी अभिलेखले कूल गर्नुपर्ने कार्य, हाल सम्म भएको कामको परिमाण, मुल्य, कार्य सम्पादन जमानत, पेश्की ग्यारेन्टीको अवस्था, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, भेरिएशन लगायतको जानकारी उपलब्ध हुन्छ। पालिकाले यस वर्षको ठेक्का व्यवस्था भएको ठेक्का कार्यको अभिलेख राखेको देखिन्छ।

३२ **पुँजीगत खर्चको अवस्थाः**

पुँजीगत खर्चको अवस्थाः सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ अनुसार सार्वजनिक निकायले कुनै खरिद गर्नुपर्दा भएसम्म खुल्ला रूपमा बोलपत्र माग गरी खरिद गर्नुपर्नेमा यो वर्ष ४ शिर्षकबाट रु. १४१५७४२२४ खर्च गरेकोमा रु.१०२२२६०८६ उपभोक्ता समितिबाट खरिद गरेको छ। कुल खरिद मध्ये कन्टेन्जेन्सीबाट रु. १४८७५६१ को रहेको छ। सोझै, तथा उपभोक्ता समितिबाट खरिद गर्दा प्रतिस्पर्धा नहुने हुँदा सार्वजनिक खरिदलाई प्रतिस्पर्धी एवं मितव्ययी हुने गरी खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ।

क्र.सं.	उपशीर्षकको नाम	खरिद विधि	संख्या	खर्च रकम
१	गलकोट नगरपालिका	खुला बोलपत्र	६	३६९५३५७७
२		सिलबन्दी दरभाउपत्र	०	-
३		सोझै	२	९०७०००
४		अमानत	०	-
५		उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदाय	३१७	१०२२२६०८६।३२
६		गैर सरकारी संस्था	०	-
७		कन्टीन्जेन्सी		१४८७५६१
जम्मा				१४१५७४२२४.३२

३३ **बिजक नम्बर बिनाको बिलको प्रयोगः**

मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम १७(१क) मा वस्तु वा सेवाको बिक्री गर्दा अनुसूची ५ख मा उल्लिखित विवरण बमोजिमको कर बिजक जारी गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले यसवर्ष देहायको निर्माण कार्यमा खन्ने पुर्ने काममा ओसाका निर्माण सेवाबाट सेवा खरिद गरी भुक्तानी गरेको भएता पनि प्राप्त भएको बिलमा बिजक नम्बर उल्लेख नरहेको पाइयो। बिजक नम्बर बिनाको बिलबाट मूल्य अभवृद्धि कर समेतको रकम भुक्तानी भएको देखिएकोले त्यस्तो बिलको मूल्य अभिवृद्धि कर समायोजन प्रमाण पेश गर्नु पर्दछ अन्यथा असुल गर्नुपर्दछ।

CamScanner

भौचर नं. र मिति	कामको विवरण	बिलको मिति	बिल रकम रु	
			VAT बाहेक	VAT रकम
२८५-२०८२।३।२२	सिद्धथान सुनपानी सडक स्तरवृद्धि	२०८२।२।२२	९४१९७.५	१२२४५.०
२९४-२०८२।३।२२	पार्वती मा.वि. पुल निर्माण	२०८२।२।२१	५८००.०	७५४.०
२८७-२०८२।३।२२	म्यालाचौर सिरबारे मल्मडाँडा मोटरबाटो स्तरोन्नति	२०८२।२।१९	६८६०.०	८९१.८०
२८६-२०८२।३।२२	रगेनी घसघसा नरेठाँटी सडक मर्मत योजना	२०८२।२।२०	४९६०.०	६४४.८०
२२९-२०८२।३।९	ल्याडाभाटी देखि डण्डो मोटरबाटो स्तरोन्नति	२०८२।२।७	१६५००.०	२१४५.०
३२१-२०८२।३।२५	मल्म स्वास्थ्य चौकी पर्खाल निर्माण	२०८२।२।२४	१९८९३.१०	२५८६.१०
३०९-२०८२।३।२४	प्रशासकीय भवनमा भूमिगत पानी व्यवस्थापन	२०८२।२।२३	२०४६६.०	२६६०.५८
१६०-२०८२।१।२८	हरीचौर मोटरबाटो निर्माण	२०८१।१२।७	५४८९५.०	७१३६.३५
२०२-२०८२।२।२७	नौबिसे जामुने डाँडा मोटरबाटो निर्माण	२०८२।२।५	५०१८.४	६५२.०
२५६-२०८२।३।१७	ढलेपिपल ल्याडा सिंचाई कुलो निर्माण	२०८२।२।१८	१७३९.३५	२२६.११
१५१-२०८२।१।१७	सिद्धथान थापाटोल सर्दाखेत बाटो स्तरोन्नति	२०८१।१२।६	१५९३५.०	२०७१.५५
१४७-२०८२।१।५	गल्छिना थौसिन डाँडा मोटरबाटो निर्माण	२०८२।१।५	९६९८५.०	१२६०८.०५
१४६-२०८२।१।१४	किम्ले आ.वि. खेलमैदान निर्माण	२०८१।११।११	२४१८०.०	३१४३.४
११७-२०८१।१२।१७	कोतघर पूर्वाधार विकास	२०८१।११।१	२४१२८.०	३१३६.६४
१२६-२०८१।१२।२०	रगेनी नरेठाटी हुँदै पैयुडाँडा सडक मर्मत	२०८१।११।१०	२२३२२७.०	२९०१९.५१
	जम्मा		६१४७८४.३५	७९९२०.८९

प्रमाण पेश नगरेको	७९,९२०

३४ निर्माण कार्यको म्याद थपः

म्याद थपः सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२१ मा व्यवसायी वा आपूर्तिकर्ताले कारण सहित खरिद सम्झौताको थपको लागि निवेदन दिएमा मनासिव कारण विश्लेषण गरी सम्झौता अवधि थप गर्न सम्म व्यवस्था छ। यो वर्ष कार्यालयले ६ वटा ठेक्काको सम्झौता गरेकोमा शुरु अवधिको ५० प्रतिशतसम्म थप २ वटा म्याद थप गरेको देखियो। उल्लेखित नियमावलीको नियम १२०(६) मा भएको व्यवस्था अनुसार 50 प्रतिशत भन्दा बढी अवधिको म्याद थप गर्न नपाइनेमा नियमावलीको व्यवस्था पालिकामा भएको छैन। यसरी कानुन वाहिरको परिस्थिति बाहेक पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति समेत निर्धारण नगरी नियमित रूपमा म्याद थप गर्ने पदाधिकारीको कार्य सम्पादन अवस्था विश्लेषण गरेर यस्तो कार्यमा नियन्त्रण हुनपर्दछ।

सिनं	ठेक्का नं	काम	ठेक्का अंक	भुक्तानी	सूरु अवधि	थप अवधि
१	Galkot Municipality/NCB/W/05/2078-79	प्रशासकीय भवन निर्माण	१४४०१०२५२	५८४८९३२३	२०८१।०८।२९	२०८२।०८।२८
२	GM/NCB/W/09/2079-80	मल्म स्वास्थ्य चौकी भवन	२३१८६२०४	२३१३६२०४	२०८१।०३।१५	२०८१।०९।२५

३५ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण तर्फ

३५.१ सामाजिक भत्ता वितरण:

CamScanner

सामाजिक सुरक्षा सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रूपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्येक वर्ष लगत अद्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैंक मार्फत गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न नियमित रुपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रिकृत सुचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ। पालिकाले यस दफासँग सम्बन्धित अनुसूचीमा उल्लेख भए अनुसारका लाभग्राहीहरुलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणमा यो वर्ष कुल रु.२०२६९९५१२/- खर्च लेखेको छ।

सि नं	लाभगाराही को बिबरण	मासिक दर	प्रथम त्रैमासिक		दोश्रो त्रैमासिक		तेश्रो त्रैमासिक		चौथो त्रैमासिक		जम्मा र
			लाभग्राही संख्या	निकासा रकम	लाभग्राही संख्या	निकासा रकम	लाभग्राही संख्या	निकासा रकम	लाभग्राही संख्या	निकासा रकम	
१	अन्यजेष्ठ नागरिक	4000	308२	३६६१३२२९	३१०६	३७००६८४२	३१३३	३७३०८२८५	३१६३	३७७५०७९८	१४८६
२	दलित जेष्ठ नागरिक	2260	480	३७८७८४०	४८१	३७८५१८०	४८१	३७८६९५४	४८२	३७९२९८८	१५१
३	एकल महिला	2660	285	२२६१०००	२८०	२२२६४२०	२६५	२११२०४०	२६१	२०७४८००	८६
४	विधवा	2660	568	४५११३६०	५७७	४५६९८८०	५९७	४७१८०४२	६११	४८२५४९७	१८६
५	पुर्ण अपाङ्गता	3990	70	८३३९१०	७०	८२३५३६	६८	८१३९६०	६७	८०१९९०	३२
६	अति अशक्त अपाङ्गता	2128	174	११०३०३६	१७६	१११४५४०	१७७	११२९९६८	१७८	११३६३५२	४४
७	बालबालिका	532	616	९५५१२६	६२६	९५७८५३	६२५	९५८४७७	६०९	९३९६०९	३८१
	जम्मा		527५	५००६५५०१	5316	५०४८४२५१	५३४६	५०८२७७२६	५३७१	५१३२२०३४	२०२

३५.२ **निस्क्रिय खाता तथा लगत कट्टाः** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २३(५) अनुसार सामाजिक सुरक्षा खाता सञ्चालन गर्ने बैंकले खाताहरु मध्ये निस्क्रिय खाताको विवरण प्रत्येक श्रावण महिना भित्र दिनुपर्ने र कार्यविधिको दफा २६(३) अनुसार लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानविन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न योग्य नभएको पाइएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मिति सम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भुक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। बैंकले निस्क्रिय खाता, डमी खाता तथा लगत कट्टा गरेको विवरण उपलब्ध नगराएकोले वितरित रकम यकिन हुन सकेन। पालिकाले बैंकबाट सो विवरण लिई लगत कट्टा तथा अन्य प्रकृया पूरा गरी भत्ता वितरण कार्यलाई यथार्थपरक बनाउनुपर्दछ।

३५.३ **मृत्यु पश्चात रकम जम्मा:**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **३,६००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१२,६६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **५,२००** सम्परीक्षण

CamScanner

गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१,२००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **९,६००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **३,७३३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१,०६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **७,७३३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **३,४६५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **२,१२८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **३,३३३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **२२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **३३,३३३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१४,२६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **४,६६५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१४,३९९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **७,४६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१,८६५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **४,४००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **५,७३३** सम्परीक्षण

CamScanner

गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **२८,०१८** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **४२,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **९,५९९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **११,०६५** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **३,५९९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **४,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **११,३३३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **४,२६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **६६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **२१,०६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,६६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **७,७३३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१६,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **६,३९९** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **२,६६६** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

३५.४ **सार्वजनिक सुनुवाईः** स्थानीय तहले भुक्तानी गरेको रकम र बुझिलिनेहरुको नामावली स्थानीय तहका कार्यालयका अतिरिक्त सम्बन्धित वडा कार्यालयमा समेत सार्वजनिक गर्नुपर्ने र वडा समितिले प्रत्येक त्रैमासिकमा कम्तीमा एकपटक सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सम्बन्धमा

CS CamScanner

सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। सार्वजनिक सुनुवाईमा प्राप्त गुनासा तथा सुझावहरु मध्ये आफुले सक्ने कुराहरु सम्बोधन गरी नसकिने खालका सुझाव तथा गुनासाहरु सम्बोधनका लागि स्थानीय तह कार्यालयमा पठाउनु पर्नेमा सो गरेको पाइएन। सार्वजनिक सुनुवाई नगरी लाभग्राही सुची अनुसार भत्ता वितरण गर्ने परिपाटी बन्द गर्ने तर्फ पालिकाको ध्यान केन्द्रीत हुनु पर्दछ।

३५.५ **निरीक्षण तथा अनुगमनः** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को परिच्छेद ६ अनुसार प्रत्येक कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मुल्याङकन तथा सुपरिवेक्षण गर्न एक स्थानीय स्तरको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गर्नु पर्ने व्यवस्था छ।पालिकाले निर्देशिका बमोजिम अनुगमन मुल्याङ्कन तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गरीएको पाइएन। कार्यविधिमा उल्लिखित व्यहोराको पूर्णरुपमा पालना गर्नुपर्दछ।

३५.६ **पारदर्शीता कायमः** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ दफा ३२ मा स्थानीय तहको कार्यालयले लाभग्राहीको नाम दर्ता तथा नवीकरण प्रकृया, भत्ताको दर, प्राप्त हुने बैक, लाभग्राहीले पूरा गर्नुपर्ने प्रकृया जस्ता भत्ता सम्बन्धी जानकारी स्थानीय सामाजिक संघसंस्था, गैरसरकारी संस्था, सामाजिक परिचालनमा संलग्न संस्था समेतको सहयोग लिएर अनिवार्य रुपमा प्रचार प्रसार गर्नुपर्नेछ र त्यस्ता विषय सम्बन्धी सूचना स्थानीय एफ.एम लगायतका संचार माध्यमहरुबाट प्रचार प्रसार गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। स्थानीय तहले भुक्तानी गरेको रकम र बुझि लिने व्यक्तिको नामावली स्थानीय तहका कार्यालयका अतिरिक्त सम्बन्धित वडा कार्यालयमा समेत सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ। भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको नामनामावली सम्बन्धित स्थानीय तहको वेबसाइटमा राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको नामनामावली सम्बन्धित स्थानीय तहको वेबसाइटमा राखेर सामाजिक सुरक्षा भत्तामा पारदर्शिता कायम गरेको देखिएन। अतः यस सम्बन्धमा कार्यविधिको प्रावधान अवलम्बन गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्य पारदर्शी बनाउनुपर्दछ।

३६ **शिक्षातर्फः**

गल्कोट नगरपालिका, बागलुङले यसवर्षको लागि शिक्षातर्फ संघीय सशर्त तथा नगरपालिका स्रोतबाट रु.३३ करोड ०३ लाख ०८ हजार विनियोजन गरी रु.३० करोड ५७ लाख ५५ हजार खर्च गरेको छ। पालिकाले शिक्षातर्फ गरेको समग्र खर्च सम्बन्धमा देखिएको केही मुख्य व्यहोराहरु यसप्रकार रहेका छन्।

३६.१ **प्रति विद्यार्थी लागत:** पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को प्रति विद्यार्थी लागत देहाय बमोजिम रहेको छ।

रु. हजारमा			
बजेट रु	**खर्च रु**	**विद्यार्थी संख्या**	**प्रति विद्यार्थी लागत रु**
३३०३०८	३०५७५५	५३७६	५६.८७४

पालिकाको सामुदायिक विद्यालय तर्फको प्रति विद्यार्थी लागत रु.५६८७४.० रहेको छ। पालिकाले शैक्षिक गुणस्तर वृद्वी गरी लागत अनुसारको प्रतिफल प्राप्त गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।

३६.२ **विद्यालयगत निकासा अभिलेखः** कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१।८२ मा उल्लिखित कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृया र प्रगति सूचक भिडान हुने गरी विद्यालयगत निकासा अभिलेख राखी निकासा नियन्त्रण गर्नु पर्दछ। पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रमा रहेको ५९ विद्यालयहरुको निकासा अभिलेख र प्रगति सूचक अद्यावधिक गरेर राखेको छैन। जसकारण विद्यालयलाई वास्तविक रुपमा निकासा दिनु पर्ने र भुक्तानी दिएको रकम बारे यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिन हुने भएकाले विद्यालयगत निकासा रजिष्ट्रर खाता अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ।

३६.३ **शिक्षक विद्यार्थी अनुपात:** शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम ७७(१) मा सामुदायिक विद्यालयको प्रत्येक कक्षामा रहने विद्याथी सङ्ख्या सामान्यतया उपत्यका तथा तराई, पहाड र हिमाली क्षेत्रमा क्रमशः पचास, पैंतालिस र चालिस हुनुपर्नेछ भन्ने व्यवस्था रहेको

CamScanner

छ। पालिकाबाट उपलब्ध विवरण अनुसार परम्परागत समेत ६० विद्यालयहरु सञ्चालनमा रहेकोमा शिक्षक दरबन्दी, बाल विकास र शिक्षण सहयोग अनुदान समेत स्थायी, राहात र करार गरी जम्मा ४०० जना कार्यरत रहेको देखियो भने कक्षा १ देखि कक्षा १२ कुल विद्यार्थी संख्या ५३७६ रही समग्रमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:१३.४४ देखिन्छ। पालिकामा सबैभन्दा बढी १०५१ विद्यार्थी रहेको गल्कोट मा.वि. मा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:३०.९१ रहेको छ भने सबैभन्दा कम ३ विद्यार्थी रहेको थालेपोखरा आ.वि. मा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:३ रहेको छ। पालिकाले सत्यापन समेत नगरी विद्यार्थीको विवरण राखेकाले उपलब्ध विवरण सत्यपरक रहे नरहेको यकिन गर्न सकिएन। पालिकाले शिक्षा नियमावलीमा भएको उल्लेखित व्यवस्थासँग तादम्यता कायम हुने गरी आवश्यक कार्य गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ। शिक्षक विद्यार्थी सम्बन्धी विस्तृत तालिका अनुसूचीमा संलग्न रहेको छ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३६.३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३६.४ **दिवा खाजा:** कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१।८२ को क्रियाकलाप नं. २.७.११.१ अनुसार EMIS र सत्यापनमा भएको प्रारम्भिक बालविकास देखि कक्षा ५ सम्मको विद्यार्थी संख्यालाई आधार मानेर प्रति विद्यार्थी दैनिक रु.१५.० का दरले वर्षमा १८० दिन बराबरको रकम सम्बन्धित विद्यालयलाई निकासा दिनुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले दिवा खाजा कार्यक्रमको लागि यस वर्ष विभिन्न भौचरबाट ५९ विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि रु.८२३८३५४.० निकासा गरेको देखिन्छ। लेखापरीक्षणको क्रममा नमुना छनौट गरी परीक्षण गर्दा पालिकाले आवश्यक अनुगमन गरी वास्तविक विद्यार्थी संख्या यकिन गर्नुपर्नेमा नगरेकोले खर्च भएको रकम यथार्थपरक रहे नरहेको यकिन गर्न सकिएन। पालिकाले विद्यालयहरुलाई दिवा खाजा निकासा दिदा वास्तविक विद्यार्थी संख्या यकिन गरेर मात्र निकासा दिने तर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

३६.५ **प्राविधिक धारका विद्यार्थीलाई दिइने अनुदानबाट खर्चः**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-११** को निर्णयले रू **९६०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

३६.६ **शैक्षिक गुणस्तरः** पालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरुको २०८१ को एस.ई.ई परीक्षामा ४६६ जना विद्यार्थी सहभागी भएकोमा २७६ जना उत्तिर्ण भएको देखिन्छ। नतिजाका विवरण निम्नानुसार रहेको छ:

CamScanner

SEE-२०८१						
क्र.सं.	जिपिए	विद्यार्थी	विद्यालय		प्रतिशत	
			संस्थागत	सामुदायिक	संस्थागत	सामुदायिक
१	३.६१-४.००	२७	२३	४	८५	१५
२	३.२१-३.६०	५३	३१	२२	५८	४२
३	२.८१-३.२०	१११	५७	५४	५१	४९
४	२.४१-२.८०	७७	१४	६३	१८	८२
५	२.००-२.४०	८	१	७	१३	८८
	पास	२७६	१२६	१५०	४६	५४
६	NG	१९०	२४	१६६	१३	८७
	जम्मा	४६६	१५०	३१६		

पालिका अन्तर्गतका विद्यालयहरुबाट SEE परीक्षामा सहभागी विद्यार्थीहरुमध्ये २७ जनाले ३.६१-४.०० जिपिए प्राप्त गर्दा ८५ प्रतिशत संस्थागत विद्यालय तथा १५ प्रतिशत सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरु रहेको देखिन्छ भने १९० जना अनुत्तिर्ण रहँदा १३ प्रतिशत संस्थागत विद्यालय तथा ८७ प्रतिशत सामुदायिक विद्यालयका विद्यार्थीहरु रहेको देखिन्छ। उल्लिखित तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा सामुदायिक विद्यालयहरुको गुणस्तर वृद्धि गर्न पालिकाले अझ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।

३६.७ **Computer तथा Printer खरिदः**

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-१४** को निर्णयले रू **०** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

३६.८ **सामाजिक तथा आर्थिक लेखापरीक्षण अनुदानः** कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८१।८२ को क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० मा स्थानीय तह अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयहरुलाई सामाजिक तथा आर्थिक लेखापरीक्षण शीर्षकमा एकमुष्ट अनुदान निकासा दिने तथा विद्यालयले स्थानीय तहको अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु पूर्व नै उक्त लेखापरीक्षण कार्यसम्पन्न गरी स्थानीय तहमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले भौचर नं. ३६-२०८१।९।९ मा देहाय ५९ विद्यालयहरुलाई सामाजिक तथा आर्थिक लेखापरीक्षण बापत रु.६५५०००.० निकासा गरी खर्च लेखेकोमा स्थानीय तहको अन्तिम लेखापरीक्षण गर्ने अवधिसम्म देहायका विद्यालयहरुले प्रतिवेदन पेश गरेको पाइएन। विद्यायलयहरुको सामाजिक तथा आर्थिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको प्रमाण पेश हुनुपर्दछ।

CamScanner

क्र.स.	विद्यालयको नाम	अनुदान रकम
१	देवकोटा आ.वि	१००००
२	पाण्डवखानी मा.वि.	१५०००
३	गल्कोट मा.वि.	१५०००
४	थाले पोखरा आ.वि.	१००००
जम्मा		५००००

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

CamScanner

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

CamScanner

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-११** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-११** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-११** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **१०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	५०,०००

३६.९ **तलब भत्ता बढी निकासा:**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फस्यौंट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **४०,६०३** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	०

३७ जिन्सी निरीक्षण :

स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको/अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नुपर्दछ । प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७९ को नियम ८६ मा कार्यालय प्रमुखले लगत खडा गरी अभिलेख राखिएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामानको मौजुदा अवस्थाको सम्बन्धमा बर्षमा कम्तीमा एक पटक आफैं वा त्यस्तो मालसामान जिम्मा लिने कर्मचारी बाहेक अन्य कर्मचारीको नेतृत्वमा समिति गठन गरी निरीक्षण गराई जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन लिनु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले मिति ०८२।४।१८ गते तयार गरेको जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित जिन्सी सामग्रीहरुको मर्मत एवम लिलाम विक्री गर्ने कार्य गरेको देखिएन ।प्रचलित कानूनले तोकेको प्रकृया पुरा गरी लिलाम विक्री एवम मर्मत कार्य गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

३८ अनुदानको सदुपयोग :

सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । पालिकाले देहायअनुसार कृषि उत्पादक सहकारी संस्थालाई अनुदानमा खर्च लेखेकामा अनुगमनलाई

CamScanner

प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीबनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ।

गोश्वारा भौचर नं./ मिति	कृषक समुह	कार्यक्रम	भुक्तानी रकम
३६४।०८२। ३।११	ताजा तथा अर्गानिक फलफूल तरकारी कृषक समूह	अदुवा वेसार पकेट विकास कार्यक्रम	१५००००
३८६।०८२। ३।१६	जनएकता कृषि तथा पशुपालन व्यबस्थापन सहकारी संस्था लिमिटेड	सुन्तला पकेट निरन्तरता	१५००००
४१४।०८२। ३।१९	बगर गतिशिल कृषि तथा पशुपालन समूह	सुन्तला जात पकेट कार्यक्रम	२९१०००

३९ **मौरी पालन :**

पालिकाले गो.भौ.नं.२८२ मिति ०८२।२।८ पालिका कृषि तथा पशु सेवा कार्यक्रम संचालन निर्देशिका,२०८० मा कृषि अनुदान कार्यक्रमको अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था उल्लेख छ। पालिकाले मौरी पालन कार्यक्रम संचालनका लागि बलेवा मौरीपालन उद्योग बाट मिति ०८१।१२।२५ मा सम्झौता गरी २१५ वटा मौरीको खालि घार लगायतका सामाग्रीहरु वापत रु.३४०२५० खर्च भएको देखिन्छ । उक्त घारको उपयोग स्थितिको सम्बन्धमा पालिकाले अनुगमन गरी प्रतिवेदन दिएको देखिएन।अत:कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिम अनुदान कार्यक्रमको अनुगमन गरी अधिकतम प्रतिफल प्राप्त गर्ने तर्फ पालिकाले ध्यान दिनु पर्दछ।

४० **सडक बोर्ड तर्फको कार्यक्रमः**

सडक बोर्ड निर्देशिका बमोजिम सडक मर्मत संभार कार्यको लागि पालिका यस वर्ष ४ वटा कार्यक्रमको लागि लागत अनुमान रु ६५८१४६७ तयार गरी रु ५५७१४२८ विनियोजन भई रु ५५१४३४६ भुक्तानी दिएको देखिन्छ। योजनाको जनसहभागिता रु १०१००३९ रहेको छ। कुल बजेटको एक तिहाई रकम सुरुवातमा प्राप्त भएको र उक्त रकम ४ वटा सम्पन्न भएको योजनामा भुक्तानी भएको पालिकाले जनाएको छ।

क्र.सं.	योजनाको नाम	लागत अनुमान	विनियोजन बजेट	जनसहभागिता	खर्च भएको अनुदान	प्रगति		कैफियत
						भौतिक	वित्तीय	
१	हरिचौर लामी डाडा कर्ले सडक	१७७७७१४	१५०००००	२७७७१४	१४९२८७०	९९.५२	९९.५	
२	रगेनी घसघसा नरेठाटी सडक	१२६३९६४	१०७१४२८	१९२५३६	१०२१४७६	९५.३४	९५.३	
३	बरका वूटा पचूवा हुदै ८ नं. वडा कार्यालय सडक मर्मत	१७६८४१९	१५०००००	२६८४१९	१५०००००	१००	१००	
४	नरेठाटी तारेखोला ठान मजुवा सडक	१७७१३७०	१५०००००	२७१३७०	१५०००००	१००	१००	
	जम्मा	६५८१४६७	५५७१४२८	१०१००३९	५५१४३४६		९८.९८	

आर्थिक वर्षको अन्तमा सबै योजना सम्पन्न भएतापनि भुक्तानी नभई यस वर्षमा व्ययभार सरेको पालिकाले जनाएको छ। सडक बोर्डबाट कार्यक्रम स्वीकृत भएकोले ठेक्का व्यवस्थापन ढिला हुन गएको देखियो। पालिकाले उक्त कार्यहरु १० लाखसम्मको लागत अनुमान भएको कोटेशन १० देखि २० लाखसम्मको शिलबन्दी दरभाउपत्र र सो भन्दा बढिको खुला बोलपत्रको माध्यमबाट गरेको देखिन्छ। सडक मर्मत गर्ने कार्य एकै प्रकृतीको भएकोले सार्वजनिक खरिद कानुन बमोजिम प्याकेजिङ गरी खुला प्रतिस्पर्धाबाट गराउनु पर्नेमा सो गरेको देखिएन। यस्तो कार्यमा सुधार हुनुपर्दछ। साथै सडक बोर्डबाट समयमा शोधभर्ना प्राप्त गर्न पालिकाले थप पहल गर्नपर्दछ।

CamScanner

४१ **Construction of Additional RCC Block for Dhudilabhati Health post, Galkot - 1**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५९, ६३ र सो को नियमावलीको नियम १२८ अनुसार खरिद तथा निर्माणको सम्झौता गर्नेले सम्झौता बमोजिम काम नगरेमा कार्य अस्वीकार गर्ने, त्रुटिपूर्ण मालसामान तत्काल हटाउने र सम्वन्धित निर्माण व्यवसायिबाट प्रतिस्थापन गर्न लगाउने, आनुषाङ्गिक क्षतिपूर्ती भराउने, सम्झौता बमोजिम प्रगति नगरेमा सार्वजनिक निकायले त्यस्तो सम्झौता जुनसुकै बखत पेश्की र कार्य सम्पादन जमानी प्राप्त गर्ने, १० प्रतिशत सम्म पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लगाउने, बाँकी काम सम्झौता गर्नेको लागतबाट पुरा गराउने र कालोसूचीमा राख्न लेखि पठाउने व्यवस्थाहरू छन्। यस कार्यालय अन्तर्गत Construction of Additional RCC Block for Dhudilabhati Health post ward no 1 Galkote निर्माण कार्यको लागि कार्यालय र निर्माण व्यवसायी किन निर्माण सेवा गलकोट बिच कबोल अंक रु १८१५८६८०.८३ (मू.अ.कर समेत) को मिति २०८१।१०।२९ मा काम सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०८०।०८।२९ मा सम्झौता भएको छ। कार्य सम्पन्न भई गो.भौ.नं. १५/२०८२।०२।१४ मा तेस्रो तथा अन्तिम बिल भुक्तानी रु. ४२९७१९९ भुक्तानी गरेको छ।

यस सम्बन्धमा देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार रहेको छ :

४१.१ **निर्माण कार्यतालिकाः** निर्माण व्यवसायिसँग भएको सम्झौता जेनेरल कन्डिसन अफ कन्ट्रयाक्टको वुँदा नं. ३४.३ अनुसार निर्माण व्यवसायिले प्रत्येक ३० दिनमा निर्माण कार्यतालिका अद्यावधिक नगरेमा रु. १० हजार रोक्का राख्नुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण व्यवसायिले सम्झौता वमोजिम प्रत्येक ३० दिनमा अद्यावधिक कार्यतालिका पेश गरेको देखिएन। सम्झौताको शर्त वमोजिम रु. १० हजार रोक्का राख्नुपर्ने देखिन्छ। कार्यालयले पेश्की जमानत, कार्यसम्पादन जमानत, ईन्सुरेन्स रकम र मिति यकिन गरि कट्टा गर्नुपर्ने देखिन्छ। साथै निर्माण कार्यको कार्यसम्पादन जमानतको म्याद समेत गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४१.२ **कार्यसम्पादन जमानतः** सम्झौतामा The Performance Security amount is Nrs. As per PPR Regulation and Bid रहेकोमा कार्यसम्पादन जमानतको मिति २०८३।०४।१५ सम्म रहेको देखिन्छ। कार्यसम्पादन जमानत PPR Regulation and Bid अनुसार हुनु पर्दछ।

४१.३ **बिमाः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ मा २० लाख रुपैयाँभन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायीले बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त बिमाको अवधि त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधिसम्म रहनुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न हुने समय २०८१।१०।२९ रहेकोमा त्रुटि सच्याउने दायित्व २०८१।११।१३ (DLP 12 month) सम्म रहने हुदा विमा अवधि सम्म मात्र रहेको देखियो। कानुनमा भएको व्यवस्था अनुसार त्रुटि सच्याउने दायित्व अवधि सम्मको बिमा गराउनु पर्दछ।

४१.४ **भेरिएशन आदेशः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५४ बमोजिम खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वियनको क्रममा सृजना भएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई १० प्रतिशतसम्मको भेरिएशन आदेश तोकिएको कार्यविधि अपनाई भेरिएशन आदेश जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार पाइप फिटिङ बल्बमा भेरिएशन आदेश जारी गरेको पाईयो। भेरिएशन आदेश कार्यपालिकाको बैठकले प्रदान गरेको छ। भेरिएशन आदेश अघि रु१८१५८६८० र पछि रु१७३३७०६६ भुक्तानी गरेको पाईन्छ। यस्तो कार्य गर्दा समय र लागत दुबैमा वृद्धी हुने देखिन्छ।

४१.५ **एज विल्ट नक्साः**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-११** को निर्णयले रू **३०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४२ **ठेक्का नं.GM/NCBW/05/2078-079 RCC Framed structured Administrative office Building of Municipality at Galkot**

CamScanner

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५९, ६३ र सो को नियमावलीको नियम १२८ अनुसार खरिद तथा निर्माणको सम्झौता गर्नेले सम्झौता बमोजिम काम नगरेमा कार्य अस्वीकार गर्ने, त्रुटिपूर्ण मालसामान तत्काल हटाउने र सम्वन्धित निर्माण व्यवसायिबाट प्रतिस्थापन गर्न लगाउने, आनुषाङ्गिक क्षतिपूर्ती भराउने, सम्झौता बमोजिम प्रगति नगरेमा सार्वजनिक निकायले त्यस्तो सम्झौता जुनसुकै बखत पेश्की र कार्य सम्पादन जमानी प्राप्त गर्ने, १० प्रतिशत सम्म पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लगाउने, बाँकी काम सम्झौता गर्नेको लागतबाट पुरा गराउने र कालोसूचीमा राख्न लेखि पठाउने व्यवस्थाहरू छन् । यस कार्यालय अन्तर्गत ठेक्का नं.GM/NCBW/05/2078-079 RCC Framed structured Administrative office Building of Municipality at Galkot निर्माण कार्यको लागि कार्यालय र निर्माण व्यवसायी Rabina- Jugal JV Tinkune Kathmandu वीच कवोल अंक रु १४४०१०२५२।८३ (मू.अ.कर समेत) को मिति २०८१।०८।३० मा काम सम्पन्न गर्नेगरी भएको मा म्याद थप गरि २०८२।०८।२८ सम्म पुर्याएको छ।यसको मिति २०७७।११।०६ मा सम्झौता भएको छ । हाल सम्मको ४० प्रतिशत भौतिक र ४५ प्रतिशत वित्तीय प्रगति भएको छ।यस सम्वन्धमा देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार रहेको छ :

४२.१ **अद्यावधिक कार्यतालिकाः** सम्झौताको SCC को GCC 34.1 The contractor shall submit for approval a program for the works within 15 days from the date of the letter of acceptance. उल्लेख भएकोमा कार्यतालिका स्विकृत गराएको प्रमाण पेश भएन । यसैगरी, SCC को GCC 34.3 मा The period between program updates is 60 days. The amount to be withheld for late submission of an updated program is 100000 रहेकोमा एक पटक मात्र अद्यावधिक कार्यतालिका पेश गरेको देखिएको छ। सम्झौताको पालना पुर्ण हुनुपर्दछ।

४२.२ **बिमाः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ मा २० लाख रुपैयाँभन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायिले बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ। उक्त बिमाको अवधि त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधिसम्म रहनुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न हुने समय २०८२।०९।०३ रहेकोमा त्रुटि सच्याउने दायित्व (DLP 12 month) नरहेको हुदा बिमा अवधि सम्म मात्र रहेको देखियो। कानुनमा भएको व्यवस्था अनुसार त्रुटि सच्याउने दायित्व अवधि सम्मको बिमा गराउनु पर्दछ।

४२.३ **म्याद थपः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२० मा खरिद सम्झौताको अवधि थप सम्वन्धी व्यवस्था रहेको छ। यस निर्माण कार्यको म्याद कार्यपालिकाले मिति २०८१।०८।२८मा एकमुष्ट मिति २०८२।०८।२८ सम्म थप भएको देखियो। म्याद थप गरेको भएतापनि उल्लिखित कारणहरुको पुष्टि हुने गरी कागजात संलग्न गरेको देखिदैन। अधावधिक प्रगति विवरण, डेली डायरी नराखी स्ववीवेकीय तवरवाट म्याद थप गर्ने परिपाटिमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।

४२.४ **पेश्की घटी कट्टी:** SCC को GCC 57.3 मा Advance Deductions from payment certificates will commence in the first certificate in which the value of works executed exceeds 30% of the contract price. Deduction will be at the rate of 40% of the respective monthly interim payment certificate until such time as the advance payment has been repaid; provided that the advance payment shall be completely repaid prior to the end of 80% of the approved contract period को व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले रु२४८०००००.० पेश्की दिएकोमा हालसम्म रु ५१३४४६१.६६ पेस्की फस्यौट सहित रु१२०९१५९७.० भुक्तानी भएको देखियो। सम्झौता बमोजिम पेश्की कट्टा गर्नुपर्दछ।

४३ **ठेक्का नं. Construction of Additional RCC Block for Malma Health post Galkote :**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५९, ६३ र सो को नियमावलीको नियम १२८ अनुसार खरिद तथा निर्माणको सम्झौता गर्नेले सम्झौता बमोजिम काम नगरेमा कार्य अस्वीकार गर्ने, त्रुटिपूर्ण मालसामान तत्काल हटाउने र सम्वन्धित निर्माण व्यवसायिबाट प्रतिस्थापन गर्न लगाउने, आनुषाङ्गिक क्षतिपूर्ती भराउने, सम्झौता बमोजिम प्रगति नगरेमा सार्वजनिक निकायले त्यस्तो सम्झौता जुनसुकै बखत पेश्की र कार्य सम्पादन जमानी प्राप्त गर्ने, १० प्रतिशत सम्म पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लगाउने, बाँकी काम सम्झौता गर्नेको लागतबाट पुरा गराउने र कालोसूचीमा राख्न लेखि पठाउने व्यवस्थाहरू छन्। यस कार्यालय अन्तर्गत ठे.नं. Construction of Additional RCC Block for Malma Health post Galkote निर्माण कार्यको लागि कार्यालय र निर्माण व्यवसायी जय कालिका

CamScanner

भगवती केसी जेभि निर्माण सेवा बिच कबोल अंक रु२४०००३६८.४१ (मू.अ.कर समेत) को मिति २०८१।०३।१५ मा काम सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०८०।०४।२६ मा सम्झौता भएको छ। यस सम्वन्धमा देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार रहेको छ :

४३.१ **निर्माण कार्यतालिकाः** निर्माण व्यवसायिसँग भएको सम्झौता जेनेरल कन्डिसन अफ कन्ट्रयाक्टको वुँदा नं. ३४.३ अनुसार निर्माण व्यवसायिले प्रत्येक ३० दिनमा निर्माण कार्यतालिका अद्यावधिक नगरेमा रु. १० हजार रोक्का राख्नुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण व्यवसायिले सम्झौता वमोजिम प्रत्येक ३० दिनमा अद्यावधिक कार्यतालिका पेश गरेको देखिएन। सम्झौताको शर्त वमोजिम रु. १० हजार रोक्का राख्नुपर्ने देखिन्छ। कार्यालयले पेश्की जमानत, कार्यसम्पादन जमानत, ईन्सुरेन्स रकम र मिति यकिन गरि कट्टा गर्नुपर्ने देखिन्छ। साथै निर्माण कार्यको कार्यसम्पादन जमानतको म्याद समेत गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४३.२ **बिमाः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ११२ मा २० लाख रुपैयाँभन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायिले बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ। उक्त बिमाको अवधि त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधिसम्म रहनुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न हुने समय २०८१।०३।१५ रहेकोमा त्रुटि सच्याउने दायित्व २०८१।०९।२९ (DLP 12 month) सम्म रहने हुदा बिमा अवधि सम्म मात्र रहेको देखियो। कानुनमा भएको व्यवस्था अनुसार त्रुटि सच्याउने दायित्व अवधि सम्मको बिमा गराउनु पर्दछ।

४३.३ **कार्यसम्पादन जमानतः** सम्झौतामा The Performance Security amount is Nrs. As per PPR Regulation and Bid रहेकोमा कार्यसम्पादन जमानतको मिति २०८२।१०।२६ सम्म रहेको देखिन्छ। कार्यसम्पादन जमानत PPR Regulation and Bid अनुसार हुनुपर्दछ।

४३.४ **भेरिएशन आदेशः** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५४ बमोजिम खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वियनको क्रममा सृजना भएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई १० प्रतिशतसम्मको भेरिएशन आदेश तोकिएको कार्यविधि अपनाई भेरिएशन आदेश जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ। नगर कार्यपालिकाको कार्यपालिकाको १९औ बैठक २०८१।०३।२४ को निर्णय अनुसार स्टोन मेसिनरी पाइप फिटिङ बल्बमा भेरिएशन आदेश जारी गरेको पाईयो। भेरिएशन आदेश अघि रु २३१८६२०३ र पछि रु २३६५६०२३ भुक्तानी गरेको पाईन्छ। यस्तो कार्य गर्दा समय र लागत दुबैमा वृद्धी हुने देखिन्छ।

४३.५ **एज विल्ट नक्साः**

(..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **३०,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४४ **कण्टिन्जेन्सी खर्चः**

निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १०(७) सँग सम्बन्धित व्यवस्था सोही नियमावलीको अनुसूची १ मा तोकिएको छ। उक्त अनुसूचीमा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ज स्टाफ खर्च २ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २ प्रतिशत गरी ४ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी बापत थप गर्ने व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले कन्टिन्जेन्सी खर्च तर्फ मस्टरोलबाट काम गरेको उल्लेख गरी यस वर्ष रु. ४५०५२०८ जम्मा गरी रु.१४ लाख ८७ हजार ५६१ कन्टिन्जेन्सी खर्च गरेको छ।

CamScanner

क्र स	खर्च भएका शीर्षक	बजेट	खर्च	कैफियत
१	कार्यालय भवन पार्टेसनको ज्याला, प्राविधिकको भ्रमण अनुगमन, प्राविधिकको लागि झोला, रेनकोट वुट, फर्निचर, मेशिनरी खरिद एवम् वडा कार्यालय सञ्चालन	४५०५२०८	१४८७५६१	
जम्मा		**४५०५२०८**	**१४८७५६१**	

सार्वजनिक खरिदमा कन्टिन्जेन्सी रकम खर्चलाई व्यवस्थित गर्ने निर्देशिका, २०७४ अनुसार कन्टिन्जेन्सीबाट भएको खर्च ठेक्का एवं योजना अनुसार नापी किताबमा उल्लेख गर्नु पर्नेमा गरेको देखिएन। योजना वा ठेक्का प्याकेज अनुसार कन्टिन्जेन्सी खर्च छुट्याई नापी किताबमा प्रविष्टि गर्नुपर्छ।

कन्टिन्जेन्सी रकमको सीमा सबै निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा वर्क चार्ज स्टाफ खर्च २ प्रतिशत र सानातिना अन्य खर्च २ प्रतिशत गरी ४ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी बापत थप गर्ने व्यवस्था गरेको छ। वर्क चार्ट स्टाफ खर्च र र सानातिना अन्य खर्चका प्रकृतिका आधारमा निश्चित रकमको लागत अनुमान तयार गर्दा मात्र उक्त प्रतिशत कायम गरी बढी मूल्यको लागत अनुमान तयार गर्दा यस्तो प्रतिशतमा पुनरावलोकन गर्नु पर्दछ।

कन्टिन्जेन्सी रकमबाट, कार्यालय मालसामान, इन्धन, विविध लगायतका चालू खर्च शीर्षकका खर्चहरू समेतलाई पुँजीगत बजेट शीर्षक तर्फ समावेश गरी खर्च गरेकोले सार्वजनिक खरिदमा कन्टिन्जेन्सी रकम खर्चलाई व्यवस्थित गर्ने निर्देशिका, २०७४ ले उल्लेख गरे बमोजिम अन्य सानातिना खर्च छुट्याएर मात्र कन्टिन्जेन्सी रकम खर्च भएको यकिन गर्ने विवरण समेत तयार गर्नुपर्दछ।

४५ **ठेक्का व्यवस्थापनः**

४५.१ **ठेक्काको पूर्वतयारीः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ६(३) मा निर्माण स्थलको व्यवस्था नभई बोलपत्र आव्हान गर्न नहुने व्यवस्था छ। कार्यालयले वातावरणीय प्रभाव अध्ययन गर्ने, रूख हटाउने, विद्युतका पोल सार्ने र मुआब्जा तथा क्षतिपूर्ति वितरण गर्ने लगायतका पूर्व तयारीका कार्य नगरी ठेक्का लगाएको वा सडक, भवन निर्माण गर्ने, स्वास्थ्य चौकी, प्रशासनिक भवन, नगर अस्पतालमा तला थप गर्ने, खानेपानी लिफ्टिङ्ग ६ वटा ठेक्काहरूमा पूर्व तयारीको काम समावेश गरी रू. १९ करोड ८७ लाख ७२ हजारको खरिद सम्झौता गरेको देखिन्छ। बोलपत्र गर्नुअघि नै सम्पादन गर्नुपर्ने कार्य ठेक्कामा समावेश गरी निर्माणको समय पनि पूर्व तयारीका काममा खर्चिनु पर्दा ठेक्काको समय र लागत वृद्धि भएको छ। नियमको पूर्ण पालना गर्नु पर्दछ।

४५.२ **ठेक्का व्यवस्था:** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ९ मा खुला रुपमा वोलपत्र आह्वान गरी खरिद गर्ने सम्वन्धी व्यवस्था छ। पालिकाले वोलपत्र मार्फत प्रतिशपर्धि आपूर्तिकर्ता छनौट गरी वार्षिक कार्यक्रम अनुसारका सडक निर्माणका योजना कार्यान्वयन गर्दै आएको छ। यस्ता योजना लागत अनुमान भन्दा ०.४२ देखि २९.१९ प्रतिशत सम्म घटीमा गर्ने गरी कबोल भए अनुसार कार्यान्वियन गराएको पाइयो। पालिकाको स्वीकृत नर्मशका आधारमा तयार भएको लागत अनुमान भन्दा धेरै घटीमा सोही गुणस्तरको कार्य गर्न कबोल गरी अधिकांश योजना निर्माण सम्पन्न गरी भुक्तानी फरफारक गरेको पाइयो। यस्ता योजनाको भुक्तानी गर्दा निर्माण सामाग्री र निर्माण कार्यको गुणस्तर परीक्षण गरेको भएपनि न्यून लागतमा सोही गुणस्तरको कार्य भएको सम्वन्धमा नर्मशमानै अधिक मुल्याङ्कन भएको हो वा गुणस्तरमा सम्झौता गरी भुक्तानी फरफारक भएको हो सो सम्वन्धमा पालिकाको ध्यानाकर्षण हुनुपर्ने देखिन्छ। लागत अनुमनको तुलनामा उल्लेख्य प्रतिशत घटीमा गर्ने गरी कबोल तथा सम्झौता भएका केही योजनाको विवरण देहायमा उल्लेख छ।

CamScanner

क्र.सं.	योजनाको नाम	स्वीकृतल.ई.(भ्याट र कन्टीनजेन्सी सहित)	ठेक्का नं	ठेक्का स्वीकृतरकम(भ्याट र कन्टीनजेन्सी सहित)	घटी प्रतिशत
1	प्रशासकीय भवन निर्माण कार्य	196863380	Galkot Municipality/NCB/W/01/2078-79	१४४०१०२५२	२७.३१
२	सुनपानी लेङ्गुरे सडक स्तरोन्नती कार्य	10000000	GM/NCB/W/01/2081-82	7823850.35	२१.९८
३	नगर अस्पतालमा तला थप गर्ने कार्य	४००००००	GM/NCB/W/02/2081-82	३२०४४८२	२०.१६
४	मल्म स्वास्थ्यचौकी भवन निर्माण क्रमागत	२५००००००	GM/NCB/W/09/2079-80	२४०००३६८.४१	०.४२
५	दुदिलाभाटी स्वास्थ्यचौकी भवन निर्माण कार्य क्रमागत	२५००००००	GM/NCB/W/01/2080-81	१८००२१७६.४७	२२.३७
६	हरिचौर लिफ्टिङ खानेपानी सामाग्री खरिद	४००००००	GM/NCB/G/01/2081-82	२८३१४८१	२९.१९
जम्मा		**२६४८६३३८०**		**१९९८७२६१०.२३**	

साथै निर्धारित गुणस्तरमा कार्य भएको प्रमाणीत गरी भुक्तानी गरेका कार्य निर्धारित अवधि सम्म टिकाउ भए नभएको यकिन गर्न प्रणाली सुदृढ गरी न्यून मुल्यमानै गुणस्तरीय कार्य हुने भएमा नर्मशमा समेत सम्वन्धित निकायले पुनरावलोकन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

४५.३ **ठेक्का सम्झौताको पालनाः** खरिद सम्झौता अनुसार निर्माण कार्य गर्नुपर्दछ। यस पालिकाले ६ कामका रु. १९९८७२६१०.२३ ठेक्का सम्झौताको काम गराउदा बिड डकुमेन्टमा उल्लेख भएका उपकरण तथा कर्मचारी निर्माण कार्यमा प्रयोग गरेको अभिलेख नराखेको, सम्झौताको व्यवस्थाको सट्टा खरिद नियमावलीको आधारमा म्याद थप गरेको, समय र लागत वृद्धि सम्बन्धी विषयमा निर्माण व्यवसायीबाट पूर्व जानकारी लिने नगरेको, निर्माण व्यवसायीबाट भेरिएसनको प्रस्ताव पेस भएको ७ दिनभित्र स्वीकृति दिई भेरिएसनको काम गराउनुपर्नेमा काम सम्पन्न गरेपछि स्वीकृति दिने समेत गरेको, लमसम ठेक्कामा नगद प्रवाहको अनुमान बेगर कार्यतालिका अद्यावधिक गर्ने गरेको, निर्माण व्यवसायीको कारणबाट काममा ढिलाइ भएको अवस्थामा पनि मूल्य समायोजन भुक्तानी गरेको, मोविलाइजेशन पेस्की काममा प्रयोग गरेको प्रमाण पेश नगरेको, निर्माण व्यवासायीबाट विशेष परिस्थितिको सूचना लिने नगरेको, एज बिल्ट नक्सा पेस नगर्ने निर्माण व्यवसायीको सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसारको रकम रोक्का राख्ने नगरेको अवस्था छ। यसबाट ठेक्काको समय र लागत वढ्न जान्छ। ठेक्का सम्झौतानुसार निर्माण व्यवसायीले निर्धारित समयमा काम शुरु नगरेमा, पेस्की जमानत अन्य काममा प्रयोग गरेमा, ३० दिन भन्दा बढि अवधि काम रोकेमा, गरेको मा देखिएको त्रुटि नसच्याएमा, जमानत अद्यावधिक नगरेमा ठेक्का तोड्न सकिने व्यवस्था भए तापनि ती व्यवस्था कार्यान्वयनमा आएका छैनन्। सम्झौताका उल्लिखित प्रावधानहरू कार्यान्वयन गराउन ठेक्का कार्यान्वयन गर्ने पदाधिकारीलाई थप जिम्मेवार बनाउनुपर्दछ।

४६ **ठेक्का नं. GM/NCB/W/01/2081-82 Upgrading of Sunpani Laingure सम्बन्धमाः**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५९, ६३ र सो को नियमावलीको नियम १२८ अनुसार खरिद तथा निर्माणको सम्झौता गर्नेले सम्झौता बमोजिम काम नगरेमा कार्य अस्वीकार गर्ने, त्रुटिपूर्ण मालसामान तत्काल हटाउने र सम्वन्धित निर्माण व्यवसायिबाट प्रतिस्थापन गर्न लगाउने, आनुषाङ्गिक क्षतिपूर्ती भराउने, सम्झौता बमोजिम प्रगति नगरेमा सार्वजनिक निकायले त्यस्तो सम्झौता जुनसुकै बखत पेश्की र कार्य सम्पादन जमानी प्राप्त गर्ने, १० प्रतिशत सम्म पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लगाउने, बाँकी काम सम्झौता गर्नेको लागतबाट पुरा गराउने र कालोसूचीमा राख्न लेखि पठाउने व्यवस्थाहरू छन्। यस कार्यालय अन्तर्गत ठेक्का नं. GM/NCB/W/01/2081-82 Upgrading of Sunpani Laingure निर्माण कार्यको लागि कार्यालय र निर्माण व्यवसायी Rudrabati

CamScanner

Builders and Suppliers बिच कबोल अंक रु ७४५०१२८.९७ (मू.अ.कर समेत) को मिति २०८२।०३।११ मा काम सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०८१।०८।२८ मा सम्झौता भएको छ। यो योजना प्रदेश सरकारको समपुरक ६० र स्थानीय तहको ४० प्रतिशतमा खर्च गर्नुपर्ने योजना हो। यस सम्वन्धमा देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन्।

४६.१ **बिमाः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११२ मा २० लाख रुपैयाँभन्दा बढी मूल्यको निर्माण कार्य गर्ने निर्माण व्यवसायिले बिमा गराउनुपर्ने व्यवस्था छ। उक्त बिमाको अवधि त्रुटी सच्याउने दायित्वको अवधिसम्म रहनुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न हुने समय २०८२।०३।१५ रहेकोमा त्रुटि सच्याउने दायित्व २०८२।०२।०६ (DLP 12 month) सम्म रहने हुदा बिमा अवधि २ महिना अपुग देखिन्छ। कानुनमा भएको व्यवस्था अनुसार त्रुटि सच्याउने दायित्व अवधि सम्मको बिमा गराउनु पर्दछ।

४६.२ **कार्यसम्पादन जमानतः** सम्झौतामा The Performance Security amount is Nrs. As per PPR Regulation and Bid रहेकोमा कार्यसम्पादन जमानतको मिति २०८३।०४।३० सम्म रहेको देखिन्छ। कार्यसम्पादन जमानत PPR Regulation and Bid अनुसार हुनु पर्दछ।

४६.३ **एज विल्ट नक्साः**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-११** को निर्णयले रू **५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४७ **Upgrading of Nagar Hospital Harichaur सम्बन्धमाः**

सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५९, ६३ र सो को नियमावलीको नियम १२८ अनुसार खरिद तथा निर्माणको सम्झौता गर्नेले सम्झौता बमोजिम काम नगरेमा कार्य अस्वीकार गर्ने, त्रुटिपूर्ण मालसामान तत्काल हटाउने र सम्वन्धित निर्माण व्यवसायिबाट प्रतिस्थापन गर्न लगाउने, आनुषाङ्गिक क्षतिपूर्ती भराउने, सम्झौता बमोजिम प्रगति नगरेमा सार्वजनिक निकायले त्यस्तो सम्झौता जुनसुकै बखत पेश्की र कार्य सम्पादन जमानी प्राप्त गर्ने, १० प्रतिशत सम्म पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति लगाउने, बाँकी काम सम्झौता गर्नेको लागतबाट पुरा गराउने र कालोसूचीमा राख्न लेखी पठाउने व्यवस्थाहरू छन्। यस कार्यालय अन्तर्गत ठेक्का नं. Upgrading of Nagar Hospital Harichaur निर्माण कार्यको लागि कार्यालय र निर्माण व्यवसायी जय निर्माण सेवा बिच कबोल अंक रु ३०९७५४३.१४ (मू.अ.कर समेत) को मिति २०८२।०३।११ मा काम सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०८१।०८।२८ मा सम्झौता भएको छ। यस सम्बन्धमा देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन्।

४७.१ **निर्माण कार्यतालिकाः** निर्माण व्यवसायिसँग भएको सम्झौता जेनेरल कन्डिसन अफ कन्ट्रयाक्टको बुँदा नं. ३४.३ अनुसार निर्माण व्यवसायिले प्रत्येक १५ दिनमा निर्माण कार्यतालिका अद्यावधिक नगरेमा रु. ५ हजार रोक्का राख्नुपर्ने उल्लेख छ। निर्माण व्यवसायिले सम्झौता वमोजिम प्रत्येक १५ दिनमा अद्यावधिक कार्यतालिका पेश गरेको देखिएन। पालिकाले पेश्की जमानत, कार्यसम्पादन जमानत(२०८३।०४।३०), ईन्सुरेन्स रकम र मिति (२०८३।०३।१५) रहेको देखिन्छ। योजनाको कार्यलाई PPR Regulation and Bid अनुसार गर्नु पर्दछ।

४७.२ **एज विल्ट नक्साः**

(✂ ..... कार्यालयले बेरुजु फर्स्यौट गरी पेश गरेको मनासिब देखिएकोले मिति **२०८३-१-२** को निर्णयले रू **५,०००** सम्परीक्षण गरी लगत कट्टी गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	०

४८ **हेभी इक्विपमेन्टको प्रयोगः**

CamScanner

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा सामान्यताः डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ। सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ। पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन। यसका केही उदाहरणहरु यसप्रकार रहेका छन :

गोभौनं./ मिति	उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विवरण	भुक्तानी रकम	प्रयोग गरेको हेभी उपकरण	हेभी उपकरणमा भएको खर्च
२०८१/८२	देउराली हलहले सडक	नगरस्तरीय योजना	२५००00	डोजर	२५००00
२०८१/८२	ढिकापखरा सिरानखर्क गाईघाट सडक विविधि कोष	सडक विस्तार	३०००००	डोजर	३०००००
२०८१/८२	किम्ले काप्रे गम्बुधारा मोटर बाटो निर्माण	बाटोको नयाँ	१००००००	डोजर/स्काभेटर	१००००००
	जम्मा		**१५५००००**		**१५५००००**

पालिकाले छलफलको क्रममा नयाँ ट्र्याक खोल्न, वर्षाको पहिरो हटाउन हेभि इक्यूपमेन्टको प्रयोग गरिएको हो। यसलाई न्यूनीकरण गर्दै जाने प्रतिबद्धता जनाएको छ।

४९ उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यः

कार्यालयले उपभोक्ता समितिबाट भएको कामको अभिलेख अद्यावधिक गरेको छ। लेखापरीक्षणको क्रममा तयार गरी पेश गरेको विवरण अनुसार गत विगत र यो वर्षमा शुरुवात भई ग्राभल निर्माण कार्य, ढलान कार्य, ड्रेन बनाउने कार्य, कलभर्ट बनाउने कार्य, मन्दिर सौन्दर्यकरण, माटो पूर्ने लगायतका कार्यको लागि रु. १ लाखभन्दा कमको योजना ११०, रु. १ लाख देखि पाँच लाख सम्मका योजना १८० लगायत ३२५ वटा योजनाहरुको रु. १३९१७९६६३ को लागत अनुमान स्वीकृत गरी उपभोक्ता समितिहरुसँग समझौता गरिएकोमा उक्त योजनाहरुमा यो वर्ष जम्मा रु. १३९१७९६६३ को कार्य भएको देखिएकोमा रु. १५३०९७६३ को कार्य जनसहभागितबाट गरी रु. १५४४८९४२६ भुक्तानी भएको विवरण पेश भएको छ। यस वर्ष सशर्त बाहेक पालिका पूँजीगत खर्च रु. १४१५७४२२४.३२ मध्ये उपभोक्ताबाट ९८ प्रतिशत उपभोक्ताबाट सम्पादन गरेको छ। जसमध्ये केही योजनाहरु नमुनाको रुपमा छनौट गरी सोका फाइल र श्रेस्ता मात्र परीक्षण गरी देखिएको व्यहोरा निम्नानुसार रहेका छन्।

क्र.सं.	काम	संख्या	क्र.सं.	काम	संख्या
१	सिँचाइ	३० वटा	६	शौचालय	१०
२	बाटो	२००	७	खेल मैदान	१०
३	खानेपानी	२५	८	मन्दिर सत्याल	७
४	गोरेटो बाटो	४०	९	ग्राभल निर्माण कार्य	२
५	सामुदायिक भवन। प्रतिक्षालय	६	१०	पक्कि ढलान	३.१७ कि.मि.

४९.१ **उपभोक्ता समिति मार्फत भएको विवरणः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समिति मार्फत काम गराउने कार्यविधिको बारेमा व्यवस्था रहेको छ। पालिकाले यसवर्ष उपभोक्ता समिति मार्फत गरेको कामको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

CamScanner

क्र.सं.	विवरण	योजनासंख्या	रकम
१	रु.१ लाखभन्दा कमको योजना	११०	८६३५०३३
२	रु. १ लाख एकदेखि पाँच लाख सम्मका योजना	१८०	४५२९११६४
३	रु.५ लाखदेखि १० लाख सम्मका योजना	१४	११७८३४३०
४	रु.10 लाख एकदेखि ५० लाख सम्मका योजना	१७	४२५४०३२७
५	रु.५० लाख भन्दा माथिका	४	३०९२९७०९
	जम्मा		**१३९१७९६६३**

पालिकाबाट सञ्चालन हुने सशर्त बाहेकको पूँजीगत खर्चमध्ये करिब ९८ प्रतिशत खर्च उपभोक्ता समिति मार्फत हुने गरेको देखिन्छ। पालिकाले बोलपत्रको माध्यमबाट निर्माण कार्य खरिद गर्ने तर्फ ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ।

४९.२ **भुक्तानीको सिफारिसः** उपभोक्ता समितिहरु मार्फत गरिएका कार्यहरुको भुक्तानी गर्दा अधिकांशमा फोटाहरु संलग्न राख्ने गरेको देखिन्छ। योजनाहरुमा सम्वन्धित वडाको सिफारिस संलग्न गरेर भुक्तानी गर्ने गरेको देखियो। उपभोक्ताबाट सम्पादित कार्य शुरु हुनु भन्दा पहिलेको र कार्य सम्पन्न भए पश्चातको काम स्पष्ट देखिने गरि फोटा राख्ने गरेको देखिन्छ। सम्वन्धित वडाले भुक्तानीको सिफारिस नगर्दा कामको स्पष्ट परिमाण, गुणस्तर, समय र लागत किटान गरी कार्य सम्पन्न भए नभएको एकिन हुन सक्ने देखिदैन। सबैजसो योजनाहरुमा अनुगमन समितिको अनुगमन भएको देखिन्छ। यसबाट तोकिए बमोजिमको परिमाण, गुणस्तर र लागतमा उपभोक्ता समितिहरुबाट कार्यहरु भएको छ भन्न सकिने अवस्था देखिएन।

४९.३ **कामको नापजाँच र हस्तान्तरणः** योजनाहरुको नापी किताबमा सबै प्राविधिक कर्मचारीको हस्ताक्षर नै देखिएन भने कतिपय योजनामा एक जना प्राबिधिकको मात्र हस्ताक्षर नापीकिताब, ठेक्का बिल, र कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनमा गरेको देखियो जसमा तालुक कर्मचारी, उपभोक्ता समितिले समेत प्रमाणित नगरेको पाइयो। सम्झौता अनुसार कम कार्य गर्दा पनि कार्य सम्पन्न/ कार्य स्वीकार प्रतिवेदन जारी गरेको छ। लागत अनुमानमा भएको कंक्रिटजन्य कार्य कम गर्ने कार्य पुरा गर्ने गरेको देखियो। सजिलो काम गर्ने र सिमेन्ट छड लगाउने कार्य कम गर्दा पनि पालिकाले भुक्तानी गरेको छ। यसबाट उपभोक्ता समितिबाट गरिएका कार्यहरुको यथार्थ मुल्यांकन सम्बन्धमा आश्वस्त हुनसक्ने अवस्था देखिएन। योजना हस्तान्तरण र सोको मर्मत सम्भारको व्यवस्था गरेको देखिन आएन। कार्यालयले सम्पूर्ण योजनाहरु अद्यावधिक नगरेका कारण आवधिक रुपमा भुक्तानी भएका योजनाहरु दोहोरो परे नपरेको एकिन गर्न सकिएन। कार्यालयले योजनाहरुको अद्यावधिक लगत बनाई राख्नुपर्दछ।

४९.४ **जनसहभागिताः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ उपनियम ४ मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायलाई निर्माण कार्यको बिल भुक्तानी दिँदा लागत अनुमानमा रहेको मुल्य अभिबृद्धि कर, कन्टिन्जेन्सी रकम र जनसहभागीताको अंश कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी दिनु पर्ने र जनसहभागिताको व्यवस्था नभएको योजना उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन गर्न नपाइने व्यवस्था छ। कार्यालयले आयोजना/कार्यक्रम कार्यान्वियन गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट बढी जनसहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ। उपभोक्ता समिति गठन गरी कुल लागत अनुमानको १० प्रतिशत रकम ब्यहोर्ने गरी सम्झौता गरेको देखियो। उपभोक्ताको अंश नगद नरहि श्रमदानबाट हुने देखिन्छ। कामको प्रकृती, प्राविधिक बिल, उपभोक्ता समितिबाट खर्च भएका बिल विजकहरु पेश नभएका कारण प्रमाणहरु एक अर्कामा मेल खाने नखाने एकिन गर्न सकिने अवस्था रहेन। यसबाट गुणस्तरीय कार्य भएको छ भन्न सकिने आधार देखिएन। उपभोक्ता समितिबाट गरिने निर्माण कार्यमा जनसहभागिताको अंश वृद्धि गरी योजनामा उपभोक्ताको अपनत्व वृद्धि गर्नुपर्दछ।

४९.५ **जटिलसंरचना निर्माणः** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ। कार्यालयले गरेका निर्माण कार्यहरु मध्ये

CamScanner

अधिकाशं निर्माण कार्य ग्राभल निर्माण कार्य, कलभर्ट बनाउने कार्य, मन्दिर सौन्दर्यकरण, कार्य लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो। यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्रको माध्यमबाट प्रतिस्पर्धा गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ। नियमावलीको ब्यबस्था अनुरुप कार्य गराउनु पर्दछ।

४९.६ **उपभोक्ता समितिको कार्यप्रकृतिः** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७, ९७ क तथा उपभोक्ता समिति सम्वन्धि कार्यविधीको व्यवस्था अनुसार कानुन अनुसार उपभोक्ता समितिबाट काम गराउँदा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन उपभोक्ता समितिले गर्नु पर्ने, खर्चको सूचना सार्वजनिक गर्नु पर्ने, निर्माण कार्यमा डोजर, लोडर, एक्साभेटर, लगायतका मेशिनहरू प्रयोग गर्न नहुने व्यवस्था छ। जनसहभागिताको व्यवस्था नभएको योजना उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गर्न नपाइने, तोकिए बमोजिम काम नगर्ने उपभोक्ता समितिलाई भुक्तानी नदिई कालो सूचीमा राखी कारवाही गर्नुपर्ने, श्रममूलक प्रविधिमा आधारित रही श्रमको उपयोग र परिचालनलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने, मेशीनरी उपकरणको प्रयोग गरेमा कारवाही गर्नुपर्ने, उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन भएका आयोजनाहरूको कार्यसम्पन्न भएपछि सम्वन्धित निकायले सोको रेखदेख मर्मत सम्भार गर्ने जिम्मेबारी समेत तोकी उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने आदि व्यवस्थाहरु रहेका छन्। त्यसैगरी कुल लागत रु १ करोडसम्म भएको तथा स्थानीय सीप, श्रोत र साधन उपयोग हुने र स्थानीय स्तरमा कार्य सम्पन्न गर्न सक्ने मात्र आयोजनाको कार्यान्वयन उपभोक्ता समिति मार्फत गर्न सकिने, उपभोक्ता समितिले सम्झौता बमोजिम गर्नुपर्ने काम समिति आफैले गर्नु गराउनु पर्ने, अन्य कुनै निर्माण व्यवसायी वा अन्य व्यक्ति वा संस्था मार्फत गर्न गराउन नपाइने र उपभोक्ता समितिको लगत तोकिएको ढाँचामा अद्यावधिक गराई राख्नुपर्ने उल्लेख छ। उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समावेशी सिद्धान्त अनुसार ३३ प्रतिशत महिला सदस्य हुनुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले उपभोक्ता समितिबाट कार्यहरु गराउदा उपयुक्त व्यवस्थाको पूर्ण पालन भएको देखिदैन। उपभोक्ता समितिबाट कार्यहरु गराउदा कानुनको पूर्णरुपले अनुशरण र पालना गरेर मात्र गराउनु पर्दछ।

४९.७ **सार्वजनिक परिक्षणः** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो बनाउन सार्वजनिक परिक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले ग्राभल निर्माण कार्य, कलभर्ट बनाउने कार्य, मन्दिर सौन्दर्यकरण, कार्य गरेको छ। यस्ता कार्यको सार्वजनिक सुनवाई र सार्वजनिक परीक्षण गर्ने गरेको पाईन्छ। केवल उपभोक्ता समितिहरुको बैठकको माइन्युट रहने गरेको छ। परीक्षण गरेको भौचर नं ५१, ८६, २९२, २८५, १४१, १६३, १२४, ६७, १८०, ३४१, २९३, २७०, २१०, ७०, ३४, ४२ लगायतका श्रेस्तामा खर्च सार्वजनिकीकरण गरेको छैन। कानुनको पालना गरी उत्तरदायित्व एवं पारदर्शिताको प्रर्बद्धन गर्नुपर्दछ।

४९.८ बहालवाला पदाधिकारी, राजनीतिक दलको प्रतिनिधि सरकारी कर्मचारी, शिक्षक, निर्माण व्यवसायी लगायतका व्यक्ति उपभोक्ता समितिका सदस्य हुन नपाउने, एउटै समयमा एकभन्दा बढी उपभोक्ता समितिको सदस्य हुन नपाउने आदि व्यवस्थाहरु रहेकोमा उपभोक्ता समितिको गठन गर्दा तोकिए बमोजिमको प्रकृया पुरा गरेको आश्वस्त हुन सिक्ने अवस्था देखिएन। समितिमा रहेका पदाधिकारी तथा सदस्यहरु उपरोक्त बमोजिमको पेशा, व्यवसाय वा रोजगारीमा संलग्न व्यक्तिहरु भए नभएको यकिन हुन सकेन। एउटै स्थानमा पर्ने फरक फरक निर्माण कार्यको लागी समेत फरक फरक उपभोक्ता समितिहरु गठन गर्ने गरेको छ। एउटै समयमा एकै व्यक्ति एक भन्दा बढी समितिमा रहे नरहेको सम्वन्धमा समेत यकिन हुने आधार देखिन। कार्यालयले अभिलेख अद्यावधिक गरी सुधार गर्नुपर्दछ।

CamScanner

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०८१/८२

कार्यालय र स्थान : गल्कोट नगरपालिका, बाग्लुङ , गल्कोट नगरपलिका , बाग्लुङ

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	थम्मन सिह गौतम	२०८०-१०-१५	२०८१-०५-२५
कार्यालय प्रमुख	गंगाधर पौडेल	२०८१-०६-१८	२०८१-०७-११
कार्यालय प्रमुख	घनश्याम गौतम	२०८१-०७-२६	२०८२-०५-०१
लेखा प्रमुख	krishna prasad kharal	२०७९-२-४	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
३८१,५३०	४९५,०००	१,७६४,९२०	०	०	६०७,१७५
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	३,२४८,६२५
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्र्यौट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	२,२२३,७०५
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	१,०२४,९२०

स्थानीय तह :

CamScanner

गत बर्षको जिम्मेवारी		३३९७६८१२.८७	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४७३३०५२२६	चालु खर्च	४६२६७४५७५.७२
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	२२५८५४००	पूँजीगत खर्च	१२७३३८३४४.५३
राजश्व बाँडफाँट	११३७४०३७८.४९	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	२४४८३२०७१.१२
आन्तरिक आय	२२४९७०१७४.३२		
अन्य आय	२०३४४३०८.११		
कुल आय	८५४९४५४८६.९२	कुल खर्च	८३४८४४९९१.३७
बाँकी मौज्दात		५४०७७३०८.४२	

अनुसूची - २

बेरूजु दफा २.१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची - ३

CamScanner

क्र.स./ आर्थिक सङ्केत	विवरण	चालु आ.ब.को कारोबार			गत आ.ब. को कारोबार		
		नगद	तेस्रो पक्ष भुक्तानी (सोझै भुक्तानी)	जम्मा	नगद	तेस्रो पक्ष भुक्तानी (सोझै भुक्तानी)	जम्मा
	राजस्व, अनुदान र अन्य प्राप्ति						
११०००	कर	१२,३७,३५,९२४.८१	०	१२,३७,३५,९२४.८१	११,२६,३५,०४८.२०	०	११,२६,३५,०४८.२०
१३०००	अनुदान	४७,५६,४०,४८९.८८	०	४७,५६,४०,४८९.८८	४७,९४,०२,८६८.५६	०	४७,९४,०२,८६८.५६
१४०००	अन्यराजस्व	१,१६,४०,४५१.८३	०	१,१६,४०,४५१.८३	१,२०,०२,०९१.७२	०	१,२०,०२,०९१.७२
१५०००	विविधप्राप्ति	१८,३९,९५२.००	०	१८,३९,९५२.००	१,०८,८४६.००	०	१,०८,८४६.००
क	**कुल जम्मा प्राप्ति**	६१,२८,५६,८१८.५२		६१,२८,५६,८१८.५२	६०,४१,४८,८५४.४८		६०,४१,४८,८५४.४८
३	चालु	४६,२६,७४,५७५.७२	०	४६,२६,७४,५७५.७२	४७,५७,१८,९७०.८०	०	४७,५७,१८,९७०.८०
२१०००	पारिश्रमिक / सुविधा	७,३३,०४,५९३.४८	०	७,३३,०४,५९३.४८	८,२३,६७,०४१.००	०	८,२३,६७,०४१.००
२२०००	मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१०,०१,६४,२१९.३०	०	१०,०१,६४,२१९.३०	९,२१,८१,३४६.८०	०	९,२१,८१,३४६.८०
२५०००	सहायता (Subsidy)	०	०	०	६,९३,१६५.००	०	६,९३,१६५.००
२६०००	अनुदान	२७,६५,४५,९०८.९४	०	२७,६५,४५,९०८.९४	२८,६६,९२,६६१.००	०	२८,६६,९२,६६१.००
२७०००	सामाजिक सुरक्षा	८८,३०,२६५.००	०	८८,३०,२६५.००	९९,५७,९९४.००	०	९९,५७,९९४.००
२८०००	अन्य खर्च	३८,२९,५८९.००	०	३८,२९,५८९.००	३८,२६,७६३.००	०	३८,२६,७६३.००

CamScanner

४	पूंजीगत	१२,७३,३८,३४४.५३	०	१२,७३,३८,३४४.५३	१२,९०,१२,१६९.००	०	१२,९०,१२,१६९.००
३१११०	भवन तथा संरचना	३,७७,००,४२१.५३	०	३,७७,००,४२१.५३	४,५४,५७,३४०.००	०	४,५४,५७,३४०.००
३११२०	सवारी साधन, मेशिनरी औजार, फर्निचर्स तथा फिक्चर्स	६१,२०,४३४.००	०	६१,२०,४३४.००	९४,५६,९१९.००	०	९४,५६,९१९.००
३११३०	अन्य पूँजीगत खर्च	१,५०,०००.००	०	१,५०,०००.००	१५,२०,९३२.००	०	१५,२०,९३२.००
३११४०	सुरक्षा उपकरण	१,९७,४९५.००	०	१,९७,४९५.००	०	०	०
३११५०	सार्वजनिक निर्माण	८,१६,६९,९९४.००	०	८,१६,६९,९९४.००	६,६०,८२,९७८.००	०	६,६०,८२,९७८.००
३११६०	निर्मित सरचनाको सुधार खर्च	०	०	०	८,७९,०००.००	०	८,७९,०००.००
३१४१०	जग्गा प्राप्ति खर्च	१५,००,०००.००	०	१५,००,०००.००	५६,१५,०००.००	०	५६,१५,०००.००
ख)	**कुल जम्मा भुक्तानी**	५९,००,१२,९२०.२५		५९,००,१२,९२०.२५	६०,४७,३१,१३९.८०		६०,४७,३१,१३९.८०
ग)	**बचत /कमी (ग = क-ख)**	२,२८,४३,८९८.२७		२,२८,४३,८९८.२७	(५,८२,२८५.३२)		(५,८२,२८५.३२)
घ)	**धरौटी, आकस्मिक कोष लगायतका अन्य कोषको**	(२७,४३,४०२.७२)		(२७,४३,४०२.७२)	३९,३०,८१९.२९		३९,३०,८१९.२९

CamScanner

	मौज्दातको थप/घट (+/-)						
घ.१)	कट्टीरकम भुक्तानी/ दाखिला गर्न बाकी						
ङ)	यसआ.ब.को नगद तथा बैंक मौज्दात (बचत /(कमी)) (ङ = ग+घ)	२,०१,००,४९५.५५		२,०१,००,४९५.५५	३३,४८,५३३.९७		३३,४८,५३३.९७
च)	गतआ.व.को नगद तथा बैंक मौज्दात	३,३९,७६,८१२.८७		३,३९,७६,८१२.८७	३,०६,२८,२७८.९०		३,०६,२८,२७८.९०
छ)	विनिमयनाफा/ घाटा तथा अन्य समायोजन						
ज)	आ.व.अन्तको बाँकी नगद तथा बैंक मौज्दात (ज= ङ+च+छ)	५,४०,७७,३०८.४२		५,४०,७७,३०८.४२	३,३९,७६,८१२.८७		३,३९,७६,८१२.८७

बेरूजु दफा ३६.३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -४

CamScanner

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	विद्यार्थी	शिक्षक संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी
१	श्री सरस्वती मा.वि. ग.न.पा.१	१७१	१६	१०.६९
२	श्री चौराह मा.वि. ग.न.पा.१	१०७	१६	६.६९
३	श्री गौदीगौमूखी आ.वि. ग.न.पा.१	६१	७	८.७१
४	श्री शिवालय आ.वि. ग.न.पा.१	३१	३	१०.३३
५	श्री भगवती आ.वि. ग.न.पा.१	३४	३	११.३३
६	श्री गाजा आ.वि. ग.न.पा.१	१४	३	४.६७
७	श्री सिरवारे आ.वि. ग.न.पा.१	२३	३	७.६७
८	श्री देवालय आ.वि. ग.न.पा.१	२२	३	७.३३
९	श्री जनता आ.वि. ग.न.पा.१	२१	२	१०.५०
१०	श्री पृथ्वी मा.वि. ग.न.पा.५	२५२	१८	१४.००
११	श्री घुम्टे आ.वि. ग.न.पा.५	८१	४	२०.२५
१२	श्री भुजुङ्गे आ.वि. ग.न.पा.६	२४	३	८.००
१३	श्री पार्वती मा.वि. ग.न.पा.६	१७९	१३	१३.७७
१४	श्री सिद्ध आ.वि. ग.न.पा.५	२४	२	१२.००
१५	श्री नवज्योति दूर्गा आ.वि. ग.न.पा.६	७५	८	९.३८
१६	श्री शहिद थीरवम आ.वि. ग.न.पा.५	४२	३	१४.००
१७	श्री धवलागिरी आ.वि. ग.न.पा.३	२५	४	६.२५
१८	श्री जीवनज्योति आ.वि. ग.न.पा.३	४२	७	६.००
१९	श्री खरुवा मा.वि. ग.न.पा.४	१४७	१२	१२.२५
२०	श्री कालिका आ.वि. ग.न.पा.४	३१	३	१०.३३
२१	श्री गलकोट मा.वि. ग.न.पा.३	१०५१	३४	३०.९१
२२	श्री चमुवा आ.वि. ग.न.पा.४	१४८	८	१८.५०
२३	श्री जयसन्तोषी माँ आ.वि. ग.न.पा.३	१३	२	६.५०
२४	श्री धुस्तुङ आ.वि. ग.न.पा.३	१९	२	९.५०
२५	श्री भूमे आ.वि. ग.न.पा.४	५३	४	१३.२५

CamScanner

२६	श्री कोटमैदान आ.वि. ग.न.पा.३	१८	२	९.००
२७	श्री बालप्रेम आ .वि. ग.न.पा.३	११	२	५.५०
२८	श्री गलकोट बेद बेदाङ्ग विद्याश्रम आ.वि. ग.न.पा.३	१९	१	१९.००
२९	श्री महेन्द्र मा.वि. ग.न.पा.२	२९७	१८	१६.५०
३०	श्री शितलपाटी आ.वि. ग.न.पा.२	६२	६	१०.३३
३१	श्री नवयुवक आ.वि. ग.न.पा.२	८९	८	११.१३
३२	श्री रामकृष्ण आ.वि. ग.न.पा.२	३६	३	१२.००
३३	श्री जनजागृती मा.वि. ग.न.पा.८	३००	१८	१६.६७
३४	श्री बालबिकास आ.वि. ग.न.पा.८	२७	३	९.००
३५	श्री देवकोटा आ.वि. ग.न.पा.८	५८	८	७.२५
३६	श्री थालेपोखरा आ .वि. ग.न.पा.८	३	१	३.००
३७	श्री शिव मा.वि. ग.न.पा.८	१९२	१६	१२.००
३८	श्री नवविहानी आ.वि. ग.न.पा.८	२७	३	९.००
३९	श्री जनहित मा.वि. ग.न.पा.७	१४३	१४	१०.२१
४०	श्री भैरव मा.वि. ग.न.पा.९	१३८	१४	९.८६
४१	श्री नेटा आ.वि. ग.न.पा.७	११	२	५.५०
४२	श्री लक्ष्मीनारायण आ.वि. ग.न.पा.९	४६	३	१५.३३
४३	श्री बालकल्याण आ.वि. ग.न.पा.९	१७	२	८.५०
४४	श्री दीपज्योती आ.वि. ग.न.पा.७	४३	६	७.१७
४५	श्री प्रगती आ.वि. ग.न.पा.७	११५	७	१६.४३
४६	श्री विष्णु आ.वि. ग.न.पा.९	२६	३	८.६७
४७	श्री सिरवारे आ.वि. ग.न.पा.९	२०	२	१०.००
४८	श्री पाण्डवखानी मा.वि. ग.न.पा.१०	२१६	१७	१२.७१
४९	श्री रमुवा आ.वि. ग.न.पा.१०	१४५	७	२०.७१
५०	श्री पाण्डवखानी आ.वि. ग.न.पा.१०	२९	३	९.६७
५१	श्री नवज्योति आ.वि. ग.न.पा.१०	४०	३	१३.३३

CamScanner

५२	श्री रत्न लक्ष्मी मा .वि. ग.न.पा.११	१८०	१६	११.२५
५३	श्री सानोरिघा आ .वि. ग.न.पा.११	५६	७	८.००
५४	श्री मनेवा आ .वि. ग.न.पा.११	७१	८	८.८८
५५	श्री रिघाफेदी आ .वि. ग.न.पा.११	३८	२	१९.००
५६	श्री किम्ले आ .वि. ग.न.पा.११	४८	३	१६.००
५७	श्री छिचिम्रा आ .वि. ग.न.पा.११	९२	४	२३.००
५८	श्री सरस्वती आ .वि. ग.न.पा.११	२०	२	१०.००
५९	श्री बालज्योति आ .वि. ग.न.पा.११	३३	३	११.००
६०	श्री मदिना बरकाती मदर्सा	२०	०	०.००
	जम्मा	५३७६	४००	१३.४४

CamScanner

सुझाव

स्थानीय तहहरूद्वारा प्रदान गरिने सेवालाई छिटो, सरल, सुलभ र गुणस्तरीय बनाई स्थानीय जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यस स्थानीय तहले कानुन तथा नीति निर्माण, साधन स्रोतको प्रभावकारी परिचालन, विकास प्रशासन, राजस्व परिचालन, नियमित सेवा प्रवाह, आर्थिक प्रशासन लगायतका विषयमा तपसिल अनुसारका सुधार गर्नुपर्दछः

- वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने रकम सम्बन्धित मार्गदर्शनमा तोकिएबमोजिम विनियोजनमा कुशलता, कार्यान्वयनमा दक्षता र अपेक्षित नतिजा प्राप्त हुने गरी बजेट विनियोजन गरी समयमै पारित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक आयका क्षेत्रहरू पहिचान गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्नुपर्दछ। कार्ययोजना तयार गरी विगतका आय बक्यौता असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- नेपालको संविधानको धारा ५९ को उपधारा ७ मा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट घाटा व्यवस्थापन तथा अन्य वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानुन बमोजिम हुने उल्लेख भएकोमा कतिपय प्रदेश र स्थानीय तहले यस सम्बन्धी कानुन निर्माण गर्दा संघीय कानुनसँग सामाञ्जस्यता कायम नगरेकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ ।
- स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन अनुसार मात्र पदाधिकारीलाई तोकिएको सुविधा व्यवस्था गर्नुपर्दछ। निर्वाचित हुने पद बाहेक राज्यकोषबाट तलव सुविधा बेहोर्ने गरी नियुक्त हुने सबै पदमा योग्यता र मापदण्ड तोकिनुपर्दछ ।
- स्थानिय सेवा ऐन र नियम अनुसार सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा सङ्गठन संरचना निर्माण गरी स्थायी पद सिर्जना, पद दर्ता र पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ।
- भौगोलिक अवस्था, स्रोतको उपलब्धता, सेवा प्रवाहको अवस्थासमेतका आधारमा कानुन बमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ । पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादनमा प्रभावकारिता ल्याउन प्रशिक्षण तथा तालिमको व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- अनुदान दिने विषय, क्षेत्र, वर्ग, समूहबारे कानुनबाट नै स्पष्ट गरी अन्तिम प्रयोगकर्तालाई प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने तथा उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि हुने गरी अनुदान प्रदान गर्नुपर्दछ । अति विपन्न र न्यून आय वर्गलाई सेवामा पहुँच दिन प्रदान गरिने सुविधा सोही वर्गमा पुगेको सुनिश्चित गर्न सो प्राप्त गर्नेको विवरण सार्वजनिकीकरण गर्नुपर्दछ ।
- व्यावसायिक प्रकृतिको संस्थाहरूलाई पुँजीगत अनुदान प्रदान गर्दा लाभग्राहीले प्राप्त गर्ने लाभको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ । यस्ता संस्थाहरु विघटन भएमा बाँकी सम्पत्ति लगानीको अनुपातमा फिर्ता हुने सुनिश्चितता हुन पर्दछ। यस्तो निर्माण व्यक्तिगत स्वामित्व रहेको जग्गा वा सम्पत्तिमा गरिनु हुँदैन ।
- एउटै प्रकृतिको काममा समेत लागत अनुमान टुक्र्याई सोझै खरिद गर्ने, पूर्वानुमान गर्न सकिने अवस्थामा पनि लागत अनुमान यथार्थपरक तवरले तयार नगरी भेरिएसनबाट थप कार्य गराउने प्रवृत्तिमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- खरिद सम्झौताको निर्धारित समयमा ठेक्काको काम सम्पन्न गर्नुपर्दछ। म्याद थप कार्यलाई वस्तुनिष्ठ र तथ्यमा आधारित बनाउनुपर्दछ। निर्माण व्यवसायी वा उपभोक्ताबाट भएको निर्माण कार्यको विस्तृत विवरण देखिने गरी तोकिएको ढाँचामा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८(५) बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक तथा सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नुपर्दछ।
- स्थानीय तहले आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही मापदण्डका आधारमा आर्थिक सहायता वितरण गरी प्राप्त गर्नेको नाम सार्वजनिक गर्नुपर्दछ। त्यसैगरी अनुत्पादक र वितरणमुखी कार्यक्रममा गरिने खर्च घटाउनुपर्दछ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरूमा प्रचलित नियमले तोकेअनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको आधारमा शिक्षक संख्या कायम गरी बढी भएका शिक्षकहरू समायोजन गर्नुपर्दछ।
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा रहेका विद्यार्थी संख्याको आधारमा दिवा खाजा, छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक र अन्य अनुदान रकम विद्यालयलाई निकासा दिनुपर्दछ ।

CamScanner

- बजेट तर्जुमा पूर्व नै अनुमान गर्न सकिने शीर्षकमा समेत अर्थ विविध वा अबण्डामा बजेट राख्ने र वर्षान्तमा रकमान्तर गरी खर्च गर्ने परिपाटी नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- पूर्व तयारीका कार्य सम्पन्न भएका आयोजनामा मात्र बजेट विनियोजन गर्नुपर्दछ। स्रोतको सुनिश्चितताबेगरका कार्यक्रम/आयोजनामा आगामी वर्षको लागि दायित्व सिर्जना गरी भुक्तानी बाँकी राख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।
- कार्यालय तथा अस्पताल भवन, सडक, सिँचाइ, खानेपानी जस्ता आयोजनाहरू कार्यान्वियन गर्दा स्पेसिफिकेशनले तोकेको संख्यामा निर्माण सामग्रीहरूको गुणस्तर परीक्षण गराउनुपर्दछ। साथै रनिङ्ग बिलसाथ गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदन संलग्न गरेर भुक्तानी दिनुपर्दछ।
- उपभोक्ता समितिबाट काम गराउँदा खरिद सम्झौतामा तोकिए बमोजिमको जनसहभागिताको अंश समितिबाट व्यहोर्ने गरी सम्झौता गरेकोमा कतिपय काममा सो अंश व्यहोरेको यकिन नगरी भुक्तानी दिएकोले सम्बन्धित कर्मचारीलाई जवाफदेही बनाउनुपर्दछ ।
- जटिल प्रविधि तथा उपकरणको प्रयोग हुने निर्माण कार्य र सामग्री खरिद गर्ने कार्य समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएकोले सोमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।
- कृषि, पशु, सहकारी संस्था लगायतलाई विभिन्न प्रयोजनमा अनुदान उपलब्ध गराउँदा किसानको सूचीकरण, वर्गीकरण, परिचयपत्रको व्यवस्था गरी तीनै तहको समन्वयमा दोहोरो नपर्ने व्यवस्था गर्दै एकीकृत विद्युतीय अभिलेख राखी वितरण गर्नुपर्दछ। नाफामूलक संस्थालाई अनुदान वितरण गर्नु हुँदैन।
- सहकारी तथा गरिबी सम्बन्धी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (कोपोमिस) तथा विद्यमान सहकारी ऐन तथा नियमको आधारमा सहकारी संस्थाहरूको सुपरिवेक्षण गरी उक्त ऐन नियम अनुसार सञ्चालन भए नभएको सुनिश्चित गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यविधि तयार गरी कार्यसम्पादनलाई मितव्ययी, पारदर्शी र व्यवस्थित गर्नुपर्दछ। अन्तिम लेखापरीक्षण अगावै आन्तरिक लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी सोबाट देखिएका बेहोरा जिम्मेवार व्यक्तिले फर्स्योट गर्नुपर्दछ।
- वित्तीय अनुशासन कायम गर्न लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिकीकरण तथा बेरुजु फर्स्योटको कानुनी व्यवस्था एवं संयन्त्र तय गरिनुपर्दछ । लेखा समितिको कार्यसञ्चालन सम्बन्धी कानुन तर्जुमा गरी सो समितिलाई प्रभावकारी बनाई बेरुजु फर्स्योट कार्यलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ।
- सरकारी पेश्की बाँकी रहेकालाई सार्वजनिक पदमा नियुक्ति नगर्ने तथा निर्वाचित हुने पदको हकमा उम्मेदवार हुन वञ्चित गर्ने एवं म्याद नाघेको पेश्कीको विवरण सार्वजनिक निकायले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ७ दिनभित्र सार्वजनिकीकरण गर्ने कानुनी व्यवस्था हुनुपर्दछ ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा असुल गर्नुपर्ने बेरुजु कायम रहेकोमा सो फर्स्योट नगरुञ्जेल वृत्ति विकासमा रोक्का गर्ने तथा नयाँ नियुक्ति नहुने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।
- सार्वजनिक पदमा रहेका व्यक्तिको नाममा बेरुजु कायम भएमा सो व्यक्तिलाई उक्त बेरुजुबारे समयमै जानकारी गराउनुपर्ने र जानकारी नगराउने कर्मचारी उपर विभागीय कारबाही गर्ने कानुनी व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।
- जिन्सी सामग्री, यन्त्र उपकरण तथा औजारहरु आवश्यकता र औचित्यका आधारमा खरिद गरी उपयोगको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ । मौज्दातमा रहेका यन्त्र, उपकरण र औजार मर्मत सम्भार गरी उपयोग हुन नसक्ने अवस्था एकीन गरेर मात्र खरिद गर्नुपर्दछ ।
- जुनसुकै तरिकाले प्राप्त गरेको जिन्सी एवं सार्वजनिक सम्पत्तिको अभिलेख अनिवार्य रूपमा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली (पाम्स) मा अभिलेख राख्नुपर्दछ।
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २९ अनुसार कार्यालयको जनशक्तिले गर्न नसक्ने कामको लागि मात्र परामर्श सेवा खरिद गरी परामर्शदाता माथिको निर्भरता कम गर्नु पर्दछ । तयार गरिएका विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन लगायतका प्रतिवेदनहरू क्रमिक रुपले कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ।
- सरकारी डिजिटल सेवाहरूको गुणस्तर, पहुँच र विश्वसनीयता बढाउन सेवा स्तर सम्झौता तथा गोपनीयता सम्झौता अनिवार्य गर्नुपर्दछ। एकै प्रकारको कामको लागि निकायगतरूपमा अलग - अलग सूचना प्रविधि प्रणाली खरिद गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ।
- सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता लागि नागरिक सचेतना वृद्धि कार्यक्रम गर्नुका साथै नागरिकबाट पृष्ठपोषण प्राप्त गर्ने विधि अवलम्बन गर्नुपर्दछ। समयको उपलब्धता एवं सेवा खरिद गर्ने सामर्थ्य सहितको सेवा प्रवाह तय गरिनुपर्दछ ।
- सेवाग्राही समेतको योगदानमा आधारित रही विभिन्न कोषको स्थापना भएकोमा यस्ता कोषको रकम खर्च गर्दा सेवाग्राहीको हित संरक्षण भएको सुनिश्चितता हुनुपर्दछ ।

CamScanner

- संघ र प्रदेशबाट प्राप्त अनुदानमध्ये खर्च नभई वर्षान्तमा बाँकी रहेको मौज्दात आर्थिक वर्ष समाप्तिपश्चात् समेत फिर्ता हुँदा खर्चमा यथार्थता नदेखिएकोले सोमा सुधार गर्नुपर्दछ ।
- स्थानीय तहहरूमा रहेका भारी यन्त्र उपकरणहरू निःशुल्करूपमा समेत प्रयोग गरेको कारण ती उपकरणबाट प्राप्त आम्दानी भन्दा सञ्चालन खर्च बढी रहेको देखिन्छ। अतः यस्ता उपकरण प्रयोगको शुल्क तोकी प्रयोग गरेको लगबुकको आधारमा शुल्क असुल गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ।
- कतिपय कार्यसम्पन्न भइसकेका शीतभण्डारहरू प्राविधिकरुपले अधुरा भई सञ्चालन तथा उपयोग नभएको र निर्माणाधीन तथा निर्माण भइसकेका शीत भण्डारहरू गुणस्तरीय नदेखिएकोले यसमा सुधार गरी सञ्चालन गर्नुपर्दछ। स्थानीय आवश्यकता विश्लेषण गरी दिगो सञ्चालनको सुनिश्चितता गरेर मात्र शीतभण्डारहरू निर्माण गर्नुपर्दछ।
- आन्तरिक लेखापरीक्षण नुहने, भएकोमा प्रतिवेदन नदिने, प्रतिवेदनमा उल्लिखित बेहोरा कार्यान्वयन नहुने, आन्तरिक लेखापरीक्षकलाई फरक जिम्मेवारीमा खटाउने गरेकोले आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी देखिँदैन। आन्तरिक लेखापरीक्षणलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ।
- पालिकामा निर्माणाधीन आधारभूत अस्पताल र कार्यालय भवन समयमै निर्माण सम्पन्न गर्नुपर्दछ । पालिकामा सञ्चालित आधारभूत अस्पतालको कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन सुत्र प्रणाली बमोजिम गरी पालिकाको वित्तीय विवरणमा खुलासा गर्नुपर्दछ।

CamScanner

CamScanner